

Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

PERFECTIONAREA MECANISMULUI ECONOMIC-FINANCIAR

- Indicatorul producției nete
- Reducerea costurilor

contractele

anului

1979

În prezența tovarășului
NICOLAE CEAUȘESCU,
a celorlalți tovarăși
din conducerea de partid
și de stat,
pe stadionul „23 August”
din Capitală a avut loc
SPECTACOLUL FESTIV
AL „DACIADEI”,
VIBRANTĂ MANIFESTARE
DE DRAGOSTE
FAȚĂ DE PARTID,
FAȚĂ DE PATRIE

Perfecționarea mecanismului economico-financiar

CARACTERUL MOBILIZATOR AL INDICATORULUI VALOAREA PRODUCȚIEI NETE

Din experiența primelor două luni de aplicare

DUPĂ CUM ESTE CUNOSCUT, începând cu 1 iulie a.c. au fost introduse bugetele de venituri și cheltuieli în unitățile economice și s-a generalizat introducerea indicatorului valoarea producției nete în întreprinderile industriale. S-a pătruns, astfel, în sfera largă a practicii, cu două părghii de bază ale conducerii activității economico-financiare, despre care s-au făcut deja numeroase considerații teoretice, în cadrul dezbaterilor privind perfecționarea mecanismului economico-financiar.

Ce aspecte se desprind din aplicarea lor în practică, așa cum sînt concepute în prezent ?

Majoritatea întreprinderilor industriale au obținut în lunile iulie și august rezultate superioare, față de semestrul I a.c., în îndeplinirea sarcinilor de plan la valoarea producției nete. Cu excepția Ministerului Industriei Ușoare în luna iulie, toate ministerele economice au înregistrat procente mai mari de realizare a acestui indicator. **Rezultatele obținute sînt, în primul rînd, o urmare a creșterii răspunderii individuale și colective, a modului concret de acțiune de către fiecare om al muncii pentru realizarea planului fizic de producție (în volumul și sortimentele stabilite) și încadrarea în nivelul planificat al cheltuielilor materiale de producție.** Nu este însă vorba de o răspundere care s-a format de la sine. Este drept că indicatorul valoarea producției nete, în calitatea lui de pîrghie de stimulare a activității prin mijloace economice, a început să contribuie și va contribui în mod cert în viitor la înțelegerea mai temeinică, din partea fiecărui om al muncii, a adevărului că **veniturile personale cit și veniturile societății sînt legate în mod direct de rezultatele finale ale activității lui și a întreprinderii în care lucrează.** Dar, așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu la plenara C.C. al P.C.R. din 5 iulie a.c., esențiale

sînt, printre altele, activitatea organizatorică și de conducere.

Sistem de planificare și urmărire operativă a realizării producției fizice

ÎN ACEASTĂ PERIOADĂ s-au declanșat numeroase inițiative la nivelul unităților economice, în secții, ateliere și locuri de muncă pentru realizarea integrală a sarcinilor de plan și pentru mai buna gospodărire a mijloacelor materiale, de muncă și bănești. Organele de conducere colectivă din multe întreprinderi au trecut mai hotărît la detalierea sarcinilor pe compartimente, la stabilirea răspunderii pe oameni în îndeplinirea acestora, la urmărirea operativă a rezultatelor activității economice, la luarea de măsuri mai eficiente pentru impulsivarea permanentă a activității.

Dintr-o analiză recentă, la întreprinderi din subordinea mai multor ministere, a rezultat că, de regulă, acolo unde s-a îmbunătățit munca organizatorică și de conducere, s-au obținut și rezultate mai bune în realizarea și depășirea planului fizic de producție și în reducerea cheltuielilor materiale. Multe unități economice care dispun de centre de calcul au elaborat sau sînt în curs de elaborare a unor sisteme de planificare, evidență și urmărire operativă a producției și costurilor de producție, de urmărire zilnică a stocurilor de valori materiale, a facturilor emise, a încasărilor din vânzarea producției etc., în așa fel încît să aibă permanent imaginea stadiului realizării principalelor prevederi din bugetul de venituri și cheltuieli cit și a factorilor care influențează valoarea producției nete. Asemenea metode operative de conducere a activității financiare sînt utilizate de întreprinderile din cadrul Centralei industriale de tractoare și mașini agricole Brașov, ale Centralei indus-

triale de articole casnice-București, de Întreprinderea „Rulmentul“-Brașov, Întreprinderea de stofe-Brașov și multe altele.

Birourile executive ale consiliilor oamenilor muncii, membrii acestora, care potrivit prevederilor Legii nr. 5/1978 răspund de buna gospodărire și folosire a tuturor mijloacelor materiale și financiare ale unităților și-au intensificat activitatea de conducere. În planurile de muncă ale birourilor executive de la întreprinderile de aluminiu din Slatina, „Rulmentul“-Brașov, de mașini unelte și agregate București, ale celor din cadrul Centralei de tractoare și mașini agricole Brașov etc. figurează obiective de analiză a încasărilor din vânzarea producției; încadrării în consumurile normate de materii prime, materiale, combustibili și energie electrică; volumul creditelor față de limitele de creditare; situația imobilizărilor de mijloace circulante; capacitatea de plată etc., cu termene săptămînale, decadale iar uneori chiar zilnice. Deosebit de eficientă s-a dovedit practica utilizată de conducerea Fabricii de elemente și automatizări București, care a **introdus un document cumulativ intern, prin care are posibilitatea să urmărească zilnic modul de realizare a producției fizice, a livrărilor, încasărilor din vânzarea producției, stocurile de produse finite, facturile neincasate, încadrarea în limitele de creditare.**

Există o mare diversitate de preocupări în ce privește detalierea sarcinilor pe secții, ateliere și locuri de muncă. Este meritorie și semnificativă în acest sens, preocuparea care există la întreprinderea „Metaloglobus“ — București; deși are în subordine secții și ateliere care nu conduc evidență contabilă distinctă, întreprinderea a **organizat minuțios un sistem de planificare și urmărire operativă în aceste subunități, care cuprinde: producția fizică (structură, cantități, valori), cu defalcare pe**

trimestre și luni și cu grafice de urmărire zilnică; planul forțelor de muncă și fondul de retribuire; norme de consum (fișe limită); norme de timp de lucru; costuri de manoperă pe operații, repere și produse; normative de costuri unitare pe produse; bugete lunare de cheltuieli totale, din care indirecte.

Exemple de această natură sînt multe. Esențial este, după părerea noastră, faptul că unitățile economice exemplificate mai sus au înregistrat rezultate îmbunătățite în realizarea planului la valoarea producției nete, precum și a veniturilor planificate. Numeroase alte unități au depășit planul producției fizice și au redus cheltuielile materiale, depășind astfel prevederile de plan la valoarea producției nete. Din cele analizate menționăm întreprinderile: de protecții anticorozive și utilaje speciale București, de aparate de măsură Otopeni, de utilaj chimic „Grivița Roșie”, „Rulmentul” — Brașov, „Prefin” București și altele.

Măsuri pentru realizarea echilibrului financiar

SÎNT însă și situații în care unele unități se îngrijesc de realizarea valorii producției nete, dar nu realizează veniturile planificate din încasările din vânzarea producției. În mod practic, aceste întreprinderi imobilizează valori în stocuri supranormative de produse finite, trăiesc în dezechilibru financiar; nu-și pot autofinanța producția și investițiile; nu-și achită obligațiile față de bugetul de stat, de bănci și de alte unități economice. În asemenea situație se aflau, de exemplu, la finele lunilor iulie și august întreprinderile: „Electroaparataj” — București și „Prefin” — București.

Apar și unele situații cu totul necunoscute din punctul de vedere al creării condițiilor reale pentru aplicarea măsurilor privind perfecționarea mecanismului economico-financiar. Se mențin pe alocuri vechile practici de modificare a indicatorilor de plan pentru a evita nerealizările. La Întreprinderea de autocamioane din Brașov valoarea producției nete pe trim. III a.c. și pe lunile iulie și august din cadrul acestui trimestru a fost diminuată prin plan, grevându-se suplimentar luna septembrie și trimestrul IV. Au fost,

astfel, aminate unele probleme ale activității întreprinderii, în loc ca ele să fie soluționate la timp. La această întreprindere este necesar să se facă mai mult simțită preocuparea pentru perfecționarea conducerii financiare a activității; sînt stabilite multe măsuri de ordin tehnic, dar dacă nu se analizează operativ și influența lor asupra activității economice și se folosesc tot vechile metode de a urmări doar lunar situația financiară, îmbunătățirea acestei situații se va lăsa, în continuare, așteptată.

Nu poate să treacă neobservată și practica unor întreprinderi și organe ierarhic superioare de a suplimenta fondul de retribuire a muncii în ultima zi a lunii, pentru a nu se solicita aprobări pentru depășiri necorespunzătoare din cauza nerealizării valorii producției nete. Astfel de situații au avut loc la întreprinderi din cadrul ministerelor: Industriei Construcțiilor de Mașini; Minelor, Petrolului și Geologiei; Economiei Forestiere și Materialelor de construcții; Industriei Metalurgice. Desigur, viața reală poate îndreptăți uneori asemenea măsuri temporare, dacă unitățile în cauză au în vedere o îmbunătățire a situației în perioada imediat următoare, care să asigure recuperarea restanțelor în îndeplinirea planului.

În legătură cu rămănerile în urmă în realizarea indicatorului valoarea producției nete la unele întreprinderi este deosebit de semnificativ că factorii care au determinat, de regulă, această situație în lunile iulie-august a.c. se înscriu în cadrul celor vizați în mod deosebit de acele măsuri privind perfecționarea mecanismului economico-financiar care urmează a fi aplicate începînd cu anul 1979. Iată cîteva exemple: neacoperirea cu contracte a unor necesități prevăzute în planul de aprovizionare (întreprinderea „Progresul” — București); lipsa de contracte pentru desfacerea unor produse (Întreprinderea de cabluri și materiale electroizolante București); nesoluționarea de către organele ierarhic superioare a unor necorelări de plan (Uzina mecanică Timișoara, Uzina mecanică și piese de schimb — Oradea); renunțări din partea beneficiarilor la unele produse (întreprinderea „Hidromecanica” — Brașov), ceea

ce a produs greutate în realizarea sarcinilor fizice de plan.

Dar dacă rolul contractelor economice, ca instrumente de planificare, se va afirma din plin începînd cu anul 1979, rămîne încă deschisă problema efectelor negative pe care le determină uneori nerealizarea obligațiilor contractuale; cu toate măsurile suplimentare privind sancționarea nerespectării contractelor, nici o lege nu poate compensa în mod complet prejudiciul economic adus întreprinderii afectate precum și economiei naționale în ansamblu.

Conclucrarea tuturor compartimentelor pentru reducerea cheltuielilor materiale

ATMOSFERA deosebit de mobilizatoare în care se desfășoară activitatea economică, în condițiile introducerii primelor perfecționări substanțiale ale mecanismului economico-financiar, nu a eliminat însă o serie de cauze interne pe scama cărora unele întreprinderi nu reușesc să se încadreze încă în ritmurile sarcinilor de plan la indicatorul valoarea producției nete. Astfel, nerealizarea producției fizice în această perioadă a fost influențată și de nerespectarea termenelor de punere în funcțiune a unor capacități de producție (Combinatul de oțeluri speciale Tirgoviste), funcționarea defectuoasă a unor utilaje (Întreprinderea de cabluri și materiale electroizolante București, Întreprinderea de stoffe-Brașov și Întreprinderea de autocamioane-Brașov); organizarea nesatisfăcătoare a muncii (Întreprinderea minieră Motru). Dar principala cauză a nerealizării valorii producției nete la întreprinderile care mai sînt în această situație o constituie depășirea cheltuielilor materiale. Desigur, în această privință sînt și unele greutăți. Dar sînt și conducători de întreprinderi care ar trebui să mobilizeze mai mult compartimentele de resort (tehnic, mecanic șef, costuri de producție, financiar, contabilitate etc.) atît pentru fundamentarea costurilor, cît și pentru urmărirea mai riguroasă a realizării integrale a măsurilor

Nicolae SAVOIU
Ministerul Finanțelor

(continuare în pag. 7)

Pregătirea producției anului viitor

CONTRACTELE ECONOMICE ALE ANULUI 1979

IN CONDIȚIILE aplicării mecanismului economico-financiar perfecționat, cunoașterea în avans față de anul trecut a obiectivelor și sarcinilor concrete de plan pe 1979—1980 a creat premise favorabile bunei pregătiri a producției viitoare. Pentru obținerea unor rezultate economice superioare în 1979 și desfășurarea în condițiile unei calități noi, superioare a activității în perioada ce a mai rămas din acest cincinal, pregătirea producției face necesară, în toate întreprinderile,

desfășurarea din vreme a unui complex de acțiuni intercorelate. Începem prezentarea stadiului de desfășurare a pregătirii producției pe 1979 cu analiza unor aspecte privind contractarea producției din anul viitor în întreprinderile care au format eșantionul anchetei „Funcționalitatea aprovizionării în întreprinderea modernă” (vezi „R.E.” nr. 30, 35 și 36 din 1978).

● Stadiul contractărilor

ANALIZA gradului de încheiere a contractelor cu beneficiarii industriali interni arată că, în multe întreprinderi, ca urmare a faptului că elaborarea lucrărilor de planificare, de echilibrare a balanței materiale s-a făcut în acest an concomitent cu încheierea contractelor economice, stadiul contractării era avansat. Cele mai bune rezultate s-au obținut în cadrul unităților din industria construcțiilor de mașini, în cele chimice, miniere și petroliere. În altele însă — din păcate nu puține la număr — se constată serioase rămăneri în urmă în încheierea contractelor de aprovizionare și desfăcere.

Așa cum au apreciat specialiștii din întreprinderi (vezi și partea

● Contracte pe termen lung

CERTITUDINEA unei ritmicități mai riguroase în aprovizionare și desfăcere crește proporțional cu gradul de amplificare a acțiunii de contractare pe termen lung. În 1978 au acționat o serie de cauze care au făcut ca ponderea contractelor pe termen lung în total contracte să fie, în medie, de numai 22 la sută, iar ritmul său de creștere pentru anul 1979 să fie de 7 la sută (vezi partea a doua a anchetei). Analiza lor, precum și opinia specialiștilor din respectivele unități economice care apreciază că acțiunea de sporire a perspectivei în aprovizionare este de parte de a-și fi epuizat resursele de creștere, atrag atenția asupra unui aspect mai puțin analizat.

Deoarece contractele se încheie

● Aprovizionarea prin bazele județene

ÎN CADRUL contractelor pentru 1979, alături de relațiile directe între furnizori și beneficiari, se cere acordată o atenție deose-

■ Ca specialist din întreprindere, cînd apreciați că este necesar să fie finalizată acțiunea de încheiere a contractării pe 1979 ?

Răspuns	% din total opinii
30 iunie 1978	41,9
31 august 1978	41,9
nu au răspuns	16,2

■ Gradul de încheiere a contractării producției marfă din 1979 cu beneficiarii industriali interni la data de 31 august 1978.

In întreprinderi din :	% din total producție
— construcția de mașini	76,5
— chimie	72,0
— construcții industriale	76,4

intii a anchetei), „cauza cauzelor” o reprezintă faptul că, în unele întreprinderi, la data cînd a fost elaborat necesarul de aprovizionat nu a fost definitivată o variantă actualizată a planului de producție pe anul viitor, care să precizeze capacitățile disponibile și toate informațiile necesare despre desfășurarea producției. Desigur, acest neajuns se cere remediat în viitor.

Pentru producția din 1979 însă, esențial rămîne necesitatea ca, în toate unitățile economice, în special în cele din industria metalurgică, forestieră și ușoară să se intensifice eforturile pentru ca, depășind greutățile existente, acțiunea de încheiere integrală a contractelor de aprovizionare și desfăcere să fie cit mai grabnic finalizate.

■ Emițerea repartițiilor în multe cazuri numai pentru un an sau un semestru, limitează în practică orizontul contractării ?

Răspuns	% din total opinii
da	58,1
nu	41,9

■ Care factori constituie principalul obstacol în emițerea unor repartiții pe mai mulți ani ?

Răspuns	% din total opinii
— prioritatea acordată uneori preocupărilor „la zi”	74,2
— prevederile metodologice	25,8

pe baza repartițiilor, potrivit normelor în vigoare, apare firească — în concepția majorității specialiștilor — necesitatea ca la baza stabilirii unor contracte pe termen lung să stea și repartiții emise pe aceeași perioadă. Dar, așa cum a rezultat din consultarea opiniei celor care au participat la anchetă, faptul că este destul de puternică concepția anualității sarcinilor de

plan face ca, în practică, marea majoritate a repartițiilor să se dea pentru un an sau semestru. O asemenea optică se cere înlăturată cu atît mai mult cu cît interpretarea riguroasă a reglementărilor în vigoare permite concluzia că, emițerea de repartiții pe perioade de 4—5 ani, este nu numai necesară dar și posibilă.

bită perfecționării pregătirii aprovizionării prin bazele județene.

Din experiența anului 1978 rezultă că în cadrul bazelor județene

de aprovizionare tehnico-materială principalii indicatori de plan se îndeplinesc și se depășesc. Și totuși, la întrebarea : „Sînteți satis-

■ Realizarea principalilor indicatori de plan de către bazele județene de aprovizionare în primele 8 luni a.e.

	(%)
— volumul desfacerii	107,1
— cheltuieli la 1 000 lei desfacere	98,2
— beneficii total	105,1

■ Sinteți satisfăcut de activitatea pe care o desfășoară bazele județene pentru aprovizionarea în acest an și pentru 1979 a întreprinderii în care lucați ?

Răspuns	% din total opinii
da	74,2
nu	25,8

făcut de activitatea pe care o desfășoară bazele județene pentru aprovizionarea întreprinderii în care lucați ?" numai 74 la sută dintre răspunsurile specialiștilor care au participat la anchetă au fost afirmative. A fost prezentat faptul că, uneori, anumite baze județene (din Gorj, din Sibiu, filiala „metal“ a bazei din București)

● Optimizarea transporturilor

PENTRU producția anului 1979, perfecționarea continuă a transportului de mărfuri este o problemă dintre cele mai importante. Cu atât mai mult cu cât, din unele cercetări efectuate pe parcursul investigației noastre, a reieșit că, alături de rezultatele bune în acest domeniu, există încă, în anumite întreprinderi (în special pe profil de construcții industriale și construcții de mașini), unele decalaje între plan și realizări.

Din analiza opiniilor unor specialiști din întreprinderi a rezultat că, dacă în contractarea și în general în pregătirea producției anului 1979 s-ar realiza o concordanță mai deplină între anumite prevederi care reglementează aprovizionarea și cele privind opti-

● Utilizarea resurselor

ÎN CADRUL măsurilor ce se cer adoptate în vederea pregătirii temeinice a producției viitoare, o deosebită însemnătate prezintă și valorificarea mai eficientă a resurselor materiale. În perioada parcursă din 1978 s-au obținut in-

■ Care a fost, în medie, în 1978, gradul de utilizare a indicilor planificați de valorificare a materiilor prime ?

	(%)
— metal în întreprinderi M.I.C.M.	+ 1,6
— cauciuc prelucrat în unități M.I.Ch.	+ 4,9
— oțel în întreprinderi M.I.M.	+ 1,5

nu-și exercită integral rolul și atribuțiile ce le-au fost încredințate, că acționează uneori cu operativitate scăzută etc.

Desigur, în sistemul bazelor județene există multe unități cu rezultate deosebite, care s-au dovedit în practică de un real folos pentru creșterea operativității și eficienței în aprovizionare. Dar, fap-

mizarea, s-ar putea obține îmbunătățiri substanțiale ale realizărilor efective obținute în sistemul optimizat de transport. De exemplu, reglementările aprovizionării admit substituirea produselor cu acordul părților și cu îndeplinirea condițiilor de calitate, dar cele ale optimizării nu permit aceasta. La fel se pune problema și în ce privește livrarea produselor cu anticipație sau cu întârziere. Analiza mai atentă a acestor aspecte în cadrul acțiunilor precontractuale — alături de cele care să permită o operativitate sporită în asigurarea materialelor necesare beneficiarului când, după încheierea contractului, furnizorul este în imposibilitate de a-l executa din alte cauze decât forța majoră —

le materii prime de bază arată că, în întreprinderile analizate, alături de economii (la lemn, la combustibil convențional etc.) au apărut în acest an și depășiri ale normelor de consum stabilite (la metal și energie electrică). Cele mai

■ La ce nivel s-au situat, în medie în 1978, realizările față de consumurile normate de materiale ?

	(%)
— metal	+ 0,2
— combustibil convențional	- 0,5
— energie electrică	+ 0,3
— material lemnos	- 1,9

dici de valorificare ridicați, peste prevederile de plan, la multe materii prime de bază.

Analiza încadrării în normati-vele de consum planificate la une-

mari depășiri se înregistrează la Întreprinderea de vagoane Arad, Combinatul siderurgic Galați, Întreprinderea de autocamioane Brașov, Combinatul de îngreșăminte

— tul că anumite baze apar cu principalii indicatori realizați și depășiiți, în timp ce întreprinderile beneficiare nu sînt integral satisfăcute de serviciile acestora, aduce în atenție necesitatea unor perfecționări. Pentru ca în anul 1979 potențialul lor productiv să fie mai complet mobilizat, ar putea fi luată în analiză ideea unei mai bune corelări între dimensionarea eforturilor stabilite prin planul fiecărei baze și necesitățile întreprinderilor beneficiare. În acest fel gradul de satisfacere a cerințelor unităților care sînt aprovizionate va avea o oglindire fidelă în nivelul înregistrat în realizarea sarcinilor de plan în fiecare bază.

■ Realizarea indicatorului „mărfuri transportate” din planul de transport pe semestrul I a.e. (%)

	Transport feroviar cu parcurs public	Transport auto cu mijloace proprii
Pentru întreprinderi din :		
— construcția de mașini	103,7	82,8
— chimie	109,0	115,4
— economie forestieră	80,0	87,4
— construcții industriale	240,0	75,9
— industria ușoară	100,7	96,9

supunerea lor în dezbaterile specialiștilor, ar conduce în noul an la sporiri considerabile ale eficienței transporturilor.

chimice Valea Călugărească ș.a.

Principalele cauze ale depășirii consumurilor față de normele din acest an : schimbările în structura sortimentală a planului de producție, ulterioare celei existente la calcularea normelor și nerealizarea planului fizic, arată că preocupările de perfecționare pentru 1979 trebuie îndreptate, cu prioritate, pentru înlăturarea acestor neajunsuri. De asemenea, se cere acționat în vederea asigurării unei ritmicități sporite în aprovizionare, pentru verificarea în producție a tuturor tehnologiilor înainte de lansarea normelor stabilite pe baza lor, creșterea gradului de calificare a forței de muncă ș.a.

Bogdan PĂDURE
Alexandru BLAGA

INVESTIȚII

REALIZAREA LA TERMEN A NOILOR CAPACITĂȚI DE PRODUCȚIE

CA URMARE a unor eforturi susținute, a organizării mai bune a activității pe șantiere, în perioada ce a trecut din acest an numeroase obiective și capacități noi de producție prevăzute în planul de investiții au fost conectate la circuitul producției, îmbogățind zestrea de fonduri fixe a economiei naționale. Este de remarcat că unele din aceste obiective au fost date în funcțiune cu mult

mai devreme față de termenele stabilite, ceea ce a permis realizarea unor sporuri de producție în sectoare de mare însemnătate. Cu toate acestea, pe diferite șantiere se consemnează rămăneri în urmă fie față de termenele de dare în exploatare a unor capacități, fie față de grafice la executarea unor faze de lucru. Iată de ce acum, când intrăm în ultimul trimestru din acest an, se impune

cu acuitate ca beneficiarii, proiectanții, constructorii, furnizorii de utilaje tehnologice și de materiale, într-un cuvânt toți factorii care participă la procesul investițional să-și unească eforturile și să subordoneze întreaga lor activitate unui singur țel: **recuperarea grabnică a rămănerilor în urmă și punerea în funcțiune la termen a tuturor obiectivelor planificate pe acest an.**

Corelația puneri în funcțiune — rezultate economice

ȘANTIERELE Trustului de izolații pentru lucrări industriale București (T.I.L.I.B.) aduc, prin gama largă de lucrări pe care le execută în subantrepriză, o contribuție importantă la realizarea planului de investiții în aproape toate ramurile economiei naționale. În acest an, lucrătorii de pe șantierele trustului au desfășurat o activitate stăruitoare pentru a-și realiza întocmai sarcinile de plan, pentru a sprijini astfel pe antreprenorii generali să-și îndeplinească, la rândul lor, planul. Iată, în tabel, modul în care au realizat atît șantierele, cît și trustul în ansamblu, principalii indicatori de plan pe primele 8 luni din acest an.

Realizarea principalilor indicatori de plan în perioada ianuarie-august 1978

Unitatea	Volumul producției (%)	Productivitatea muncii (%)	Cheptuții la 1 000 lei producție (lei) ±	Beneficii (mii lei) ±
Șantierul nr. 1 izolații București	104,86	105,96	-3,94	+1026
Șantierul nr. 2 samot București	103,21	100,94	-4,10	+1005
Șantierul nr. 3 izolații Galați	101,58	103,20	-7,28	+ 880
Șantierul nr. 4 izolații Iași	103,74	103,32	-6,46	+1696
Șantierul nr. 5 izolații Brașov	104,54	104,93	-6,26	+1195
Șantierul nr. 6 izolații Cluj	97,71	103,20	-2,48	- 611
Șantierul nr. 7 izolații Craiova	102,65	103,76	-3,75	+ 786
Șantierul nr. 8 izolații Timișoara	86,4f	97,96	-2,04	- 941
Total T.I.L.I.B.	100,62	103,38	-6,36	+5567

Trustul a adus o contribuție de seamă la realizarea în termen sau în avans a unor obiective importante pentru economia națională. Astfel, au fost terminate cu un avans de câteva luni, lucrările la instalațiile de formaldehidă de la Combinatul chimic Victoria, cu 2 luni mai devreme linia de electropalane de la întreprinderea „Unio“-Satu Mare, cu 1—2 luni dezvoltarea a 4 capacități de producție la întreprinderea „Nivea“ din Brașov etc. Alte zeci de lucrări au fost executate în termen, printre care: turnătoria de fontă de la întreprinderea metalurgică Buzău, Filatura de lână Mizil, Ferma avicolă Craiova, prima capacitate de producție de la Combinatul de utilaj greu Craiova ș.a.

Prin efort propriu creativ-organizațional: creșterea producției și a eficienței

REALIZĂRILE obținute sînt rezultatul unui complex de măsuri:

1 Promovarea largă de soluții constructive și tehnologii avansate. La nivelul trustului a fost organizată în acest scop o secție de studii și de proiectare care, ținînd seama de condițiile specifice de lucru ale șantierelelor, a pus la îndemîna acestora soluții sau tehnologii avansate menite să sporească, în primul rînd, rodnicia muncii. La șantierul 7 Craiova, care își desfășoară activitatea la noul obiectiv OLTCIT, a fost introdusă soluția de hidroizolații monostrat. Dacă înainte un mp de hidroizolații se efectua, după metoda clasică, în 0,65 ore, acum, prin noua soluție, lucrarea necesită numai 0,50 ore. Prin introducerea acestei soluții, productivitatea muncii la operația respectivă a crescut cu 22 la sută. O altă soluție o constituie executarea centralizată a prefabricării elementelor din tablă pentru protecția izolațiilor termice în subunități de producție industrială ale fiecărui șantier; prin aceasta sporește productivitatea muncii cu 36 la sută, iar economia relativă pe acest an se ridică la 73 de muncitori;

2 Perfecționarea organizării muncii pe șantiere. Măsurile inițiate s-au materializat, în perioada ce a trecut din acest an, în următoarele rezultate:

— mărirea gradului de mecanizare a transportului și manipulării materialelor prin paletizare și boxpalete a avut drept rezultat eliberarea a 60 de muncitori, care au fost calificați și utilizați la executarea unor lucrări de bază;

— prin elaborarea de proiecte de organizare mai judicioasă a punctelor de lucru și de fișe tehnologice, a fost posibilă o mai bună stabilire a normelor de muncă la executarea izolațiilor termice și reducerea acestora cu 10%;

— generalizarea acordului global. În 1977 erau remunerați după această formă circa 90 la sută din muncitorii de bază; în acest an acordul global a fost generalizat la toate formațiile de lucru de pe șantierele trustului. În acest fel a crescut substanțial productivitatea muncii, precum și retribuția medie a executanților.

L. ȚINTEA

(Continuare în pag. 31)

CONSUMUL DE RESURSE ENERGETICE ȘI PREȚURILE PRODUSELOR

ÎN CADRUL larg al măsurilor vizând folosirea intensă a pîrghiilor economico-financiare se impune a fi analizată problema nivelurilor prețurilor în corelație cu sarcinile de valorificare superioară a resurselor. În cele ce urmează prezentăm unele considerații privind nivelurile prețurilor unor produse industriale și consumul cumulat energetic încorporat în acestea.

Consumul cumulat energetic, indicator orientativ

ÎN PROCESUL complex al edificării economiei socialiste, pîrghia prețurilor își realizează cu succes funcțiile ce îi sînt atribuite. Măsurile de reasezare a prețurilor la intervalele stabilite au asigurat menținerea condițiilor necesare acțiunii acestor funcții. Sînt însă semnalate uneori prețuri care își realizează anumite funcții cu unele imperfecțiuni. Abaterile acestora față de nivelul lor normal sînt datorate, în cea mai mare parte, diferențelor ce apar în estimarea comparativă a efortului social depus în multitudinea produselor și serviciilor. Evitarea acestor abateri este urmărită de teoria și practica formării prețurilor prin instituirea unei riguroase discipline metodologice de aprobare a prețurilor.

În fapt, greutatea estimării comparative a eforturilor sociale încorporate în produse rezultă din aceea că prețul este o „valorificare”, adică o exprimare în afara calităților fizice proprii ale produsului. Este problema dificilă de a comensura, cu respectarea corectă a eforturilor sociale depuse, diversitatea formelor de muncă socialmente necesară pentru obținerea produselor. Fără a nega caracterul exclusiv al forței de muncă în a crea valoarea, putem asocia și alte elemente la stabilirea nivelului evaluativ al produselor. Deoarece consumul energetic este o componentă omniprezentă în procesele productive, iar măsurarea sa este bine asigurată¹⁾, acesta ar putea constitui (sub forma lui directă sau cumulat) un element de comensurare comparativă între produse la formarea prețurilor mai fidel, considerăm noi, decît multe alte elemente de referință.

S-ar putea obiecta că prin luarea în considerare a muncii socialmente necesară și, deci, prin estimarea resurselor utilizate pentru un produs, s-a luat de fapt în calcul și estimarea consumului energetic. Obiecțiunea nu ține seama însă că, în general, prețul resurselor a fost stabilit la nivelul muncii socialmente necesară pentru asigurarea acestor resurse, fapt ce a condus în majoritatea cazurilor la subevaluarea lor prin preț față de celelalte produse din fazele posterioare de producție intermediară care au, proporțional cu numărul fazelor, o parte adăugată din produsul pentru societate din ce în ce mai mare. La ce ne-ar conduce, în fapt, propunerea de a considera ca element de comparabilitate în estimarea produselor energia consumată? Aceasta ar însemna ca, atît costurile materiale ale unui produs, cît și partea de preț corespunzătoare acestora, să fie evaluate în KWh energie electrică, Nm³ gaz metan și tone țifei, iar pe total în tce (consumul total energetic).

În această situație, variația costurilor materiale ale produselor de la o fază intermediară la alta ar urma dinamica consumului energetic între aceste faze, în timp ce prețul de livrare ar fi o rezultantă a dinamicii consumurilor energetice, a retribuției și a plusprodusului. În tabelul nr. 1 prezentăm dinamica costurilor materiale, a prețurilor de livrare și a consumurilor energetice (în tce) pentru unele produse înlanțuite în circuitul productiv.

Analiza datelor scoate în evidență că, așa cum sînt în prezent stabilite, prețurile diferitelor produse finale și cele din fazele intermediare nu urmăresc dinamica consumurilor cumulate. Astfel, se constată că la produsele intermediare ale metalurgiei (coac metalurgic, fontă albă medie, oțel martin calmat) prețurile de livrare prezintă creșteri de la fază la fază sub cele ale consumului energetic cumulat. În același timp prețurile de livrare ale produselor industriei construcțiilor de mașini, aproape în integralitate, depășesc substanțial, ca nivel, creșterile consumului cumulat energetic al produselor respective. O asemenea așezare a prețurilor produselor metalurgice și a celor din amura construcțiilor de mașini nu încurajează economisirea consumului de produse metalurgice — accentuat energointensivă

— prin lărghețea prețului produselor finale ale construcției de mașini.

Tabelul nr. 1

Dinamica costurilor materiale, a prețurilor de livrare și a consumurilor energetice pe tona de produs (date de plan 1977)

Produsul	Total costuri	din care : pt. ma- teria primă, mate- riale și energie	Preț de li- vrare — medii —	Consum energetic cumulat
Minereu feros	1,00	1,00	1,00	1,00
Cocs metalurgic CSH	6,53	17,36	2,46	2,75
Fontă albă medie CSH	9,29	26,02	4,66	7,94
Oțel Martin calmat	13,41	36,72	5,94	8,42
Profile ușoare CSH	19,89	54,64	9,47	8,20
Bare oțel aliat				
pentru scule	118,36	266,79	44,65	46,62
Profile aluminiu	123,76	305,03	46,71	61,10
Cazan de 120 t ab/h cu păcură	112,48	220,56	62,11	21,81
Motor electric de 2,2kW	78,57	187,58	42,79	35,05
Strung Carusel				
SC 3 200	209,58	510,24	81,76	23,52
Fabrică de ciment	78,17	133,81	33,30	39,49
Tractor U 650	114,56	278,64	46,69	18,01
Electrocare	81,91	131,92	56,92	17,59

În ceea ce privește compararea costurilor totale și a celor materiale pe fiecare produs, cu nivelul consumului cumulat energetic trebuie, de asemenea, remarcată dinamica diferită față de produsul de referire (minereul feros) datorită stratificării de la fază la fază, de la produs la produs, a elementelor de venit, fenomen ce acționează mai pregnant în dinamica costurilor pentru materii prime, materiale și energie.

Valorificarea prin prețuri și consumul energetic cumulat

ÎN LITERATURA de specialitate cu referire la prețuri, sînt prezente comparații care folosesc noțiunea de grad de valorificare, înțelegînd prin aceasta raportul în care se găsește un produs față de resursa primară dominantă, sub aspectul prețului. Lărgirea acestei comparații la un număr de produse, din ramuri diferite ale industriei, ne permite să fixăm de cite ori prețul de livrare al unui produs este multiplu al celui pe unitatea de resursă primară necesară și să reținem — în acest sens — comparații între diferite produse.

Odată cu raportul de preț dintre produsul final și resursa primară (dominantă în producerea bunului final), gradul de valorificare exprimă și raportul cantitativ al transformării resurselor din procesele intermediare de producție, exprimat prin prețurile acestora. Fără a intra în detalii privind aspectele cantitative fizice și valorice ale trecerii prin procesele productive intermediare la produsul final, în ipoteza propusă mai înainte (de a folosi, la compararea și comensurarea evaluării produselor, indicatorul de conținut energetic), prezentăm comparativ în tabelul nr. 2 situația gradului de valorificare al citorva produse și raportul fizic al consumului energetic. Datele reliefează că, între unele produse intermediare și finale, rapoartele valorificării prin preț și cele ale consumurilor energetice prezintă diferențe accentuate. Astfel, în timp ce raportul de valorificare prin preț al tractorului U 650 și resursa „fontă” este de 4,6 la preț și 8,1 la încărcarea energetică, aceleași rapoarte între tractor și resursa „laminat” este de 8,9 și respectiv 10. Aceasta înseamnă că în timp ce încărcarea energetică a unei tone de laminat este cu puțin mai mare ca cea a fontei (3-7%), prețul laminatului este relativ dublu față de cel al fontei.

¹⁾ Diversele forme de energie consumată pentru un produs vor fi ușor totalizate prin convenționalizarea lor în tce, utilizînd echivalența puterilor calorifice specifice.

Tabelul nr. 2

Situația comparativă a gradului de valorificare prin preț și gradul de încorporare de resurse

Resursa primară dominantă	Produsul final	Gradul de valorificare*)	Gradul de încorporare energetică**)
Minerul de fier	Tractorul U 650	4 670	1 800
Fonta	Idem	1 000	220
Oțel	Idem	780	210
Laminat	Idem	520	180
Minerul de fier	Strung Carusel 2 300	8 170	2 350
Fonta	Idem	1 750	290
Oțel	Idem	1 380	280
Laminat	Idem	910	240

*) Prețul de livrare al resursei dominante = 100

**) Energia cumulată încorporată în resursa dominantă = 100.

În această privință un exemplu ne este oferit și de felul cum s-a aplicat principiul diferențierii rentabilității produselor față de cea de ramură. Sensul a fost acela a diminuării rentabilității produselor din fazele intermediare de început și de a o ridica la cele finale. La metalurgie, de pildă „față de media 100/ramură, calculată în raport cu costurile de producție, rentabilitatea aglomeratului autofondant reprezintă 0,42%, a cocului 0,31%, a fontei 1,00%, a cablului de tracțiune din sîrmă mată 1,04%, a țevilor pentru conducte laminate netede 1,28% ș.a.m.d. Rezultă că noile prețuri includ rentabilități crescînde menite să stimuleze producția cu valori de întrebuințare superioare, respectiv cu valori ridicate²⁾. De remarcat că o astfel de stabilire a rentabilității nu se verifică în ceea ce privește consumul energetic, care este mai mare în unele faze intermediare de început și încurajează, prin prețuri scăzute, achiziții de materiale cu consum energetic ridicat. Considerăm că, din contră, prețurile acestora ar trebui să fie mai ridicate tocmai pentru a stăvili consumul. Stimularea producției unor produse finite trebuie obținută pe alte căi, nu prin diferențieri de rentabilitate care împing către consumuri mărite de resurse materiale. Sînt însă cazuri în care stabilirea prețurilor după criteriul valorii de întrebuințare se dovedește corect conjugată cu cerințele economisirii energiei.

În ceea ce privește modul cum au fost stabilite prețurile pentru deșeuri și rămășițe se semnalează, de asemenea, unele insuficiențe care nu stimulează valorificarea completă a acestor resurse. În general, prețul acestora trebuie stabilit la un nivel ceva mai redus decît consumul energetic cumulat pe care îl

²⁾ Gh. Sică, „Procese ale economisirii muncii sociale”, Ed. Academiei R.S.R., Buc. 1977, p. 124.

economisesc prin introducerea lor în procesul productiv. De asemenea, trebuie luat în considerare efortul energetic necesitat de importul minereului (inclusiv transportul acestuia), precum și procesele siderurgice desfășurate pînă la faza la care se reutilizează deșeurile, resursele energetice secundare sau fierul vechi, dacă procesul privește sectorul metalurgic.

Un exemplu elocvent despre aportul ce-l poate aduce în stabilirea prețurilor utilizarea indicatorului de consum cumulat este cel legat de stimularea folosirii materiilor prime de care dispune economia națională chiar dacă sînt mai sărace în conținut (minereuri) sau au performanțe mai reduse. Practic, s-a stabilit un preț mai redus pentru aceste resurse spre a lărgi utilizarea lor în producție. Nivelul la care ar trebui stabilit prețul acestor materii prime mai sărace în conținut, ar fi corect evidențiat de diferența de consum cumulat de resurse energetice necesitate de procesul productiv în care se utilizează resursa săracă, față de consumul energetic ce rezultă din folosirea unor materii prime și materiale de calitate superioară.

În stabilirea prețului pentru unii înlocuitori de produse se consideră, de asemenea, că consumul cumulat de resurse poate contribui într-un mod deosebit de eficient. Obiectivul de a stabili prețuri diferite după calitățile produsului ar fi mai nuanțat realizat dacă, în afara calităților fizice ale produsului, s-ar lua în considerare și raportul de consum energetic cumulat. În acest fel stabilirea unor prețuri care, prin nivelul lor, să determine ca aceeași masă de produse finite să satisfacă necesități mai mari, se impune a fi coroborată cu necesitatea reducerii consumului energetic. Astfel se prezintă situația la laminatele din oțel obișnuit și slab aliat.

Este de subliniat că obiectivul principal — acela de a stimula pe scară tot mai largă folosirea înlocuitorilor, prin prețuri mai reduse decît ale produselor înlocuite — nu poate fi realizat dacă nu se asigură și un consum cumulat energetic mai redus prin procesul de substituție.

În concluzie se pot reține următoarele:

a) pentru a se asigura piergicii prețurilor un comportament mai eficient în realizarea sarcinilor de valorificare superioară a resurselor materiale indigene sau din import, se impune ca stabilirea prețurilor să se facă și cu luarea în calcul a indicatorului de consum energetic cumulat;

b) dinamica de creștere a consumurilor cumulate de resurse energetice poate și trebuie să fie una din componentele determinante ale dinamicii prețurilor produselor din fazele succesive ale producției intermediare și finale;

c) stabilirea consumurilor cumulate de resurse energetice, operațiune relativ laborioasă, s-ar putea efectua odată cu reazarea prețurilor din economia națională.

Rodu BURBEA

cercetător științific

Institutul de Economie Industrială

VALOAREA PRODUCȚIEI NETE

(Urmare din pag. 2)

stabilite prin programele de fundamentare a reducerii costurilor de producție. La „Hidromecanica” — Brașov, de exemplu, abia recent conducerea întreprinderii a luat măsuri de urgentare a realizării unor obiective prevăzute în programul reducerii costurilor, în legătură cu încadrarea în consumul de metal (oțel-fontă și metale neferoase) și cu alte obiective, la care s-au obținut pînă în prezent numai unele realizări parțiale. La întreprinderea „Rulmentul” — Brașov, deși s-au luat măsuri de către Consiliul oamenilor muncii pentru reducerea costurilor, totuși se mai înregistrează depășiri de consumuri materiale, rebuturi și alte cheltuieli neeconomice, de unde rezultă că aplicarea măsurilor trebuie urmărită cu mai multă rigurozitate.

În situația unităților economice care întâmpină încă greutăți în realizarea valorii producției nete este necesară și organizarea și activizarea largă a activității comisiilor pe domenii (pentru creșterea productivității muncii și organizarea științifică a producției și a muncii; pentru calitatea producției și eficiența economică; pentru dezvoltarea investițiilor și progresului tehnic; pentru aprovizionare, desfacere și export-import etc.), care, potrivit legii, au rolul de a sprijini conducerea colectivă a întreprinderii în adoptarea și aplicarea măsurilor necesare realizării sarcinilor de plan, îmbunătățirii laturilor calitative ale activității de producție și sporirii eficienței economice a întregii activități. Totodată, trebuie folosită mai larg posibilitatea oferită de lege organelor colective

de conducere din unitățile economice de a constitui grupe de lucru, cuprinzînd specialiști din cadrul unității sau din afara acesteia, pentru analiza unor probleme mai complexe și pentru identificarea măsurilor de soluționare a acestora, în așa fel încît asupra problemelor întreprinderii să reflecteze și să acționeze un număr cît mai mare de oameni ai muncii, iar atunci cînd organul de conducere colectivă sau directorul întreprinderii adoptă decizii în cadrul competențelor pe care le au, acestea să fie cît mai bine fundamentate și să conducă la creșterea eficienței activității. Indicatorul valorii producției nete este o chintesență a eficienței activității muncii omenești. La realizarea lui trebuie să contribuie toate compartimentele din unități, toți oamenii muncii, și în mobilizarea acestor forțe un rol deosebit o are munca de organizare și de conducere.

Consolidarea și dezvoltarea cooperativelor agricole de producție

ANALIZA ECONOMICĂ — FINANCIARĂ ȘI PERFECTIONAREA PROCESULUI DE CONSTITUIRE ȘI UTILIZARE A FONDULUI DE DEZVOLTARE

SPORIREA CALITĂȚII activității economice în etapa actuală, în condițiile perfecționării mecanismului economico-financiar, presupune folosirea mai intensă de către unități, a unor pîrghii economice adecvate, care să stimuleze creșterea eficienței. Introducerea producției nete ca indicator de bază în planificarea și aprecierea activității unităților economice are o profundă semnificație și pentru aprecierea rezultatelor unităților agricole cooperatiste; deși în acestea calculul producției nete se realizează de mai mult timp, indicatorul respectiv nu a ajuns încă să constituie punctul central al analizei rezultatelor și al planificării de perspectivă a dezvoltării cooperativelor.

Particularitățile procesului de producție din agricultură, specificul formării și repartizării fondurilor în cadrul proprietății cooperatiste, fac ca în etapa actuală să devină tot mai imperativă necesitatea alocării unei părți însemnate din valoarea nou creată pentru reproducția lărgită și creșterea eficienței economice.

Mărimea, structura pe destinații a fondului de dezvoltare, dar mai ales utilizarea lui eficientă determină ritmul reproducției lărgite în fiecare unitate agricolă cooperatistă; cu cît fondul de dezvoltare se constituie în proporții corespunzătoare și cunoaște o creștere continuă de la o perioadă la alta, cu atît sporesc posibilitățile de a asigura o creștere economică echilibrată a fiecărei cooperative.

Perfecționarea procesului de constituire și utilizare a fondului de dezvoltare trebuie să aibă în vedere acele aspecte ce se materializează în urmărirea a trei direcții prioritare:

- mobilizarea tuturor factorilor care determină mărimea fondului de dezvoltare;
- studierea posibilităților de repartizare optimă a producției nete în fond de dezvoltare și fond de consum;
- asigurarea condițiilor de creștere a eficienței utilizării fondului de dezvoltare.

Maximizarea fondului de dezvoltare și rolul producției nete

SE CUNOAȘTE că procesul repartiției producției globale din cooperativele agricole se desfășoară în concordanță cu particulari-

tățile dezvoltării economice și creșterii nivelului de trai în cadrul proprietății de grup, în fiecare unitate în parte, conform principiilor generale ale asigurării reproducției lărgite și cele ale retribuiri după cantitatea și calitatea muncii depuse. Astfel, din producția globală a fiecărei unități cooperatiste se deduc cheltuielile materiale, obținându-se producția netă, din care urmează să se constituie cele două fonduri principale — de dezvoltare și de consum, potrivit necesităților specifice de dezvoltare și de retribuire, hotărîte de adunarea generală a membrilor cooperatori.

Principalii factori obiectivi care determină volumul fondului de dezvoltare sînt: mărimea și structura pe ramuri a producției globale; mărimea absolută și ponderea cheltuielilor materiale în producția globală, precum și structura lor pe elemente componente; mărimea valorii nou create (producția netă); proporția în care se împarte producția netă în fond de dezvoltare și fond de consum.

Dintre factorii enumerați cea mai mare însemnătate o are **producția netă**, indicator sintetic al creșterii eficienței activității economice și în C.A.P.-uri. Însemnătatea deosebită a producției nete rezultă în primul rînd din conținutul său economic, ca fiind valoarea nou creată, indicator care exprimă în modul cel mai sintetic eficiența utilizării bazei tehnico-materiale și a forței de muncă proprii. De asemenea, nivelul și dinamica producției nete obținute reflectă participarea unităților agricole cooperatiste la formarea veni-

tului național și, implicit, la dezvoltarea economică de ansamblu.

Pe de altă parte, producția netă reprezintă premisa dezvoltării pe scară lărgită a activității cooperativei și, totodată, condiția de bază a creșterii veniturilor și nivelului de trai al membrilor cooperatori.

Tocmai aceste semnificații și implicații majore ale indicatorului producție netă impun atenția deosebită ce trebuie să i se acorde în analizele economice și aprecierile privind calitatea activității din cadrul cooperativelor agricole. De aici decurge și imperativul creării tuturor condițiilor necesare ca producția netă să devină indicator de plan și în C.A.P.-uri, ca în toate celelalte unități economice.

Dat fiind că producția globală reprezintă mai mult un indicator cantitativ al activității economice, este necesar să urmărim respectarea unor corelații între creșterea producției globale și creșterea cheltuielilor materiale — și anume, **devansarea ritmului anual al creșterii cheltuielilor materiale de către ritmul anual de creștere a producției globale**. Respectarea acestui raport condiționează reducerea ponderii cheltuielilor materiale în producția globală și **obținerea unei producții nete din ce în ce mai mari** (al cărui ritm anual de creștere trebuie să fie superior celui al producției globale).

În acest spirit am analizat rezultatele cooperativelor agricole din județul Ilfov, atît ca medie pe județ, cît și în două unități cu realizări diferite (tabelul nr. 1).

Comparînd situațiile din cele două cooperative, care-și desfășoară activitatea în aceleași condiții economice și pedoclimatice, observăm că, deși cei trei indicatori au înregistrat creșteri față de 1975, rezultatele calitative diferă. Astfel, la C.A.P. Curcani cheltuielile materiale cresc în ritm mai rapid decît producția globală și, ca urmare, producția netă înregistrează o creștere mai lentă; la C.A.P. 8 Martie rezultatele pot fi apreciate ca superioare deoarece s-a realizat co-

relația normală între creșterea celor trei indicatori, asigurându-se astfel mărirea în ritm mai rapid a producției nete.

La nivelul județului, rezultatele pot fi considerate ca satisfăcătoare, atât ca dinamică a fiecărui indicator în parte, cât și respectarea corelațiilor între indicii de creștere a celor trei indicatori.

Necesitatea consolidării economice a C.A.P., a asigurării unor producții agricole mari în condiții de eficiență economică, diversificarea formelor de sprijinire de că-

voltare mai puțin de 18% din producția netă reflectă necesitatea stringentă de a se îmbunătăți raportul dintre cele două fonduri în aceste unități, luându-se măsurile corespunzătoare încă din perioada actuală.

Principala premisă a optimizării raportului celor două fonduri o constituie creșterea rapidă a producției nete, pe baza creșterii producției fizice și a reducerii cheltuielilor materiale.

Ca un fapt pozitiv în ultimii trei

sum. Deci, așa cum subliniam anterior, în astfel de cazuri asigurarea unui fond de dezvoltare corespunzător ca nivel, pondere și dinamică nu se poate face decît prin creșterea foarte rapidă a producției nete.

Utilizarea eficientă a fondului de dezvoltare

IMPORTANTA creșterii eficienței în folosirea fondului de dezvoltare rezultă și din aceea că, dacă sporirea mărimii lui la un moment sau etapă dată este limitată de nivelul de dezvoltare economică a cooperativei în acea etapă, creșterea **eficienței utilizării sale** este practic nelimitată.

Măsurarea eficienței folosirii fondului de dezvoltare se poate face prin două metode principale: prin **raportarea efectului economic total realizat** (sporul de producție netă) la **mărirea fondului de dezvoltare**; prin **raportarea efectelor economice determinate de folosirea fondului de dezvoltare pe destinații, la mărirea cheltuielilor aferente acestora.**

Pentru ca eficiența globală a utilizării fondului de dezvoltare să crească continuu, trebuie avut în vedere ca **sporul producției nete să aibă un ritm anual de creștere mai mare decît cel al fondului de dezvoltare.** Stabilirea cauzelor care generează o eficiență mai scăzută a utilizării fondului de dezvoltare impune folosirea unor indicatori de cuantificare a acestei eficiențe, **pe fiecare destinație în parte a fondului respectiv.**

Principala destinație a fondului de dezvoltare reprezentînd-o **finanțarea investițiilor** (aprox. 80%), adică acoperirea cheltuielilor legate de reproducția mijloacelor fixe din fonduri proprii și rambursarea creditelor bancare, rezultă că pentru acest domeniu trebuie calculați și analizați indicatorii specifici de eficiență a utilizării fondului de dezvoltare.

Pregătirea deciziilor care urmăresc declanșarea unor procese puternice de dezvoltare a cooperativei agricole, avînd la bază o analiză integrată a rezultatelor economico-financiare, răspunde nevoilor actuale de perfecționare a autoconducerii și autogestunii întregii activități și în cadrul acestor unități economice.

lector univ. Tatiana MOȘTEANU

Dinamica rezultatelor economico-financiare în cooperativele agricole din județul Ilfov, 1975—1977
1975 = 100

	1976		1977		Total județ
	C.A.P. Curcani	C.A.P. 8 Martie	Total C.A.P. județ Curcani	C.A.P. 8 Martie	
Producția globală	121	115	126	117	120
Cheltuieli materiale	128	112	111	119	116
Producția netă	108	118	143	112	123

tre stat a acestor unități, creșterea rolului pîrghiilor financiare în realizarea principalelor obiective ale activității lor economico-sociale impun tot mai mult optimizarea raportului între fondul de dezvoltare și fondul de consum.

Repartizarea optimă a producției nete

ACEASTĂ PROBLEMĂ cu profundă semnificație teoretică, dar mai ales practică, trebuie să stea tot mai mult în atenția factorilor de răspundere din cooperativele agricole. Asigurarea raportului optim între cele două fonduri înseamnă, pe de o parte, respectarea prevederilor statutare de a se aloca cel puțin 18% din producția netă la fondul de dezvoltare, iar pe de altă parte realizarea unui raport optim în dinamică, în scopul de a spori participarea cooperativei la finanțarea investițiilor și lărgirea producției proprii, ca și la formarea fondurilor asociațiilor intercooperatiste din care fac parte.

Rezultatele obținute de unitățile cooperatiste din județul Ilfov în anul 1977 sînt puternic diferențiate din acest punct de vedere:

Numărul mare (77) al unităților cooperatiste care alocă pentru dez-

Tabelul nr. 2
Repartiția C.A.P.-urilor din județul Ilfov după ponderea fondului de dezvoltare în producția netă (1977)

Ponderea fondului de dezvoltare în producția netă	Număr de cooperative
sub 10%	13
11—10%	64
18—25%	82
25—30%	24
peste 30%	29
Total C.A.P.-uri	212

ani se constată o tendință de creștere a ponderii fondului de dezvoltare în producția netă, atât la nivelul întregului județ, cât și la cele două unități analizate:

Tabelul nr. 3

Dinamica ratei fondului de dezvoltare, în C.A.P.-urile județului Ilfov, 1975—1977 (%)

	1975	1976	1977
Total județ	14,6	19,5	19,1
C.A.P. Curcani	18,1	17,5	18,0
C.A.P. 8 Martie	22,8	23,8	24,0

Corelînd datele din tabelul nr. 3 cu cele din tabelul nr. 1, constatăm că mărirea ratei anuale a fondului de dezvoltare și asigurarea creșterii fondului de dezvoltare de la un an la altul au fost determinate de rezultatele calitativ diferite ale celor două unități. Astfel, C.A.P. Curcani — caracterizată, prin prisma indicatorilor prezentați, ca avînd o activitate mai slabă — nu a reușit în toți anii să facă prelevările la fondul de dezvoltare la niveluri corespunzătoare, în timp ce cooperativa 8 Martie — cu rezultate mai bune — a reușit să preleveze o rată relativ înaltă și constantă (23—24%), mai mare decît media pe județ.

Unitățile ce se găsesc într-o situație similară cu C.A.P. Curcani (36% din C.A.P.-urile județului Ilfov) procedează la stabilirea părții din producția netă pentru dezvoltare, în mod diferit de la un an la altul, în funcție de realizările la producția netă și de necesitățile de acoperire a fondului de consum; în cazurile (frecvente) cînd producția netă este mică, fondul de dezvoltare reprezintă ceea ce rămîne după constituirea, în limitele minime, a fondului de con-

COMERȚ – COOPERARE – DEZVOLTARE

INCERCÎND O CARACTERIZARE a programului de export pe care industria noastră constructoare de mașini îl va prezenta la ediția din acest an a Tîrgului Internațional București, trebuie remarcate cel puțin 3 particularități: numărul mare al subramurilor care expun, ritmul alert de înnoire și contribuția hotărîtoare a creației tehnice românești în diversificarea și modernizarea produselor acestei ramuri principale a economiei naționale.

Creația tehnică originală, factor de bază în impulsivitatea exporturilor

DACĂ ÎN URMĂ CU DOUĂ, TREI DECENII afirmăm dezideratul ca ramura construcțiilor de mașini să devină o ramură principală a economiei românești, astăzi cînd ea deține o pondere de peste un sfert din producția industrială și din exporturile țării putem spune că acest deziderat devine tot mai mult o realitate. Argumente foarte convingătoare în acest sens furnizează și cele 150 de centrale industriale, institute de cercetări și proiectări și unități producătoare, care vor expune între 4-15 octombrie a.c., în standurile a 9 întreprinderi specializate de comerț exterior, o gamă foarte largă de mașini și utilaje, începînd cu instalațiile de foraj, cu sarcină în cîrlig de pînă la 500 tone și pînă la aparatura electronică de măsură și control.

Caracteristic pentru dezvoltarea acestei ramuri în actualul cincinal este faptul că ritmul de înnoire devansează ritmul de creștere a producției, semnificînd un amplu și profund proces de înnoire și modernizare a structurii producției. În unele subramuri și la anumite grupe de produse, cum ar fi de exemplu echipamentele de automatizare, ritmul de înnoire va fi deosebit de alert, permițînd ca la nivelul anului 1980 să se realizeze o înnoire a producției în proporție de aproape 95%. Remarcabil este, de asemenea, faptul că pînă în 1980 mai mult de jumătate din producția de mașini-unelte,

aparatură de precizie, mașini electrice și aparate electronice se va realiza pe baza cercetării proprii a specialiștilor din ramură. Aceste orientări sînt de natură să asigure creșterea în continuare a competitivității în aceste domenii de importanță vitală pentru expansiunea exporturilor și promovarea progresului tehnic în întreaga economie.

Pentru numeroși parteneri comerciali de peste hotare întreprinderile de comerț exterior românești care expun la actuala ediție a tîrgului sînt bine cunoscute și apreciate. Amintim între aceștia în primul rînd pe exportatorii de fabrici și instalații la cheie: Industrialexport și Uzinexport ce și-au cucerit un bun prestigiu în numeroase țări, în special în curs de dezvoltare, unde au participat sau participă la realizarea unor importante proiecte industriale cum sînt: fabrici și complexe de produse chimice, fabrici de ciment, instalații miniere și petroliere, rafinării, centrale electrice etc. Numeroase din aceste obiective încorporează invenții și tehnologii originale, realizate în institutele de cercetări și proiectări de specialitate din România. În acest sens putem aminti procedeele originale de distilație atmosferică, de solventare a petrolului cu bioxid de sulf, de cocsare întîrziată aplicate în rafinăriile exportate la Barauni și Gauhați (India).

România – al doilea exportator mondial de utilaj petrolier

ÎNTREPRINDEREA de comerț exterior **Industrialexport** care implinește anul acesta 25 de ani de activitate este, de altfel, cunoscută în primul rînd ca exportator de rafinării și uzine petrochimice. În prezent constructorii români de utilaj petrolier și de rafinării sînt în măsură să proiecteze și să execute rafinării și uzine petrochimice de orice capacitate, conform tuturor normelor și standardelor (TEMA, ASME, API, DIN, GOST). Prin Industrialexport s-a livrat sau sînt în diferite faze de desfășurare

construcția a 20 de obiective petrochimice la cheie. Gama instalațiilor de foraj oferită la export cuprinde azi peste 30 de tipodimensiuni, în totalitate de concepție românească, România fiind de mai multă vreme al doilea exportator mondial de instalații petroliere. Exportul de utilaj petrolier se îndreaptă în prezent spre 25 de țări, din care multe în curs de dezvoltare (Algeria, India, Pakistan, Siria etc.)

Specialiștii români au pus la punct tehnologii pentru valorificarea zăcămintelor de fosfați de pe malul Mării Roșii la complexul Hamrawein în Egipt, tehnologiile de mare randament din cadrul combinatului de la Abu-Zabal care va produce acid sulfuric și acid clorosulfonic, tehnologiile de fabricare a sodei caustice la fabricile de la Shiraz (Iran) și El Mex-Alexandria (Egipt), ultima cu o capacitate anuală de 100 000 tone fiind cea mai mare din Africa și Orientul Apropiat. De asemenea tehnologii originale stau la baza marilor obiective din Turcia de la Samsun (capacitate anuală 215 000 tone acid sulfuric) și Elasisig (superfosfat granulat) ca și cele proiectate pentru complexul de îngrășăminte chimice de la Homs (Siria).

Tehnologii românești se aplică în cadrul obiectivelor de industrie farmaceutică construite în R.P.D. Coreeană – aspirină, vitamina C, ca și în fabrica de fibre sintetice „Melana” din aceeași țară.

Uzinexport – un partener de prestigiu

PRIN ÎNTREPRINDEREA de comerț exterior **Uzinexport** s-a derulat în ultimele 2 decenii contracte de livrare pentru 30 de linii de ciment cu capacități variînd între 300 și 1 000 tone/zi în 20 de țări din Africa, Asia și Europa. Preocupările pentru proiectarea și realizarea de linii cu capacități sporite de pînă la 3 000 tone pe zi au fost însoțite de modernizări și îmbunătățiri ale parametrilor funcționali în ceea ce privește consumurile specifice, calitatea cimentului, gradul de desprăfuire,

dirijarea și controlul procesului tehnologic pe bază de instalații de automatizare, calculatoare de proces, televiziune în circuit închis. În prezent sînt în curs de desfășurare contracte pentru construcția de linii de ciment, bazate pe procedeul uscat, cu capacități de 1 000 tone/zi în Pakistan, de 1 500 tone/zi în Iugoslavia și Siria (două), în Brazilia se construiesc 2 fabrici de ciment de 1 500 tone/zi și o fabrică de 3 000 tone/zi (1 000 000 tone/an).

Tot prin intermediul întreprinderii Uzineexport s-a lansat pe piața externă și cunoscuta marcă de utilaj energetic TUMAG (Întreprinderea de mașini grele-București). În prezent întreprinderea oferă pe piața externă, potrivit cererii partenerului turbogeneratoare de putere mică (1-40 MW), medie (50-100 MW) și mare (100-330 MW). Remarcăm că marile agregate de 220 și 160 MW sînt de concepție proprie. Referințe asupra calității utilajelor românești pot furniza în prezent beneficiari din Egipt, Filipine, India, Pakistan, Siria; în cadrul marelui complex hidroenergetic de la Porțile de Fier, realizat împreună cu Iugoslavia, o parte din turboagregatele de 330 MW poartă emblema TUMAG. În cadrul exportului de utilaj energetic mai putem aminti stațiile de transformare livrate în Iran, Bangladesh, Maroc, Nigeria și Siria.

Premiere în domeniul mașinilor-unelte

SUBRAMURA producătoare de mașini unelte va prezenta în standurile **Mașinexportimport** produse de înaltă tehnicitate și randament purtînd marca unor fabrici cu tradiție cum este Titan (Întreprinderea de mașini unelte și agregate București) sau mai noi cum sînt uzinele din Tirgoviște sau Bacău. Dintre realizările recente ale uzinei bucureștene amintim uriașul strung carusel SC-43 H, mașina de alezat și frezat AFP-180 care realizează prelucrări interioare și exterioare, de piese mari, ca și multiple operații prin aceeași prindere; mașini-unelte agregat de concepție originală destinate prelucrării pieselor de serie mare, rectificării (REP-350).

Întreprinderile de strunguri din Arad și Tirgoviște vor expune în premieră noi tipuri de strunguri de mare productivitate destinate prelucrării de piese lungi și cu

diametre mari cum sînt: strungul frontal SF-280 și strungul cu comandă secvențială de concepție românească SF 400 Nec.

În premieră se prezintă strungurile uriașe pentru prelucrarea osiilor de cale ferată SCO-400-SCF. În standul **Mașinexport** sînt prezentate și rezultatele unor acțiuni de cooperare cum sînt strungul revolver automat tip DRT 50/60 din seria celor realizate prin cooperare cu R.D. Germană și mașina de rectificat interior și presa verticală realizată prin cooperare cu firme vest-germane. În același stand **Întreprinderea de mașini, agregate și unelte speciale-Iași** prezintă mașini unelte de găurire, adîncire, lansare, filetare pentru prelucrarea de familii de piese (M 6-AR 630). Cunoscutele întreprinderi din Cugir și Roman expun noile lor realizări: mașina pentru danturat roți dințate și respectiv mașina de rectificat țevi.

Un parc variat de autovehicule, tractoare, locomotive și utilaje de construcții

UNIVERSAL TRACTOR expune o gamă largă de tractoare și mașini agricole, printre care se remarcă puternicul tractor agricol A-1 800 A, fabricat de **Întreprinderea de profil din Craiova**, mașini agricole de mare productivitate. **Autoexportimport și Auto-Dacia** expun un parc variat de autovehicule începînd cu autobasculante de 20 t și pînă la autoturisme de teren echipate cu motor diesel.

Din categoria materialului rulant cunoscuta întreprindere **Electroputere Craiova** prezintă locomotive diesel-electrice de 3 000 și 4 000 CP și locomotive diesel-hidraulice de 2 400 CP, prima de acest gen realizată în țară și introdusă deja în producția de serie.

În domeniul utilajelor de construcții **ICE Mecanoexport** prezintă noi tipuri de excavatoare pe pneuri și șenile tip P-801 și S-3 601 realizate în uzinele „Progresul” Brăila, autoscreper și autogredere destinate construcțiilor grele și de drumuri, buldozerul pe roți și încărcător frontal de 360 CP.

România — o prezență activă în cooperarea internațională

ÎNTEPRINDERILE ROMÂNEȘTI amintite participă în pre-

zent, prin variate acțiuni de cooperare, la realizarea programelor de dezvoltare în numeroase țări din Asia, Africa și America Latină. Astfel, în cadrul unor acțiuni de cooperare negociate prin **Mașinexport**, mașinile unelte românești sînt asamblate în Iran și Peru.

O altă acțiune de cooperare care evoluează pozitiv pentru ambii parteneri s-a realizat în domeniul locomotivelor electrice. Rezultatele foarte bune obținute în exploatarea celor 45 de locomotive electrice de 5 100 kW, cumpărate de firma iugoslavă Rade Koncar, a determinat-o să încheie un nou contract de cooperare privind achiziționarea a încă 58 de locomotive electrice de 5 100 kW, oferind în contrapartidă locomotive electrice de 3 400 kW și alte mărfuri. Cele trei fabrici românești de tractoare din Brașov, Craiova și Miercurea Ciuc participă prin întreprinderea de comerț exterior **Universal Tractor** la organizarea și funcționarea unor linii de montaj pentru tractoare în Iran, Egipt, Ghana, India, Canada și Statele Unite. Semnificativ pentru evoluția cooperării în acest domeniu este faptul că cea de a doua fabrică de tractoare din Iran de la Tabriz a început din 1975 să preia fabricarea unor subansamble pentru tractoarele românești, cu asistența tehnică a partenerului român. Prin întreprinderea **Mecanoexport** s-au negociat tranzacții de cooperare cu Brazilia privind organizarea în această țară de linii de montaj vagoane de cale ferată de fabricație românească.

Firmele **Autodacia** și **Autoexportimport** participă de asemenea la numeroase acțiuni de cooperare prin livrări de componente și subansamble de autovehicule, la care se adaugă livrările de autovehicule sub forma CKD-urilor și SKD-urilor, pentru care organizează montajul și asigură asistență tehnică.

Imaginea reunită a tuturor acestor sectoare ale construcțiilor de mașini în cadrul TIB '78, care vor expune produse în covârșitoare majoritate noi (peste 70%), constituie o impresionantă carte de vizită pentru realizările unei industrii moderne, mobile caracterizată prin creativitate și înnoire, prin calitate și competitivitate.

Ioan GEORGESCU

LOCUL ȘI ROLUL ACTUALIZĂRILOR ÎN OPTIMIZAREA EFICIENȚEI ACȚIUNILOR TEHNICO-ECONOMICE

ÎN CELE MAI MULTE CAZURI o acțiune tehnico-economică se prelungeste pe un număr de ani, fiecare dintre aceștia fiind caracterizat prin eforturi de cheltuieli — de investiții sau de exploatare — și respectiv printr-o contribuție la constituirea venitului net al societății. Este unanim acceptat faptul că modul de eșalonare în timp al acestor componente anuale poate condiționa eficiența economică în cazul oricăreia dintre variantele de desfășurare ale unei acțiuni tehnico-economice. Există însă opinii diferite cu privire la esența acestei condiționări și implicit cu privire la modelul de calcul pentru estimarea și optimizarea eficienței economice în condiții dinamice. Vom prezenta punctul nostru de vedere în acest sens.

Premise metodologice

ESTE CUNOSCUT CĂ orice mărime tehnică sau economică poate fi exprimată fie adimensional — prin raportare la o mărime de același fel aleasă ca mărime de referință — fie cu ajutorul unei unități de măsură. Totodată, se știe că pentru a putea supune unor operații aritmetice două sau mai multe mărimi de aceeași natură este necesar ca, în prealabil, toate aceste mărimi să fie exprimate cu ajutorul unei aceleiași unități de măsură. În acest cadru, orice unitate monetară folosită pentru exprimarea cheltuielilor sau veniturilor reprezintă o unitate de măsură a cărei valoare poate însă varia de-a lungul anilor. În cele ce urmează ne vom opri asupra a două cauze datorită cărora valoarea unei unități monetare se poate modifica în timp.

Vom nota astfel prin P_t puterea de cumpărare a unei unități monetare la momentul sau anul t . Totodată, vom conveni s-o considerăm ca fiind o mărime invers proporțională cu numărul N_t de unități monetare cu care un anumit ansamblu reprezentativ de valori poate fi schimbat la momentul sau anul t . Limitându-ne doar la eventualitatea unor variații anuale rezultă că între valorile din anii t și zero ale indicatorilor considerați există relația :

$$\frac{P_t}{P_0} = \frac{N_0}{N_t} \quad (1)$$

În ipoteza unei tendințe de scădere a puterii de cumpărare caracterizată printr-o rată medie anuală r_N

$$N_t = N_0(1 + r_N)^t \quad (2)$$

și deci relația (1) devine :

$$\frac{P_t}{P_0} = \frac{1}{(1 + r_N)^t} \quad (3)$$

Vom mai nota prin Σ_t efortul specific deplasat de la cheltuirea unei unități monetare UM_p , cu putere de cumpărare constantă în timp. Totodată, vom conveni să-l considerăm ca o mărime care variază invers proporțional cu totalul fondurilor sectorului productiv F_t — exprimat în UM_p — de care se dispune în anul t . Conform celor de mai sus, rezultă că între valorile din anii t și zero ale indicatorilor considerați există relația :

$$\frac{\Sigma_t}{\Sigma_0} = \frac{F_0}{F_t} \quad (4)$$

În ipoteza unei creșteri continue a fondurilor F cu o rată medie anuală r_F :

$$F_t = F_0(1 + r_F)^t \quad (5)$$

Înlocuind în relația (4), aceasta devine :

$$\frac{\Sigma_t}{\Sigma_0} = \frac{1}{(1 + r_F)^t} \quad (6)$$

Vom considera că valoarea unității monetare este o funcție care variază direct proporțional cu cele două variabile în timp prezentate mai sus : puterea de cumpărare P și efortul specific Σ . Prin urmare, raportul dintre valorile din anii t și zero ale aceleiași unități monetare se poate scrie sub forma :

$$\frac{UM_t}{UM_0} = \frac{P_t \Sigma_t}{P_0 \Sigma_0} \quad (7)$$

Dacă se mai au în vedere dependențele (3) și (6), relația (7) capătă următoarea expresie :

$$\frac{UM_t}{UM_0} = \frac{1}{(1 + r_N)^t (1 + r_F)^t} \quad (8)$$

Recalcularea în prezent a componentelor economice estimate pentru anii viitori

FIE O CHELTUIALĂ — sau un venit — dintr-un an oarecare t exprimată prin produsul dintre măsura m_t și valoarea unității monetare din anul respectiv :

$$C_t = m_t \cdot UM_t \quad (9)$$

Ne propunem să exprimăm această cheltuială cu ajutorul unității monetare cu valoarea din anul considerat zero. Pentru recalculare, din relația (8) explicităm UM_t în funcție de UM_0 și rezultatul obținut îl introducăm în relația (9) Se obține :

$$C_{t/0} = \frac{m_t}{(1 + r_N)^t (1 + r_F)^t} UM_0 \quad (10)$$

În cele de mai sus s-a presupus că atât puterea de cumpărare P cât și efortul specific Σ sînt în scădere și deci șirul valorilor anuale ale unității monetare considerate are un caracter descrescător. Ca urmare, se observă ușor că prin „recalcularea în trecut“ (10) dimensiunea măsurii se micșorează de tot atâtea ori de câte ori este mai mare noua unitate de măsură UM_0 . Evident că în acest fel valoarea intrinsecă a cheltuielii considerate rămîne nemodificată.

Referindu-ne la acțiunile tehnico-economice, în majoritatea cazurilor, ca an de referință zero se alege anul premergător demarării acțiunii tehnico-economice proiectate. Unul dintre motive îl constituie faptul că în acest fel numărul de ordine al anilor în care se desfășoară acțiunea coincide cu șirul numerelor întregi începînd cu unitatea. În funcție de preferințe, anul întâi se consideră că începe fie odată cu lucrările de proiectare, fie odată cu punerea în funcțiune a obiectivului considerat. Mai semnificativ ni se pare însă faptul că în ambele cazuri se creează posibilitatea ca deciziile să fie luate prin prisma comparării efortului de investiții cu cheltuielile și veniturile ulterioare care de asemenea sînt exprimate în unități monetare avînd valoarea din etapa efortului inițial maxim. Avînd în vedere relațiile (8) și (10), considerăm totuși indicat să menționăm că nu există nici un fel de restricție în ceea ce privește alegerea anului de referință. Acesta poate fi, de exemplu, oricare dintre anii de desfășurare a acțiunii sau unul din afara duratei ei.

Operația prin care o cheltuială sau un venit dintr-un an de desfășurare a unei acțiuni se recalculează în unități monetare dintr-un an de referință zero — actual din punctul de vedere al celor ce iau deciziile și depun efortul inițial maxim — se obișnuiește a fi denumită ACTUALIZARE.

Fără a schimba cu nimic esența relației (10), credem că actualizarea poate fi prezentată și într-un mod mai comod pentru necesitățile de calcul. Astfel, vom conveni să considerăm ca operator de actualizare cu t ani în urmă multiplicatorul :

$$A'_{NF} = \frac{1}{(1 + r_N)^t (1 + r_F)^t} \quad (11)$$

Ca urmare relația (10) se mai poate scrie sub forma :

$$C_{t/0} = A'_{NF} m_t \quad (12)$$

operația de actualizare reducîndu-se la un simplu produs dintre valoarea tabelată a operatorului de actualizare cu t ani în urmă A'_{NF} și măsura din anul t a cheltuielii sau venitului considerat.

În proiectare, unele șiruri de cheltuieli anuale se estimează a fi practic constante pe întreaga durată t_s de serviciu a obiectivului considerat. Avînd în vedere relația (12), totalul unui astfel de șir de cheltuieli anuale actualizate poate fi determinat cu ajutorul expresiei :

$$CTA = C [A'_{NF} + A'^2_{NF} + \dots + A'^s_{NF}] \quad (13)$$

Pentru ușurarea calculului practice este util ca și suma factorilor de actualizare să fie tabelată. Această sumă mai poate fi denumită **durata actualizată** — în cazul de față a perioadei calendaristice de serviciu t_s . Facem această propunere deoarece **durata actualizată T** mai poate fi interpretată și ca o durată

calendaristică de calcul cu ajutorul căreia poate fi determinată cheltuiala totală actualizată prin simplă multiplicare cu măsura C, aceeași pentru întregul șir de cheltuieli anuale considerat :

$$CTA = C \cdot T \quad (14)$$

Utilitatea multiplă a actualizărilor

CHELTUIELILE ȘI VENITURILE anuale sînt util a fi actualizate numai în cazul în care — conform relației (8) — șirul de valori anuale ale unității monetare utilizate are un caracter descrescător. În cele ce urmează ne vom opri asupra relațiilor (3) și (6) pe baza cărora s-a ajuns la relația (8).

În ultimii ani, puterea de cumpărare a unităților monetare din numeroase țări ale lumii a cunoscut modificări, adeseori importante. În afara citorva excepții, în toate celelalte cazuri au avut loc devalorizări sau oscilații cu tendință de devalorizare. Ca urmare, în cazul acțiunilor la care o parte din cheltuieli sau venituri urmează a fi realizate în astfel de unități monetare trebuie luată în considerare o rată de tipul celei notate mai sus prin r_V . În această privință însă, estimarea unor valori procentuale cu un grad de confidență mai ridicat poate presupune adeseori dificultăți substanțiale. În țara noastră valoarea unității monetare este stabilă, câteva inerențe corecturi de prețuri avînd o influență practic neglijabilă, care nu depășește câteva procente. Ca urmare, în cazul tuturor acțiunilor noastre interne se poate considera $r_V = 0$, și deci actualizarea din punctul de vedere al puterii de cumpărare nu se justifică.

În schimb, odată cu rapida creștere economică, efortul specific Σ pe care îl depune economia noastră la cheltuirea fiecărui leu rezultă din an în an mai scăzut. Concret valoarea ratei medii r_F de creștere anuală a fondurilor sectorului nostru productiv este de așteptat să aibă un ordin de mărime asemănător cu al altor indicatori avînd un caracter relativ apropiat. În acest sens, din Anuarul Statistic al Republicii Socialiste România vom cita următoarele două valori medii ale ratelor anuale de creștere între anii 1971—1976 : 9,5% în cazul fondurilor fixe și 10,9% în ceea ce privește volumul investițiilor. Avînd în vedere strînsa corelație dintre creșterea fondurilor sectorului productiv și cea a venitului net al societății rezultă că, în principal, mărirea ratei r_F este condiționată de eficiența economică a întregului proces de producție considerat în ansamblu precum și de mărirea raportului dintre fondul de acumulare și fondul de consum.

Pentru activitatea de concepție și decizie actualizarea reprezintă o metodă simplă cu ajutorul căreia pot fi făcute aprecieri utile privind eficiența investirii diverselor fracțiuni din totalul fondurilor F, în condițiile unui barem r_F de creștere anuală a acestui total. Cu alte cuvinte, actualizarea constituie un mod de raționament și, în subsidiar, o metodă de calcul prin care se urmărește să se ușureze estimarea măsurii în care fracțiunea din munca socială investită într-o anumită acțiune va ține pasul sau — așa cum este de dorit — va devansa ritmul general de creștere economică. Pentru ilustrare, în cele ce urmează vom prezenta două cazuri frecvent întîlnite în practica economică.

Tabelul nr. 1

Variante de aplicare a investițiilor cu aceleași moment de punere în funcțiune a obiectivului (milioane lei).

Varianta	Valoarea de deviz	Valori actualizate la anul zero în ipotezele :					
		$r_F = 10\%$			$r_F = 4\%$		
		Anul 1	Anul 2	Total	Anul 1	Anul 2	Total
A	31,0	$\frac{11}{1+0,1} = 10$	$\frac{20}{(1+0,1)^2} = 16,5$	26,5	$\frac{11}{1,04} = 10,6$	$\frac{20}{1,04^2} = 18,5$	29,1
B	31,5	—	$\frac{31,5}{(1+0,1)^2} = 26,0$	26,0	—	$\frac{31,5}{1,04^2} = 29,1$	29,1

Primul caz se referă la două variante de eșalonare în timp a investițiilor în condițiile unui același moment de punere în funcțiune a obiectivului considerat. Conform datelor din tabelul 1, sub aspectul valorilor neactualizate din deviz, varianta de investiții A rezultă a fi mai avantajoasă. Totuși, într-o economie dinamică, care se dezvoltă cu o rată anuală $r_F = 10\%$, conform valorilor totale actualizate din tabelul 1 rezultă că în varianta A munca investită ține mai slab pasul cu ansamblul creșterii economice. Explicația este simplă. Cu un an mai devreme decît în varianta B sînt immobilizate 11 milioane care, în medie, ar fi fost de așteptat să contribuie la creșterea totalului fondurilor F cu un venit de 1,1 milioane UM₁ sau, în valori actuale, cu 1 milion UM₀.

În exemplul considerat opțiunile se pot însă schimba dacă

ritmul general de creștere este mai lent. După cum rezultă din tabelul 1, în ipoteza $r_F = 4\%$ cele două variante sînt echivalente, iar în cazul unor rate anuale și mai scăzute varianta A se dovedește a fi cea care ține pasul mai bine cu o dezvoltare economică în ritmuri foarte lente. În condițiile unor astfel de ritmuri, contribuția la creșterea fondurilor sectorului productiv care poate fi obținută prin întîrzierea cu un an a investirii celor 11 milioane nu ajunge nici să compenseze cheltuiala suplimentară

Tabelul nr. 2
Mărimile operatorilor de actualizare A și ale duratelor actualizate T pentru diferite valori ale ratei anuale de actualizare a

t ani	a = 8%/an		a = 10%/an		a = 15%/an	
	A_F^t	T ani	A_F^t	T ani	A_F^t	T ani
0	1,00	0,00	1,00	0,00	1,00	0,00
5	0,68	3,99	0,62	3,79	0,50	3,35
10	0,46	6,71	0,39	6,14	0,25	5,02
20	0,21	9,82	0,15	8,51	0,06	6,26
30	0,10	11,25	0,06	9,43	0,01	6,57

tară care ar fi necesară în anul următor pentru efectuarea mai accelerată a lucrărilor.

În cel de al doilea exemplu, ne vom referi la acele propuneri de optimizare — făcute în intenția obținerii de economii pe durata desfășurării acțiunilor tehnice — care necesită inițial unele eforturi de investiții. Folosirea actualizărilor la verificarea eficienței unor astfel de propuneri de optimizare permite compararea efortului inițial cu economiile din anii următori, reactualizate cu ajutorul ratei generale r_F . În final, o atare propunere de optimizare poate fi considerată și eficientă din punct de vedere economic dacă rezultă că efortul necesar în acest scop va fi întrecut de totalul economiilor anuale scontate, exprimat în valori actuale. Ca urmare, este de așteptat ca prin investirea unei anumite fracțiuni din munca socială în optimizarea propusă, aceasta să aducă o contribuție mai substanțială la creșterea economică decît în cazul folosirii sale la nivelul baremului general r_F . Această concluzie însă nu exclude eventualitatea existenței uneia sau chiar a mai multor soluții tehnice sau organizatorice și mai ingenioase prin intermediul cărora s-ar putea devansa și mai mult ritmul general r_F de contribuție la creșterea economică.

Cu privire la valorile ratelor r_F , în special pentru cazurile unor perspective mai îndelungate pot fi făcute doar prognoze al căror grad de confidență depinde și de o serie de factori cu caracter aleatoriu. Ca urmare, pentru practica actualizărilor trebuie stabilite valori cu caracter normativ. În mod curent, acești indici anuali sînt denumiți „rate de actualizare“ și în cele ce urmează vom conveni să le deosebim de rata r_F prin notația a.

Conform unora dintre părerile exprimate în acest domeniu, ar fi mai indicat să se fixeze o singură valoare a ratei de actualizare pentru toate ramurile economiei socialiste. Conform altor păreri — la care se raliază și autorul acestor rînduri — pentru anumite ramuri și uneori pe durate limitate, s-ar putea dovedi utilă o normare mai nuanțată a valorilor pentru ratele de actualizare. Valori ceva mai scăzute ar putea fi indicate în cazul unor ramuri de bază, care necesită eforturi inițiale mari și care, în condițiile unui anumit nivel de prețuri, nu pot realiza eficiențe prea ridicate. Valori ceva mai mari pot fi însă normate, de exemplu, în cazuri în care se intenționează stimularea ingineriei tehnice în scopul creșterii eficienței economice a activităților de concepție și de decizie din anumite ramuri. În astfel de cazuri însă, este necesar să se procedeze cu mult discernămint pentru a nu se ridica prea sus baremul „rata de actualizare“. Mărirea dincolo de un anumit nivel ar putea conduce și la efectul negativ de frînare a promovării progresului științifico-tehnic în ramura respectivă. Exemple în acest sens pot fi ușor desprinse din tabelul 2. Astfel, o economie de 1 leu obținerea eficienței acțiunilor tehnico-economice. Trebuie însă nută în al zecelea an de exploatare, în valori actuale reprezintă 46 bani în ipoteza a=8%/an și numai 25 bani dacă a=15%/an.

În concluzie, pe baza considerentelor prezentate, ne exprimăm părerea că — fără a fi un panaceu — actualizarea reprezintă un instrument simplu și de reală utilitate pentru estimarea și optacordată toată atenția alegerii ratelor de actualizare, deoarece valorile acestora pot să condiționeze aportul la creșterea economică pe care urmează să-l aducă atît munca de concepție cît și masa investițiilor ulterioare.

conf. dr. ing. Pavel BUHUȘ

OPTIMIZAREA REPARTIZĂRII RESURSELOR ÎN ACTIVITATEA DE REPARAȚII

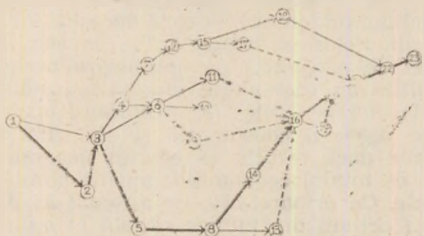
În contextul efortului general pentru obținerea de producții suplimentare cu fondurile fixe existente, îmbunătățirea activității de reparații ale mașinilor și utilajelor are o însemnătate deosebită. În acest sens, aplicarea metodelor matematice moderne contribuie la optimizarea folosirii resurselor de muncă și materiale.

Graficul rețea

MODELUL REȚEA utilizat în reparații, a cărei expresie grafică o constituie graficul rețea, oferă — cum se știe — posibilitatea de a înțelege conexiunile existente între lucrările care se execută, de a determina rezervele de timp și de a jalona căile folosirii lor raționale. Graficele rețea pot fi utilizate eficient în toate stadiile activității de reparații — începând cu proiectarea acestor lucrări și terminând cu conducerea lor operativă.

În cele ce urmează ne vom referi la reparația capitală a unui furnal, pentru care este prezentat în fig. 1 graficul rețea, întocmit pe grupe de activități comasate.

Fig. 1: Graficul rețea al reparației unui furnal, pe grupe mari de activități

Lista activităților din graficul rețea este dată în tabelul nr. 1 (în care, pentru economie de spațiu, au fost cuprinse numai activitățile folosite în exemplificarea calculului). Ea cuprinde denumirea, durata și simbolul activităților ij , în

care i reprezintă evenimentul anterior activității, iar j — numărul de muncitori din diferite profesii, ocupați cu executarea lucrărilor.

Pe baza graficului rețea și a datelor din tabel se determină următorii parametri de timp: termenele minime — $t_i^{(0)}$ — posibile și cele maxime — $t_i^{(1)}$ — admisibile de apariție a evenimentelor în condițiile reparației date, termenele minime și maxime de începere și de terminare a lucrărilor, rezervele de timp pentru evenimente R_i , drumul critic (a cărui durată constituie, de altfel, durata întregii reparații) X , rezervele de timp existente în executarea unor lucrări.

Valorile lui $t_j^{(0)}$ se calculează pentru toate evenimentele i precedente lucrării j și conexe cu aceasta, $t_j^{(0)}$ fiind maximum de $t_i^{(0)}$ plus t_{ij} , în care $t_i^{(0)}$ reprezintă termenul minim de apariție a evenimentului anterior, iar t_{ij} — durata de execuție a lucrării ij .

Termenele de apariție a evenimentului inițial al graficului rețea este egal cu 0. Valorile t_{ij} se iau din tabelul nr. 1.

Tabelul nr. 1

Cod	Denumirea activității	Du-rata	Nr. muncitori, pe profesii								
			1	2	3	4	5	6	7	8	
1-2	Pregătirea pentru reparație	7		2		6					
1-3	Răcirea furnalului	5	4						4		
3-4	Demontarea aparatului de încărcare	10		4		24					
	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮
4-6	Montarea schelelor de demolare a cupolei	16				12			6		
	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮
22-23	Încărcarea furnalului	3		9							

Profesii: 1 - lăcătuși-instalatori; 2 - fierar-betonști; 3 - electricieni; 4 - montori; 5 - artificieri; 6 - muncitori auxiliari; 7 - dulgheri; 8 - zidari-șanotori

*) Economia și organizarea producției industriale. Tehizdat, Kiev, 1969.

Intrucit evenimentul final se află situat pe drumul critic, termenele minim și maxim ale acestuia sînt egale între ele (310 unități de timp de la începutul lucrărilor de reparații, ceea ce reprezintă termenul de încheiere a reparației). Termenele minime admisibile de apariție a celorlalte evenimente se determină succesiv de la evenimentul final la cel de început, avînd ca punct de plecare durata reparației.

Valorile calculate ale termenelor de apariție a evenimentelor graficului rețea sînt reprezentate în tabelul nr. 2. Aceste valori reprezintă baza calculului rezervelor de timp la diferite lucrări.

În ultima coloană a tabelului 2 sînt arătate rezervele de timp pe evenimente, calculate scăzînd din $t_i^{(1)}$ pe $t_i^{(0)}$.

Evenimentele care nu au rezerve de timp indică drumul critic. În exemplul nostru, acesta trece prin următoarele evenimente: 1-2-3-5-8-14-16-20-21-22-23.

Tabelul nr. 2

Evenimentul	$t_i^{(0)}$	$t_i^{(1)}$	R_i
1	0	0	0
2	7	7	0
3	7	7	0
4	3	25	61
⋮	⋮	⋮	⋮
22	302	302	0
23	310	310	0

Graficul liniar

Parametrii de timp ai graficului rețea, astfel calculați, servesc în planificarea și conducerea operativă a activității de reparații; corectarea periodică a planului inițial de reparații, în procesul executării lucrărilor respective se face luînd în considerare parametrii stabiliți.

ÎN CONDUCEREA operativă a lucrărilor de reparații, de o mai mare eficacitate este graficul liniar*. Acesta — elaborat pe baza graficului rețea și lipsit de neajunsurile caracteristice graficelor folosite curent — face mai expresivă imaginea rezervelor de timp pe feluri de lucrări, oferă posibilități pentru planificarea calendaristică a lucrărilor de reparații, manevrarea rezervelor de timp existente și folosirea la maximum a dinamismului sistemului de planificare și conducere în rețea.

Pentru elaborarea graficului liniar se folosesc datele privind lucrările de reparații, calculate anterior. Se recomandă ca el să fie întocmit pe baza termenelor minime de apariție a evenimentelor.

luînd în considerare folosirea rezervelor de timp libere — $R_{ij}^{(0)}$ — care indică posibilitatea deplasării termenelor minime de execuție a diferitelor lucrări (sau mărirea duratei lucrărilor) în condițiile executării lucrărilor de reparații în termenul stabilit.

Aceste rezerve de timp — $R_{ij}^{(0)}$ — se determină, pentru fiecare lucrare, scăzînd din termenul minim posibil de apariție a evenimentului următor $t_i^{(0)}$ termenul minim posibil de apariție

a evenimentului — $t_j^{(0)}$ — și durata lucrării ij . De exemplu, pentru lucrarea 1-3, — i — rezerva de timp va fi egală cu 2 unități de timp (7-0-5), iar pentru lucrarea 4-6 — $R_{46}^{(0)}$ — va fi egală cu 1 unitate de timp (42-25-16).

Activitățile fictive, deși nu au durată (pe graficul rețea aceste activități sînt reprezentate cu linii întrerupte), au însă rezerve de timp, care aparțin activităților precedente celor fictive.

Graficul liniar se întocmește în sistemul clasic de coordonate abscisă-ordonată. Axa orizontală este axa timpului 1. Pe ea se trece durata totală a lucrărilor aflate pe drumul critic (fig. 0), precum și timpii de începere și de terminare a acestora (fig. 2).

Lucrările care nu se află pe drumul critic cu rezerve de timp libere pentru executarea lor se amplasează pe liniile paralele cu axa 1. Duratele lucrărilor se înregistrează la scara timpului. Lucrările fictive sînt reprezentate prin puncte. De exemplu, lucrarea 1-3 începe în același timp cu lucrarea 1-2, situată pe drumul critic și se efectuează paralel cu aceasta; ea este arătată pe cea de-a doua linie orizontală (durata: 5 unități de timp). Rezerva de timp liberă la lucrarea 1-3 este egală cu 2 unități de timp. Următoarea lucrare după 1-3, lucrarea 3-6, se efectuează paralel cu lucrarea critică 3-5. Durata executării acesteia (35 unități de timp) se trece pe cea de-a treia linie orizontală din punctul care se află în fața evenimentului 3 al lucrării 3-5 ș.a.m.d.

Graficul de reparații astfel întocmit — așa cum am arătat — oferă posibilitatea unei planificări calendaristice corecte și, în același timp, permite să se manevreze rezervele de timp și resursele, în scopul folosirii lor cât mai eficiente.

Pe baza graficului liniar se pot determina toți indicatorii folosirii resurselor, în special a resurselor de forță de muncă. Folosindu-se de datele tabelului nr. 1 privind ocuparea muncitorilor în executarea

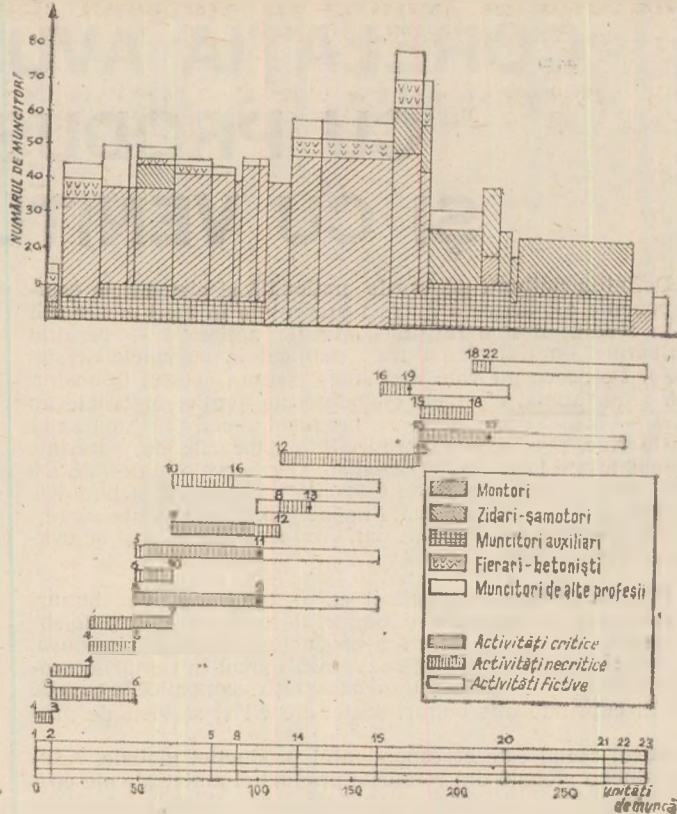
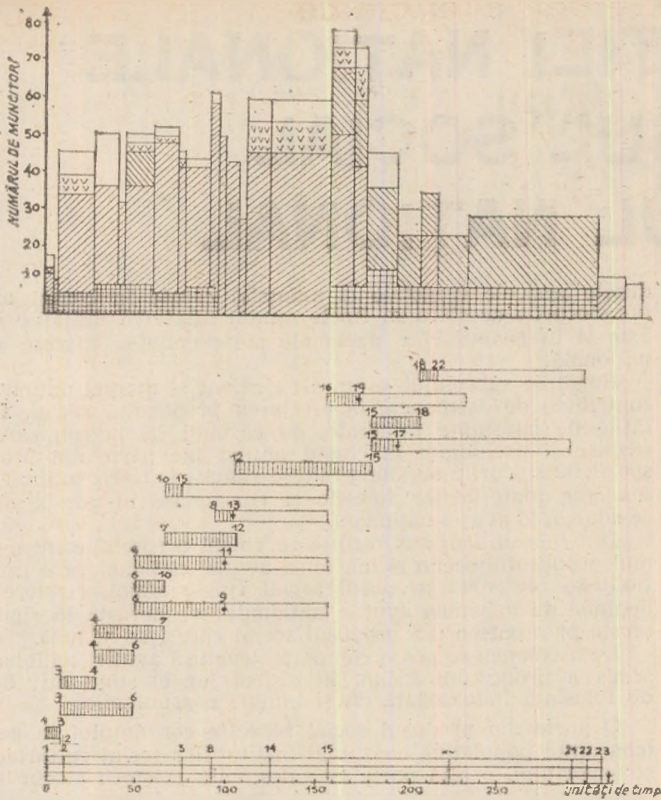

Fig. 2 : Histograma și graficul linear al repartizării muncitorilor în cadrul reparării furnalului. Stînga — varianta inițială ; dreapta — rezervele de timp existente

diferitelor lucrări de reparații (intensitatea consumării resurselor de muncă), se poate întocmi histograma repartizării muncitorilor pe diferite perioade de timp de-a lungul repartiției. Histograma se întocmește fie după ordinea terminării și începerii lucrărilor, fie după perioade egale de timp. În primul caz, histograma e mai comodă pentru folosirea practică, deoarece în fiecare perioadă de timp cercetată se termină execuția unei anumite lucrări. În acest caz mărimea intervalului de timp se determină ca diferență între evenimentul următor și cel anterior din cadrul intervalului (tabelul nr. 2). În cazul cînd intervalul începe sau se termină printr-o lucrare care are rezervă liberă de timp, termenele de început și de sfîrșit ale intervalului se determină prin însumarea valorilor duratei lucrărilor din succesiunea respectivă (inclusiv lucrarea dată) și care au rezervă de timp pentru executarea lor. În cel de-al doilea caz, de-a lungul intervalului de timp dat poate să aibă loc terminarea sau începutul mai multor lucrări dintr-o anumită succesiune, cu diferite intensități individuale de consum de resurse de muncă. În aceste condiții, problema repartizării resurselor de muncă se transformă într-o problemă de optimizare a repartizării resurselor cu intensitate variabilă a consumului. Paralel cu intensitatea diferitelor lucrări se analizează și intensitatea consumării resurselor de muncă în succesiunea lucrărilor. Intensitatea variabilă de succesiune apare ca urmare a faptului că într-un interval de timp se execută succesiv mai multe lucrări.

În primul caz, o asemenea situație are loc numai cînd avem de-a face cu o intensitate variabilă a consumării resurselor de muncă de către diferitele lucrări. Lucrările din graficul linear (fig. 2) au intensități constante.

În histograma din fig. 2, pe verticală s-a trecut numărul total de muncitori ocupați cu executarea nemijlocită a lucrărilor de reparații în diferite intervale de timp, pe diferite profesii. Aceștia constituie ponderea cea mai mare a contingentului de muncitori ocupați în efectuarea reparațiilor. Analiza și optimizarea repartizării resurselor de muncă în timpul executării reparațiilor trebuie să se facă complex — pe toate profesiile — și numai în anumite cazuri pe specialități. Elaborarea histogramei se face în felul următor : de exemplu, de-a lungul a cinci unități de timp de la începutul reparației se execută două lucrări, pentru efectuarea cărora de-a lungul unei unități de timp sînt ocupați 6 montori, 2 fierari-betonisti, 4 lăcătuși-instalatori și 4 muncitori auxiliari (tabelul nr. 1). În cursul următoarelor 2 unități de timp se efectuează o singură lucrare (1-2), la care sînt antrenate 6 montori și 2 fierari-betonisti. În următoarele 18 unități de timp, în executarea lucrărilor 3-4, 3-5 și 3-6 sînt ocupați 30 de montori, 6 artificieri și 4 muncitori auxiliari. Apoi, timp de 16 unități de timp se execută, de către 30 de montori, 6 dulgheri, 6 artificieri și 8 muncitori auxiliari, lucrările 3-5, 3-6, 4-6 și 4-7. Aceste date sînt trecute în grafic.

În mod analog se determină numărul de muncitori, de diferite specialități, ocupați cu executarea lucrărilor de reparații de-a lungul tuturor perioadelor analizate. Ca rezultat se obține histograma repartizării muncitorilor de diferite specialități în diferite perioade de timp.

Pe baza datelor din histogramă se pot calcula principalii indicatori ai repartizării muncitorilor de-a lungul repartiției — și anume : numărul mediu al muncitorilor ocupați, numărul muncitorilor care

au timp de așteptare — care sînt, în același timp, și criteriile ale eficienței folosirii resurselor de muncă.

Numărul mediu al muncitorilor ocupați în activitatea de reparații (N_{mm}) se determină ca produs între raportul dintre unitatea și timpul total al muncitorilor de diferite specialități de-a lungul reparației (R_i) și suma produselor dintre numărul de muncitori ocupați în executarea lucrărilor de-a lungul unei unități de timp în cadrul unui anumit interval de timp (N_{max}).

Numărul mediu al muncitorilor de diferite specialități ocupați cu executarea lucrărilor, în exemplul dat, este de 35 de montori, 17 zidari-șamotori și 8 muncitori auxiliari.

Așa cum rezultă din histogramă, numărul de muncitori de diferite specialități, ocupați cu efectuarea reparațiilor în diferite intervale de timp (N_m) se abate de la valoarea medie (N_{mm}). Gradul de dispersie a valorilor lui (N_{mi}) în jurul lui (N_{mm}) se caracterizează prin dispersia șirului Y care se determină prin înmulțirea aceluiași raport dintre unitate și X și sumele pătratului diferențelor dintre N_{mi} și N_{mm} înmulțite cu t_i .

Dispersiile șirului de reparații ale numărului de muncitori reprezentați pe histogramă formează : repartițiile unui număr de 166 de montori, 18 zidari-șamotori și 5 muncitori auxiliari.

Timpii de așteptare în perioada efectuării lucrărilor de reparații — N_{ma} — apar ca urmare a unei ocupări neuniforme a muncitorilor în diferite perioade de timp.

Acest indicator se determină ca produs între raportul dintre unitate și X și sumele diferențelor dintre numărul maxim al muncitorilor ocupați (N_{max}) și N_m , înmulțite cu timpul de-a lungul căruia este ocupat același număr de muncitori — t_i .

Numărul mediu de muncitori care au timp de așteptare este de 19 montori, 9 zidari-șamotori, 5 muncitori auxiliari.

Eficiența economică

HISTOGRAMA și parametrii calculați ai acesteia arată o încărcare neuniformă a muncitorilor în diferite perioade ale executării reparațiilor, fenomen care generează pierderi de timp în folosirea forței de muncă. Graficul linear de executare a reparației (fig. 2, stînga), trebuie să fie optimizat după criteriul repartizării resurselor de muncă. Optimizarea se realizează prin dispersarea executării lucrărilor, întreruperea executării lucrărilor necritice, prelungirea termenelor de execuție a acestora. Restricțiunile principale în această situație sînt rezervele de timp libere pentru executarea diferitelor lucrări, în limitele cărora se admit manevre cu termenele de începere a lucrărilor. Posibilitatea unei asemenea manevre se determină din punct de vedere tehnologic și organizatoric.

În cazul de față, în urma calculului făcute pentru toate cele 26 de lucrări, după ce a fost operată mărirea unor termene (de exemplu,

prof. dr. P. VAGU

Universitatea din Galați

(Continuare în pag. 17)

CORELAȚIA AVUȚIEI NAȚIONALE CU PRODUSUL SOCIAL ȘI CU VENITUL NAȚIONAL

1 Definiția noțiunii de **avuție națională** și elementele componente ale acesteia au fost prezentate în mod amănunțit în studiul nostru intitulat „Avuția națională — rezultat al conlucrării omului cu natura”, publicat în coloanele acestei reviste*). De aceea nu vom mai stăruia asupra acestui indicator, ci vom arăta numai că unele elemente ale avuției naționale au legătură — în mod special — cu produsul social; acestea sînt: fondurile fixe, producția neterminată și stocurile de materiale și produse aflate la unitățile socialiste și rezervele materiale ale statului, precum și bunurile de folosință îndelungată și bunurile de consum aflate în gospodăriile populației. Poate aceste stocuri se stabilesc pentru un moment dat, cînd se determină și se evaluează avuția națională.

2 **Produsul social** este definit ca o totalitate de bunuri (mijloace de producție și bunuri de consum) create de societate într-un an, în sfera producției materiale. Produsul social, în înțelesul de mai sus, se creează numai în ramurile producției materiale și este rezultatul activității economice în curs de un an. El cuprinde atît bunuri materiale cît și servicii de producție.

Produsul social este corespondentul producției globale. Adunînd producția globală din ramurile producției materiale ale economiei naționale (industrie, construcții, agricultură, silvicultură etc.) se obține produsul social. Producția globală a industriei cuprinde producția de mașini și utilaje, mobilă, materiale de construcții, minereuri, produse ale industriei alimentare și ale industriei ușoare etc. Mașinile și utilajele achiziționate de întreprinderi vor mări avuția națională (adăugîndu-se la fondurile fixe existente), iar stocurile de produse ce vor rămîne la finele anului în întreprinderi, vor spori de asemenea avuția națională. Mobilă și obiectele de uz casnic etc. cumpărate de populație se adaugă la bunurile de folosință îndelungată, aflate în posesia acesteia.

Calculul producției globale în industrie se face la prețul de livrare — adăugînd la costul producției impozitul pe circulația mărfurilor. La fel se evaluează și în agricultură producția vegetală și animală. Producția de construcții-montaj se materializează la un moment dat în fonduri fixe și în producție neterminată. Producția globală a silviculturii cuprinde creșterea anuală a vegetației, evaluată în raport cu taxele forestiere ce se plătesc de întreprinderile de exploatare, producția materialelor de reproducție evaluată la costul ei și produsele accesorii (semințe, fructe, produse ale vinatului și pescuitului etc.) evaluate la prețuri de livrare. În sfera circulației, produsul global cuprinde sporul de valoare ca urmare a vânzărilor de mărfuri prin comerțul socialist. În produsul social se include și producția institutelor de proiectări și cercetări care deservește producția, adică serviciile acestor institute.

3 **Între avuția națională și produsul social există o legătură strînsă.** Mai precis, între fondurile fixe și bunurile produse există corelația în sensul că, cu ajutorul fondurilor fixe se produc bunuri care constituie produsul social și care măresc avuția națională. De asemenea cantitățile de produse rămase la finele anului în cadrul unităților socialiste, se adaugă avuției naționale sub formă de stocuri și rezerve de materiale și produse precum și investiții neterminate.

Produsul social cuprinde și obiectele de uz casnic și gospodăresc, create în cursul anului pentru nevoile populației. Aceste bunuri măresc avuția națională, întrucît aceasta cuprinde și bunurile de folosință îndelungată aflate în gospodăriile personale ale populației, ca: mobilier, televizoare, aparate de radio, aspiratoare, mașini de gătit, autoturisme etc., precum și construcțiile de locuințe. Ne putem da seama de sporul avuției naționale prin contribuția acestor bunuri, amintînd că în perioada ultimilor 12 ani (1965—1977) au fost construite 1 683 mii de apartamente și că în 1976 înzestrarea populației cu obiecte de folosință îndelungată la 1 000 locuitori a crescut față de 1955 la frigider de 268 ori, la mașini de spălat rufe de 148 ori, la aspiratoare de praf de 53 ori, la televizoare (față de 1960) de 47 ori, la autoturisme (față de 1960) de 81 ori.

Produsul social cuprinde — cum s-a mai arătat — și pro-

dusele agricole (vegetale și animale) create în cursul anului, iar stocurile acestora la finele anului aflate în unitățile socialiste și în gospodăriile personale ale populației măresc avuția națională.

Bogățiile subsolului — un alt element al avuției naționale — contribuie de asemenea, la creșterea produsului social. Cantitățile de substanțe minerale, de cărbuni de petrol, sare etc. extrase și prelucrate în cursul anului fac parte din produsul social, iar stocurile acestor produse rămase la finele anului, după scăderea materialelor folosite și consumate în cursul anului, se adaugă la avuția națională.

Din cele de mai sus rezultă că există o corelație între volumul produsului social și mărimea avuției naționale, ele influențîndu-se reciproc: produsul social crește anual, creștere care depinde de mărimea avuției naționale, iar aceasta la rîndul ei crește prin partea din produsul social care i se adaugă.

De asemenea se poate compara structura avuției naționale cu aceea a produsului social, în cadrul lor existînd atît bunuri de folosință îndelungată cît și bunuri consumabile.

O parte din produsul social servește consumului în general (consumul populației, consumul instituțiilor sociale culturale etc) și exportului, o altă parte este destinată creșterii stocurilor de materiale și în fine o parte importantă se folosește pentru investiții care se materializează în fonduri fixe (mașini, utilaje, echipamente, construcții etc). Fondurile fixe nepuse în funcțiune pînă la sfîrșitul anului se regăsesc în investiții neterminate. Investițiile și stocurile de materiale contribuie la creșterea avuției naționale.

„Viitorul țării — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul al XI-lea al partidului — depinde nu de ceea ce se consumă la un moment dat ci, în primul rînd, de mijloacele materiale destinate creșterii continue a avuției naționale“.

4 **Venitul național** este acea parte a produsului social care rămîne după scăderea cheltuielilor materiale de producție (materii prime, combustibil și alte cheltuieli materiale, precum și amortizarea fondurilor fixe). În felul acesta se calculează venitul național după metoda producției. Din cele de mai sus, observăm că în venitul național nu se cuprinde fondul de amortizare.

În Anuarul Statistic al R.S.R. pe anul 1977 se poate urmări ponderea cheltuielilor materiale de producție în produsul social. Cu cît acestea sînt mai mici, cu atît venitul național este mai mare. Proportia lor a crescut de la 48,8% în 1950 la 59,5% în 1970, iar începînd din 1970 a scăzut la 57,8% în 1976, ponderea venitului național crescînd astfel de la 40,5% în 1970 la 42,2% în 1976.

Fondul de dezvoltare ce se alocă din venitul național pentru creșterea fondurilor fixe în prezent reprezintă circa 75% din fondul național de dezvoltare economico-socială, iar restul de 25% îl formează fondul de amortizare, care servește la înlocuirea fondurilor fixe uzate, și alte fonduri. Investițiile brute se realizează din fondul de dezvoltare și din fondul de amortizare. Fondul de dezvoltare servește și la creșterea stocurilor de produse și a rezervelor de stat.

Din cele de mai sus rezultă clar că între venitul național și avuția națională este o strînsă legătură: fondul de dezvoltare ce se alocă anual din venitul național contribuie la creșterea celui mai important element al avuției naționale — fondurile fixe, — precum și a stocurilor de materiale și rezerve și a investițiilor neterminate.

Menționăm că din fondul de consum, populația folosește o parte pentru construcții de locuințe, parte care, la rîndul ei, contribuie la creșterea avuției naționale.

La nivelul întreprinderilor, venitul național, în sensul produsului nou creat, îi corespunde producția netă, care de la 1 iulie 1978 a devenit un indicator de bază în industrie, iar de la 1 ianuarie 1979 se va generaliza introducerea lui și în alte ramuri productive. Acest indicator se va putea calcula și pe ramurile producției materiale și va permite și calcularea lui la nivelul județelor.

Calculul producției nete se face — potrivit Hotărîrii cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economico-financiare din 23 martie 1978 — prin scăderea din producția globală a cheltuielilor materiale aferente obținerii acestei pro-

*) Nr. 9 din 3 martie 1978 și nr. 11 din 17 martie 1978

ducții. Valoarea producției nete reprezintă deci valoarea nou creată în activitatea productivă a întreprinderii și, în concluzie, contribuția întreprinderilor la crearea venitului național.

5 **Avuția națională, produsul social și venitul național** sînt principalii indicatori sintetici. Mărimea lor arată nivelul dezvoltării economiei naționale și structura ei.

Ponderea industriei și a celorlalte ramuri productive în cadrul totalului fondurilor fixe, poate fi comparată cu ponderea ramurilor în totalul produsului social și al venitului național.

Prezentăm în tabelul nr. 1 structura fondurilor fixe, element reprezentativ al avuției naționale, comparativ cu greutatea specifică a acestor ramuri în produsul social și venitul național, în anii 1975 și 1976 :

Tabelul Nr. 1

Ramuri ale economiei naționale	Structura fondurilor fixe la finele anilor		Greutatea specifică a ramurilor economiei naționale			
	1975	1976	în produsul social		în venitul național	
			1975	1976	1975	1976
Industria	41,0	42,2	64,7	64,7	56,2	55,9
Construcții	3,5	3,9	8,6	8,4	7,6	7,2
Agricultură	11,4	11,2	13,3	14,3	16,0	18,3
Transporturi și telecomunicații	12,1	12,1	4,2	4,0	5,8	5,2

Din datele tabelului rezultă că industria constituie ramura cea mai importantă a economiei naționale, ponderea ei în avuția națională, în produsul social și în venitul național fiind cea mai ridicată. Astfel, ponderea industriei în totalul fondurilor fixe era în 1976 de 42,2%, în produsul social de 64,7% și în venitul național de 55,9%. Urmează apoi, în ordinea mărimii, agricultura cu procente ridicate de 11,2% la fonduri fixe, 14,3% la produsul social și 18,3% la venitul național. Ramura construcțiilor ocupă în totalul fondurilor fixe 3,9%, în produsul social 8,4% și în venitul național 7,2%. Ponderea acestor indicatori în cazul transporturilor și telecomunicațiilor are o situație aparte : fondurile fixe reprezintă 12,1% din total, pe cînd produsul social și venitul național sînt de 4% respectiv 5,2%.

O altă comparație între acești indicatori se poate face, urmărind creșterea lor între anul 1970 și 1976, astfel :

— Valoarea fondurilor fixe din economia națională a României a fost la sfîrșitul anilor 1970 și 1976 de 757 respectiv 1 325 miliarde lei, ceea ce reprezintă o creștere de 75%.

— Valoarea produsului social a fost în 1970 de 525 miliarde lei, iar în 1976 de 950 miliarde lei, creșterea reprezentînd 81%, deci aproape egală cu aceea a fondurilor fixe.

— Venitul național a fost în 1970 de 212 miliarde lei iar în 1976 de 400 miliarde lei, creșterea reprezentînd 89%, ceva mai mare decît a produsului social.

— Întrucît investițiile se realizează în cea mai mare parte din fondul de dezvoltare alocat din venitul național, cum s-a arătat mai sus, urmărим și creșterea lor în această perioadă, astfel :

Totalul investițiilor realizate în economia națională a României în anul 1970 a fost de 79 990 milioane lei, iar în 1976 a fost de 151 567 milioane lei, creșterea reprezentînd 89%, fiind la același nivel cu creșterea venitului național.

Posedînd datele pe anul 1977 la venitul național, 431,4 miliarde lei și la investiții, de 169 miliarde lei, putem raporta aceste cifre la datele din anul 1970, obținînd astfel creșterea de 204% la venitul național și de 210% la investiții.

— Considerăm concludentă raportarea valorii fondurilor fixe puse în funcțiune în sectorul socialist în perioada 1966—1976, de 879 miliarde lei, la valoarea fondurilor fixe existente în acest sector la finele anului 1976, de 1 087 miliarde lei, întrucît ne arată că 80% din valoarea fondurilor fixe ale unităților socia-

liste au fost puse în funcțiune în perioada de 11 ani menționată, ceea ce aenotă înnoirea rapidă a fondurilor fixe și în special a mașinilor, utilajelor și instalațiilor puse în funcțiune în această perioadă. În anul 1977 au fost date în exploatare integral sau parțial 535 capacități de producție, din care 491 industriale și 44 agrozootehnice, iar planul pe 1978 prevede 655 obiective. Toate acestea evidențiază ritmul rapid de creștere a avuției naționale.

Creșterea accentuată a avuției naționale este în raport direct cu dinamica venitului național și cu mărimea cotei de se alocă anual din venitul național pentru dezvoltare.

Evoluția ratei acumulării nete în venitul național în procent în perioada 1951—1975 și în anii 1976 și 1977 comparativ cu dinamica venitului național și a investițiilor realizate în economia națională în miliarde lei, după datele Anuarului Statistic al R.S.R. din 1977, rezultă din tabelul nr. 2.

Tabelul Nr. 2
Rata acumulării, dinamica venitului național și investițiilor totale

Perioada	Rata acumulării în venitul național	Venitul național în miliarde lei	Investiții totale în miliarde lei
1951—55	17,6%	274,2	61,9
1956—60	16,0%	392,6	100,2
1961—65	24,3%	612,6	199,7
1966—70	28,8%	920,9	330,8
1971—75	34,1%	1490,1	549,0
Total 25 ani		3698,4	1241,6
1976	33,3%	400,0	151,5
1977	**	431,4	169,0

Din datele tabelului rezultă că rata acumulării a crescut de la 17,6% în 1951—1955 la 34,1% în 1971—1975, ajungînd la aproape de două ori mai mare, sporind odată cu creșterea potențialului economic și cu necesitatea dotării economiei naționale cu tehnica modernă.

Venitul național creat în această perioadă de 25 de ani (1951—1975) a fost de 3 698 miliarde lei, iar investițiile de 1 242 miliarde lei, reprezentînd astfel 1/3 din venitul național. În perioada 1976—1980 s-au prevăzut fonduri de 1 000 miliarde lei ceea ce corespunde cu 80% din investițiile realizate în perioada anterioară de 25 ani, urmînd a se pune în funcțiune 2 700 capacități productive.

Rezultă astfel că venitul național este sursa dezvoltării economiei naționale, iar investițiile sînt baza modernizării echipamentului tehnic al întreprinderilor economice.

În tabelul nr. 3 comparăm ritmul mediu de creștere a venitului național cu acela al produsului social :

Tabelul Nr. 3
Ritmul mediu de creștere

Perioada	Venit național	Produs social
1971—75	11,3%	10,5%
1976—80	11,0%	9,5%
1981—85	8,6—9,6%	7,7—8,5%

Observăm că ritmul mediu anual de creștere a venitului național este mereu superior celui de creștere a produsului social. Creșterea venitului național este influențată direct de sporirea producției, de reducerea cheltuielilor materiale, iar creșterea produsului social și implicit și a venitului național este determinată de ridicarea productivității muncii pe baza organizării științifice a producției și a muncii, precum și a ridicării mai accelerate a pregătirii profesionale a personalului. Diferența de ritm între venitul național și produsul social, în favoarea primului termen, care se constată după anul 1970, reflectă o intensificare a preocupărilor pentru laturile calitative ale economiei noastre și o creștere a eficienței acesteia.

Lucian TURDEANU
doctor în economie

Activitatea de reparații

(Urmare din pag. 15)

termenul de executare a lucrării 10-16 trebuie mărit la 28 de unități de timp, pentru îndeplinirea acestei activități fiind necesari în condițiile unor norme nemodificate de muncă, 3 montori), rezultă o nouă variantă a graficului liniar și a histogramei (fig. 2, dreapta). În această variantă, indicatorii care caracterizează folosirea resurselor de muncă sînt substanțial îmbunătățiți comparativ cu varianta inițială. Numărul maxim de muncitori montori ocupați simultan s-a redus de la 54 la 48, al zidarilor-șamotori de la 29 la 19, al muncitorilor auxiliari de la 13 la 10. Această reducere oferă posibilitatea să se planifice un număr mai mic de muncitori de specialități respective și, să se obțină o economie la fondul de retribuire.

Dispersia s-a redus (respectiv 156, 11, 4 față de 166, 18, 5), ceea ce reflectă o mai uniformă ocupare a muncitorilor de-a lungul pe-

rioadei de reparație.

Ca urmare a reducerii numărului maxim de muncitori ocupați simultan și a unei mai uniforme repartizări a acestora de-a lungul perioadei de reparație, calculele arată o reducere substanțială a numărului mediu de muncitori care au timp de așteptare : al montorilor cu 6 (de la 19 la 13), al zidarilor-șamotori cu 7 (de la 9 la 2), al muncitorilor auxiliari cu 3 (de la 5 la 2). Tot din calcule rezultă că pierderile de timp ale montorilor s-au redus cu 48,6 unități de muncă-om, sau cu 31,6%; ale zidarilor-șamotori cu 44,1 unități de muncă-om sau cu 77,8%; ale montorilor cu 38,5 unități de muncă-om, sau cu 60%.

Metodologia prezentată poate fi folosită cu succes în procesul de execuție a reparațiilor, la repartizarea rațională și a altor resurse (utilaje, materiale, mijloace de transport etc.), la stabilirea căilor de manevrare a acestora în vederea reducerii duratei reparațiilor.

Considerații privind conceptul și conținutul autoconducerii întreprinderii (II)

Conținutul autoconducerii

ÎN CONTINUARE, vom încerca definirea conceptului de autoconducere, pe baza analizei elementelor implicate în prima parte a studiului, evident efectuată în spiritul tezelor cuprinse în ultimele documente de partid și de stat, în ultimele cuvântări ale secretarului general al P.C.R., tovarășul Nicolae Ceaușescu.

În conturarea elementelor care caracterizează în esență autoconducerea s-a avut în vedere specificul procesului de conducere, experiența României în conceperea și realizarea conducerii colective, precum și unele elemente teoretice și practice privind conducerea microeconomică manifestate pe plan mondial. Premisa de la care pornim în încercarea de a preciza conținutul autoconducerii este următoarea: conducerea colectivă reprezintă o formă tranzitorie pentru autoconducere sau autoconducerea constituie o modalitate evoluată, sensibil superioară calitativ, a conducerii colective. Dealtfel, o atare premisă rezultă din cele afirmate de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara C.C. al P.C.R., din martie 1978: „**Întreprinderile trebuie să asigure realizarea în practică a principiului autoconducerii muncitorești, al autogestunii economico-financiare, bazate pe creșterea răspunderii directe a conducerilor colective, a tuturor oamenilor muncii din unitățile respective pentru desfășurarea cu maximă eficiență a activităților economice**”¹⁾.

Pornind de la o asemenea premisă în urma analizelor efectuate a rezultat că, în principal, autoconducerea presupune un ansamblu de elemente pe care le abordăm succint în continuare.

Caracteristici organizatorice

DINTRE FUNDAMENTELE organizatorice care asigură suportul structural și procesul pentru autoconducere ne rezumăm la acelea pe care le apreciem deosebit de importante pentru conturarea conceptului de autoconducere.

Asigurarea participării personalului muncitor la conducerea unității din care face parte implică existența unor forme organizatorice adecvate. Suportul structural al autoconducerii îl reprezintă un sistem de organe de conducere colectivă cuprinzător, care funcționează în mod permanent. O autoconducere evoluată presupune ca întreg personalul unității să fie integrat în cadrul unuia sau mai multor organe de conducere colectivă. În consecință, suportul organizatoric trebuie constituit din organe de conducere colectivă directă — la care participă întregul personal al întreprinderii — și concomitent din organe de conducere colectivă indirectă, în care majoritatea componentelor să fie desemnați de ansamblul oamenilor muncii ce-și desfășoară munca în cadrul unității respective.

Necesitatea organelor de conducere colectivă indirectă decurge atât din diviziunea socială a muncii, cât și din principiile continuității conducerii și a eficienței ce implică permanența exercitării conducerii, în condițiile soluționării operative, cu minimum de efort, a problemelor cu care este confruntată unitatea economică. În fapt, organele de conducere colectivă directe și indirecte sînt complementare, primele asigurînd primatul laturii democratice a conducerii, iar celelalte utilizarea eficiență a potențialului personalului, ambele componente indispensabile ale făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, ale trecerii spre comunism. De reținut că, în condițiile economiei românești suportul organizatoric structural pentru autoconducere a fost creat încă din deceniul trecut. Spre exemplu, la nivelul întreprinderii organul de conducere colectivă directă este adunarea generală a oamenilor muncii, iar organele de conducere colective indirecte sînt: consiliul oamenilor muncii și biroul de conducere.

Caracterul de autoconducere al organelor responsabile de activitățile ce se desfășoară în unitatea economică depinde sensibil de măsura în care sînt emanația întregului personal al unității, de controlul pe care acesta îl are asupra componentei lor. În consecință, atât pentru organele de conducere colective, cât și pentru cele unipersonale din întreprindere, este necesar

să se aplice principiile eligibilității și revocabilității componentelor.

Natura deosebită a autoconducerii implică, spre deosebire de sistemele obișnuite de conducere, un sistem circular de structurare a autorității. În esență, un asemenea sistem impune ca fiecare component al unității economice să fie atât în postura de conducător, cât și de subordonat în cadrul respectivei întreprinderi. Structurarea circulară a autorității, bazată pe o delimitare rațională a sarcinilor și responsabilităților, evită ca sub aparența autoconducerii să se manifeste conducerea unipersonală, concomitent cu asigurarea unui mecanism de conducere cu un ridicat grad de funcționalitate.

Modelarea circulară a autorității, determină un profund caracter democratic procesului decizional în cadrul întreprinderii în ansamblul său și totodată premisele unui aprofundat control al întregului personal asupra abordării și soluționării celor mai importante probleme cu care întreprinderea este confruntată.

Participare intensă la procesul decizional

ESENȚA CONDUCERII o reprezintă procesul decizional. În consecință, autoconducerea necesită ca întregul personal al unității să participe la procesul de conducere, influențînd sensibil principalele decizii adoptate, în special deciziile de plan. Cu alte cuvinte, personalul muncitor contribuie în mod nemijlocit la jalonarea cursului viitoarelor activități ale unității. Concret, o atare caracteristică presupune un impact sporit al colectivului oamenilor muncii prin intermediul propunerilor de plan și prin contribuția la definitivarea și adoptarea planului economico-social al întreprinderii și centralei. Referindu-se la acest aspect, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia: „...**măsurile pe care le-am adoptat urmăresc creșterea rolului întreprinderilor în planificarea, în întocmirea bugetelor de venituri și cheltuieli, în desfășurarea întregii activități de producție și economico-financiare**”²⁾.

În condițiile autoconducerii participarea personalului muncitor la decizii nu se reduce numai la procesul decizional strategic, concretizat în cea mai mare parte în planul economic social al unității. O deosebită importanță, o are rezervarea pentru organele de autoconducere, în special cu cea mai largă reprezentativitate, a deciziilor practice și curente de maxim interes pentru oamenii muncii, deci a hotărîrilor care îi afectează în mod direct.

Strîns legată de acest aspect este și lărgirea preocupărilor întreprinderii în vederea asigurării unor condiții de muncă și de viață cât mai bune pentru componentii săi. În acest context capătă o pondere mai mare deciziile și acțiunile vizînd asigurarea de locuințe, cantine, creșe, case de odihnă, terenuri sportive etc., pentru personalul întreprinderii, reflectare a amplificării funcțiilor sociale ale întreprinderii socialiste pe măsura înaintării spre comunism. Fundamentul economic pentru sporirea acestora a fost asigurat prin statuarea recentă a fondului pentru construcții de locuințe și alte investiții cu caracter social și a fondului pentru acțiuni sociale, alimentate din beneficiile obținute în cadrul unității economice.

Fundament motivațional

SUPORTUL MOTIVAȚIONAL al autoconducerii îl constituie interpătrunderea puternică dintre interesele individuale, interesele unității și interesele societății. În stabilirea modalităților concrete de luare în considerare a acestor sisteme de interese trebuie asigurată ca satisfacerea primelor două categorii să fie astfel realizată, încît să determine satisfacerea plenară a celei de a treia. Unitatea dialectică dintre interesele individuale, ale unității și ale societății, impune evitarea supra sau subevaluării unei categorii de interese ceea ce se reflectă în deteriorarea echilibrului dinamic dintre ele, cu repercusiuni negative asupra eficienței și, pînă la urmă, în diminuarea gradului de satisfacere a tuturor intereselor, indiferent de natura lor.

În asigurarea îmbinării corespunzătoare a intereselor individuale, de grup și ale întregii societăți, trebuie utilizată o

gamă largă de mecanisme ce se referă atît la motivațiile materiale, cît și moral-spirituale. În acest context, sistemul de retribuire și participarea la beneficii constituie, așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea la Uzina de mașini grele București, mecanisme de bază pentru luarea în considerare în mod adecvat a diferitelor categorii de interese.

Pe lângă aceste mecanisme, ce se referă în special la motivațiile materiale, în întreprinderile economice o importanță crescîndă o au motivațiile moral-spirituale. Psihologia și sociologia organizațională au relevat că, pe măsura creșterii gradului de satisfacere a necesităților materiale, sporește rolul satisfacerii necesităților moral-spirituale.

Autoconducerea reprezintă tocmai sistemul care permite și, concomitent, impune luarea în considerare adecvată a diferitelor categorii de interese pe baza abordării elementelor motivaționale în toată complexitatea lor, ținînd cont de dinamismul acestora în interesul realizării și depășirii obiectivelor strategice macroeconomice.

Tripticul autoconducere—autogestiune—autofinanțare

NATURA ȘI FINALITATEA ECONOMICĂ a activităților ce se desfășoară în cadrul întreprinderilor, indiferent că sînt industriale, agricole sau de construcții, implică fundamentarea autoconducerii, pe autogestiune și autofinanțare. Valorificarea la un nivel superior a potențialului economic din întreprinderi impune ca organele din conducerea colectivă să dispună, după cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea la Plenara C.C. al P.C.R., din 22-23 martie a.e., de un mecanism economic adecvat, în cadrul căruia valențele de sporire a eficienței pirghiilor economice — planul, sistemul de retribuire, sistemul de creditare, prețurile și altele — să fie pe deplin utilizabile.

O componentă deosebit de importantă a autogestiunii o reprezintă sistemul de fonduri pe care întreprinderea și le poate crea din venituri proprii, cărora li se asociază clauze, modalități operaționale de utilizare în condiții de eficiență ridicată. Prin hotărîrile adoptate la Plenara C.C. al P.C.R., din martie 1978, întreprinderea constituie din beneficii 5 fonduri pentru: dezvoltarea economică, mijloace circulante, construcții de locuințe și alte investiții cu caracter social, acțiuni sociale, participarea oamenilor muncii la beneficii. Modul lor de constituire și utilizare reprezintă o premisă esențială pentru sporirea sensibilă a rolului mecanismului economic al întreprinderii, în interesul creșterii eficienței activității economice.

În contextul autoconducerii și autogestiunii un rol aparte revine autofinanțării, concepută ca un proces de natură să asigure legarea mai strînsă a dezvoltării fiecărei unități de utilizarea și valorificarea resurselor de care dispune și concomitent de sporire a rolului creditului. În sistemul autoconducerii, autofinanțarea constituie o modalitate specifică de acumulare socialistă, stimulativă pentru folosirea la un nivel ridicat a resurselor unității economice într-o viziune previzională.

Atît autogestiunea cît și autofinanțarea reprezintă fundamente economice pentru autoconducere, furnizînd acesteia mijloacele specifice de conducere cerute de caracterul economic al întreprinderilor industriale, agricole, transporturi etc.

Mentalitatea comunistă — caracteristică esențială

AUTOCONDOCEREA reprezintă și o stare de spirit nouă la personalul muncitor din fiecare unitate, bazată pe oameni de tip nou. „O nouă calitate în toate domeniile — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea la Conferința pe țară a președinților consiliilor populare — presupune un om nou, cu un orizont larg și o temeinică calificare și pregătire profesională și politică, în stare să sesizeze la timp ceea ce nu mai corespunde realităților și trebuie înlăturat, ceea ce este nou și trebuie promovat cu mult curaj în toate domeniile de activitate; presupune un om cu o temeinică pregătire științifică, materialist-dialectică, care să aibă o largă perspectivă revoluționară, încredere deplină în forțele poporului, ale partidului nostru...”¹⁾ Prin prisma celor subliniate de secretarul general al partidului se poate afirma că autoconducerea necesită o mutație profundă în mentalitatea personalului în direcția sporirii interesului, ata-

¹⁾ Nicolae Ceaușescu, Cuvîntare la Plenara C.C. al P.C.R., 23 martie 1978, Ed. politică, București, 1978, p. 11.

²⁾ Nicolae Ceaușescu, Opera citată, p. 10-11.

³⁾ Nicolae Ceaușescu, Cuvîntare la Conferința pe țară a președinților consiliilor populare, 29-31 martie 1978, Editura politică, București, 1978, p. 25-26.

⁴⁾ Nicolae Ceaușescu, Opera citată, p. 23.

șamentului, creativității, eforturilor pentru dezvoltarea și creșterea eficienței unității din care face parte, a unei atitudini militante, vigilențe în abordarea și soluționarea problemelor de conducere și execuție. Autoconducerea, în forma sa plină, presupune deci identificarea personalului cu unitatea din care face parte. Semnele exterioare ale mentalității proprii autoconducerii le reprezintă referirile constante ale personalului la „unitatea noastră”, „planul nostru”, „conducerea noastră”, „realizările noastre”, „deficiențele noastre”, „obiectivele noastre” etc. și nu la „planurile întreprinderii”, „conducerea unității” etc.

Evident, schimbările de mentalitate reprezintă un proces complex, îndelungat, dificil, ce necesită eforturi insistente din partea tuturor celor implicați. Dezvoltarea mentalității proprii autoconducerii, caracterizată printr-un profund atașament al personalului față de unitatea din care face parte, prin inițiativă și creativitate, subordonate intereselor de grup, ale societății, reprezintă o rezultantă a tuturor elementelor menționate în paragrafele precedente.

Centralismul democratic și autoconducerea

REFERINDU-SE la recente măsuri de perfecționare a conducerii și planificării economiei naționale, tovarășul Nicolae Ceaușescu, sublinia că „aceasta presupune... imbinarea armonioasă a principiului centralismului democratic cu principiul autonomiei, al autoconducerii și autogestiunii, astfel încît întreaga noastră activitate să se desfășoare într-o singură direcție”¹⁾. În asigurarea imbinării armonioase a acestor principii trebuie pornit în esență de la faptul că autoconducerea reprezintă o dezvoltare, o ridicare pe plan superior, a laturii democratice a centralismului democratic, principiul de conducere, și implică de organizare, fundamental în condițiile economiei bazate pe proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producție. Conținutul autoconducerii, modalitățile concrete de implementare trebuie strîns imbinat cu cerințele ce decurg din necesitatea eficientizării activităților economico-sociale la nivelul ansamblului economiei, din necesitatea luării în considerare a intereselor de ansamblu ale societății. În consecință, autoconducerea se manifestă în zonele decizionale stabilite într-o viziune integratoare, optimizantă la nivel macroeconomic, concomitent însă profund democratică și motivațională pentru unitatea economică și componentii acesteia.

Între conducere și centralizare există o unitate dialectică bazată pe proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producție, pe necesitatea asigurării optimului relativ macroeconomic, a cărui realizare este însă condiționată cu necesitate de asigurarea de optimuri relative parțiale, la nivelul subsistemelor componente, al întreprinderilor. Evident, între cele două elemente ce constituie o unitate dialectică, pot apărea neconcordanțe, soluționabile însă pe baza unor abordări sistemice, creatoare, flexibile, de natură să asigure echilibrul dinamic impus de dimensiunile cantitative și calitative ale factorilor implicați.

Succintă definire

PRIN PRISMA caracteristicilor relevate, autoconducerea întreprinderii poate fi definită ca un sistem de conducere bazat pe participarea largă a întregului personal al unității la realizarea principalelor funcții ale conducerii — viziune, organizare, coordonare, antrenare-motivare și evaluare — în scopul sporirii la maximum a eficienței economico-sociale și al adîncirii democratismului socialist, bazat pe puternica interpătrundere a intereselor individuale, de grup și sociale, asigurată prin mecanisme de conducere, economice, psiho-sociologice, juridice, etc.

Evident, trecerea la autoconducere a întreprinderilor în sensul plin al acestui concept este un proces deosebit de complex. În dezvoltarea și implementarea autoconducerii unităților economice trebuie pornit de la indicațiile strategice cuprinse în documentele de partid și de stat, în cuvîntările tovarășului Nicolae Ceaușescu. Complexitatea și noutatea acestui aspect reclamă un efort creator, susținut de cercetări asidue din partea specialiștilor, astfel încît să se contureze cît mai riguros conținutul autoconducerii, pornind de la imperativele sporirii eficienței economice, dezvoltării democratismului socialist, ale trecerii la o nouă calitate.

dr. Ovidiu NICOLESCU

INCĂ DE LA INCEPUTURILE EI, mișcarea noastră muncitorească, dezvoltată concomitent în toate ținuturile locuite de români, și-a fixat ca unul din obiectivele fundamentale ale luptei sale făurirea statului național unitar și independent. Crescînd și afirmîndu-se ferm în arena vieții politice, proletariatul — cum se subliniază în Programul Partidului Comunist Român — „devine tot mai mult purtătorul idealurilor celor mai revoluționare ale maselor populare, exponentul aspirațiilor vitale ale întregului popor muncitor spre dezvoltarea patriei pe calea progresului, spre o viață liberă și demnă, spre făurirea unității naționale și cucerirea independenței de stat”. Prin gîndire și acțiune, mișcarea muncitorească și socialistă, militanții ei, au dat astfel expresie cu o deosebită căldură și vigoare uneia dintre permanențele istoriei milenare a poporului român, și anume **voinței de a trăi liber și independent, într-o patrie unitară și suverană.**

Receptînd tezele socialismului științific și aplicîndu-le creator, continuînd și dezvoltînd, în strînsă legătură cu condițiile de existență și cu misiunea istorică a clasei muncitoare, cele mai înaintate tradiții democratice, revoluționare și progresiste ale poporului român, militanții mișcării muncitorești și socialiste au adus **contribuții de seamă** la îmbogățirea gîndirii social-economice despre unitatea și independența națională, au formulat numeroase idei și teze a căror valabilitate a fost și continuă să fie confirmată de dezvoltarea istorică. Ele se înscriu ca o componentă esențială a moștenirii spirituale a poporului român, detașîndu-se ca un aport de seamă la dezvoltarea gîndirii social-economice universale.

Mișcarea muncitorească și socialistă de pe ambele versante ale Carpaților, militanții ei, contactele și legăturile lor, devenite, cu trecerea timpului, tot mai sistematice și mai organizate, înscrise organic în legăturile care, pe firul secolelor, în pofida artificialelor frontiere ale vremii, s-au amplificat neconștient între românii de pe toate teritoriile locuite de ei, au jucat un rol activ în dezvoltarea mișcării naționale românești, a conștiinței naționale a poporului român, au adus o contribuție remarcabilă la formarea statului național unitar român și independent. De

UNITATEA ȘI INDEPENDENȚA NAȚIONALĂ, ȚEL DINTOTDEAUNA AL GÎNDIRII MUNCITOREȘTI DIN ROMÂNIA (I)

Dezrobirea națională — obiectiv programatic

la începuturile sale, mișcarea socialistă a dat o vie expresie cerinței obiective de reunire a tuturor românilor într-un singur stat, dorinței de veacuri a poporului român de pe întreg cuprinsul vechii Dacii. Titlul semnificativ al revistei „**Dacia viitoare**”, editată în 1883, exprimă cu toată claritatea întinderea pe care trebuia să se realizeze reunirea poporului român. Articolul redacțional al primului număr al acestei reviste arăta: „**sîntem fiii vechii Dacii, vom Dacia viitoare... Vom lovi în stăpîni de tot felul și toate neamurile, spre a sfărîma jugul ce apasă pe români din orice ținut ar fi ei**”⁽¹⁾. Reîluînd această problemă, C. Mille, în numărul următor al revistei, aprecia Unirea din 1859 ca incompletă și sublinia: „**Vom spune dar verde și lămurit cugetarea noastră: vom Dacia așa cum ea fu, fiindcă istoria și dreptul, tradițiunea..., trecutul și prezentul ne dau dreptul de a aspira la o Dacie română... Vom dar ceea ce este al românilor... ca românii să fie toți liberi și să formeze un stat, iar nu să geamă sub niște dominațiuni străine și vitrege**” și lansa chemarea: „**Acum e rîndul nostru: nouă ne este dat a completa unitatea națională, a întări libertatea și a face ca egalitatea să nu fie un van nume**”. Iar într-un alt număr al aceleiași reviste se afirma cu fermitate: „**Vom desrobi pe românii din Austro-Un-**

garia, ne vom vărsa singele pentru independența lor”.

Cu aceiași patos revoluționar, cu aceeași încredere nestrămutată sînt re-luate aceste idei în revista „Emanciparea” din mai 1883 care saluta cu deosebită satisfacție inițiativa confracților de la „Dacia viitoare” de a arăta că românii niciodată „nu au renunțat la legitima lor nădejde, la întrunirea tuturor provinciilor locuite de români într-un singur mîunchi” și sublinia necesitatea și hotărîrea de „a lupta prin toate mijloacele... la dezrobirea fraților de același neam, la construirea Daciei libere, pe pămîntul căreia însă să trăiască un popor liber”. Iată o nezdruncinată convingere exprimată și de gazeta „Munca” din 27 martie 1894, care scria cu un robust optimism despre acel „ideal frumos, spre a cărui realizare trebuie să tindem și la care fatalmente vom ajunge”, idealul de a făuri „**o Românie mare, care să grupeze pe toți fiii ei**”.

Această poziție fermă a socialiștilor români, pătrunsă de încrederea nestrămutată în realizarea năzuinței de unitate a tuturor românilor se întemeia înainte de toate pe o temeinică analiză a realităților timpului. Ea se întemeia pe înțelegerea legiților dezvoltării istorice care impuneau cu stringență încheierea procesului de formare a statelor naționale europene ce se aflau sau aveau teritorii sub dominația străină, a faptului că mișcarea popoarelor europene pentru autodeterminare și înlăturarea dominației străine, în care se încadra și lupta maselor populare din România și din celelalte teritorii românești care se aflau în acea vreme sub dominația străină pentru formarea statului național român unitar, constituia o expresie a dreptului sacru la viață de sine stătătoare al fiecărui popor. În revista menționată, C. Mille sublinia că „Austro-Ungaria, stat intrat în stare de decompozițiune nu poate dura mult timp... Ea se ține încă grație impulsiei și unui capital din trecut, în virtutea inerției... dar viața sa e o chestiune de timp, căci boala ei este incurabilă”. Mai tîrziu, în articolul cu titlul semnificativ „Bolnavul Europei” din ziarul „Adevărul” din 31 iulie 1913, el arăta că „după lichidarea Turciei, vine acum rîndul lichidării Austro-Ungariei. Ea fatalmente se va întimpla” și „toate popoarele din Austria își vor cere autonomia și toate popoarele

FIȘE

Simpozion național de istorie agrară

● În zilele de 2-4 noiembrie a.c. se vor desfășura la Arcuș (Județul Covasna), în organizarea Comitetului executiv al Consiliului popular al județului Covasna și Uniunii sindicatelor din agricultură, industrie alimentară și ape, lucrările celui de al 5-lea simpozion național de istorie agrară a României. Comunicările vor fi susținute în cadrul a patru secții generale: 1. Istorie agrară generală; 2. Istoria agriculturii și silviculturii; 3.

Istoria instituțiilor, relațiilor și ideologiilor agrare; 4. Istoria vieții rurale. Alte două secții de specialitate se vor ocupa de: 1. Istoria agriculturii din România; 2. Istoria învățămîntului agricol din România.

Rolul stimulentei pentru export

● Un substanțial studiu cu titlul Export Incentives and Export Performance in Developing Countries (Stimulente de export și performanțe de export în țările în curs de dezvoltare) este publicat de Bela Balassa în WELTWIRTSCHAFTLICHES ARCHIV nr. 1/1978. Autorul face o evaluare comparativă a stimulentei de export și a efectelor lor asupra dezvoltării economice

în perioada 1966-1973 în 11 țări în curs de dezvoltare, care la acea dată aveau o bază industrială. Studiul ajunge la concluzia că stimulentele de export au avut în țările respective efecte favorabile evidente asupra creșterii exporturilor și a economiei în general. Din analiza comparativă a autorului rezultă că o orientare mai puternică spre export a fost asociată de obicei cu performanțe mai bune în creșterea economică. Datele utilizate îl duc pe autor și la formularea conceptului unor stimulente „ideale”, care se bazează pe principiile: a) din punct de vedere social este avantajos ca stimulentele pentru export să fie egale cu cele pentru substituirea importurilor; b) în vederea progresului

tehnic și a economiilor de scară sînt necesare stimulente pentru producția în vederea pieței interne egale cu cele pentru piața externă.

O istorie economică și socială a lumii

● Histoire économique et sociale du monde (Istoria economică și socială a lumii) în 6 volume (Armand Colin, 1977, 360 p) apărută sub direcția lui Pierre Léon, își propune să fie atotcuprinzătoare sub aspect spațial și totodată sincronică. După cum spune Pierre Chaunu în „Cuvînt înainte”, ideea fundamentală a lui Pierre Léon este trecerea de la un univers la plural la un univers la singular, cu alte cuvinte, tradiția

din Ungaria vor gravita spre patriele mume respective". Valabilitatea acestei previziuni a fost confirmată strălucit de prăbușirea, sub loviturile mișcării popoarelor pentru autodeterminare națională și scuturarea dominației străine, a Austro-Ungarici pe ale cărei ruine s-au constituit o serie de state naționale suverane și independente, de întreaga desfășurare ulterioară a evenimentelor care a dovedit viabilitatea acestor state. Tocmai pe baza înțelegerii legităților dezvoltării istorice care impuneau cu stringență încheierea procesului de formare a statului național român unitar, C. Mille conchidea: „Totul este copt pentru ca românismul să se așeze în aceeași albie națională”. Iar Congresul Partidului Social-Democrat Român din Ardeal și Banat, din ianuarie 1919 – se arată în rezoluția adoptată – „constată că unirea poporului românesc într-un singur stat independent este o necesitate istorică, bazată pe dreptul de liberă dispoziție al tuturor popoarelor...”²⁾.

Socialiștii români au demonstrat că realizarea dezideratului istoric vital al poporului român era impusă de originea și continuitatea acestuia în toate ținuturile românești, de conștiința mereu vie a unității sale indestructibile și aspirațiile lui seculare spre unitate și neatințare. Astfel, referindu-se la „cauzele actului mareț de la 1859”, revista „Dacia viitoare” din 16 februarie 1883 arăta că acestea au fost: „Comunitatea de origină, de limbă, de suferințe și mai presus de toate comunitatea de interese”. Muntenii și moldovenii „sînt toți români”, se conchide. Dar și românul de peste Carpați, se precizează, spune același lucru: „sînt român care vorbesc aceeași limbă și am aceleași sentimente ca voi...”. Iar ziarul „Adevărul” din 31 iulie 1913, relevind atracția pe care statul național român a exercitat-o permanent asupra românilor din Transilvania, sublinia că pentru românul de aici „România este țara și este firesc lucru ca către această țară să fie ațintite toate privirile și toate speranțele”.

Incursiunile în istoria poporului român aveau darul să pună cu tărie în lumină faptul că în ciuda tuturor vicisitudinilor vremii, a valurilor succesive ale populațiilor migratoare și a existenței timp îndelungat a formațiunilor statale separate, el și-a menținut unitatea și continuitatea de neam, de limbă și cultură, și-a asigu-

rat evoluția pe trepte superioare de dezvoltare economico-socială și politică pe întreg teritoriul moștenit de la străbunii daci, ca și existența în conștiința românilor a vechiului stat, hotărîrea nestrămătată de a se reuni în cadrul acelorași granițe, ca fii ai aceluiași neam. „Străbunii noștri – scria „Dacia viitoare” din 16 februarie 1883 – ne-au conservat limba și pămîntul strămoșesc; părinții noștri, generațiunea care se duce au făcut unirea, independența și mult lucrat-au pentru libertate”. Este de datorită noastră, se arată în continuare, să luptăm pentru o **Dacie română**, fiindcă „acest pămînt, udat cu singele și sudoarea străbunilor noștri, înmulțit cu țărîna lor de douăzeci de ori seculară, e al nostru”. Formarea statului național unitar constituia deci o **necesitate logică**, rezultată din acțiunea unor factori seculari de unitate, cerință impusă de istoria milenară a poporului nostru, expresie firească a unității sale de viață, a evoluției sale istorice unitare chiar și în condițiile unor frontiere artificiale impuse de împrejurările vitrege ale istoriei. Apelul la istorie evidențiază, în același timp, cu puterea faptelor, că locuitorii de pe teritoriul patriei noastre și-au organizat viața economico-socială proprie, precum și luptele grele duse și marile sacrificii făcute de ei pentru a-și păstra ființa și glia strămoșească.

Tăria argumentelor istorice, etnice și morale se împletește cu tăria celor de ordin economic. „O țară, ca un organism social – scria în 1911 C. Dobrogeanu-Gherea – trebuie să se dezvolte ca un organism întreg în marginile sale etnice. Împărțită în mai multe părți cum e Polonia sau cum e în parte România, dezvoltarea sa devine anormală și nesănătoasă în cel mai înalt grad”³⁾. Iar în Rezoluția Congresului Partidului Social-Democrat din Ardeal și Banat din ianuarie 1919 se sublinia: „Neamul românesc, fiind o națiune ruptă în bucăți, era condamnată a nu-și putea dezvolta în plină libertate toate bunurile ce posedă – materiale, intelectuale, sufletești”.

Socialiștii au dezvăluit și **strinsa legătură dintre unitate și independența națională**, faptul că prima constituie un mijloc deosebit de important de asigurare a celeilalte. Astfel, revista „Emanciparea” din mai 1883 scria: „În actuala organizare a Europei, cînd națiunile cele

mici sînt jertfite poftelor oricît de năzdrăvane ale marilor state, este de neapărată trebuință pentru existența românismului, ca să fie grupat, strîns legat politiceste, spre a-și apăra libertatea și viața...”. Iar E. Isac, dînd expresie voinței românilor de peste Carpați de unire a tuturor elementelor românești sublinia: „Independența noastră este o condiție sine qua non a viitorului nostru și independența nu ne poate fi asigurată decît atunci dacă nu vor mai exista provincii românești, ci dacă toate românimea va trăi o singură viață de stat”⁴⁾.

În același timp, socialiștii subliniau, cu dreptate, că făurirea statului național unitar va realiza cadrul favorabil pentru înmănușarea laolaltă și utilizarea fructuoasă a tuturor energiilor românilor în vederea propășirii lor materiale și spirituale. E. Isac, de exemplu, arăta că „numai astfel sîntem asigurați că putem trăi viața unui popor civilizată și numai astfel ne este posibil ca, în sfîrșit, toată energia noastră să nu fie jertfită în lupta de rezistență, ci ca energia aceasta să poată fi folosită pentru programul cultural, social și economic”. Totodată, socialiștii au arătat că formarea **României mari** va crea condiții favorabile activității forțelor progresiste ale societății, mișcării muncitorești revoluționare. T. Albani, de exemplu, participat activ la realizarea unirii Transilvaniei cu România, scria în 1918: „Dacă poporul nu a putut duce la îndeplinire revoluția socială, a realizat, în schimb, desăvîrșirea unității statului deschizînd calea pentru viitor a României, dezrobirea socială, ca o oază spre care trebuie să răzbată prin luptă fiii celor ce făuriseră unirea”. Vigurosul spirit militant se împletește astfel cu viziunea largă a perspectivei istorice de dezvoltare a patriei unite și libere.

conf. dr. Dumitru MUREȘAN

¹⁾ Presa muncitorească și socialistă din România, vol. I 1865–1900, partea I-a, (1865–1889), Ed. politică, București 1964, p. 215–216.

²⁾ Documente din istoria mișcării muncitorești din România, 1916–1921, Ed. politică, București, 1966, p. 157.

³⁾ Presa muncitorească și socialistă din România, vol. II. 1900–1921, partea II, 1907–1916, Ed. politică, București, 1968, p. 402.

⁴⁾ Documente din istoria mișcării muncitorești din România, 1916–1921, p. 142. România, vol. I. 1865–1900, partea a I-a

lentă, dificilă, contradictorie de la o economie izolată la o economie mondială, începută încă din perioada secolelor 14–16.

Lucrările de același gen de limbă engleză, afirmă P. Ch., nu manifestă predilecție pentru asocierea socialului la economic; în schimb maniera lucrării de față, în care accentul se pune pe social, „poartă probabil amprenta inconstiență a influenței marxiste... Este o istorie a civilizației, prinsă în special la nivelul producției, schimburilor și al raporturilor sociale”. Titlurile volumelor: 1. Descoperirea lumii sec. XIV–XVI; 2. Ezitățile creșterii 1580–1730; 3. Inerții și revoluții 1730–1840; 4. Dominația capitalismului (1840–1914); 5. Războaie și crize (1914–1947); 6. A doua ju-

mătate a secolului XX (1947 pînă în zilele noastre).

**INTEGRATION
IN
THE
WORLD
ECONOMY
EAST-WEST
AND
INTER-STATE
RELATIONS**

AKADÉMIAI KIADÓ BUDAPEST

● Lucrarea Integrarea în economia mondială. Relațiile Est-Vest și interstatale publicată

în limba engleză în Editura Academiei de Științe a R.P. Ungare de Catedra de economie mondială a Universității economice „Karl Marx” din Budapesta, sub redacția profesorului dr. József Nyilas, cuprinde patru studii. Ele sînt consacrate unor tendințe din economia mondială postbelică (Tibor Palánkai), funcției economice externe a statelor (Zoltán Gyenge), politicii economice în trei grupe de țări (József Bognár), și unor aspecte teoretice ale cooperării economice Est-Vest pe continentul european (Ferenc Kozma).

Referitor la acest ultim aspect, în lucrare se constată că țările care cooperează iau acum în considerare avantajele decurgînd din relațiile lor internaționale, nu numai pe termen

FIȘE

scurt, ci și pe termen lung, preferînd în măsură crescîndă obținerea unor avantaje pe termen lung. „Dezvoltarea cooperării economice la scară europeană prezintă un interes fundamental atît pentru țările din Vestul cit și pentru cele din Estul Europei, indiferent de sistemul lor economic și social și de nivelul de dezvoltare a forțelor lor de producție”. Autorii consideră că singura cale de perspectivă a dezvoltării relațiilor economice Est-Vest este o cooperare de natură să accelereze dezvoltarea revoluției științifice și tehnice pe întregul continent.

Expunerea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU — idei în acțiune

Intensificarea relațiilor de conlucrare rodnică între țările europene — cale importantă de întărire a păcii și securității pe continent (II)

DEZVOLTAREA COOPERĂRII pe diverse planuri și extinderea relațiilor între state în Europa constituie o condiție importantă a edificării securității, dar oricât de bune ar fi aceste raporturi, singure ele nu pot asigura condițiile pentru ca popoarele de pe continent să se poată dezvolta liber. După cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, „pe lângă dezvoltarea relațiilor economice, științifice, tehnice și culturale, trebuie pus un accent deosebit pe problemele dezangajării militare“. Dealtfel, în Actul final de la Helsinki partea referitoare la măsuri pentru aplicarea în viață a principiilor convenite în vederea edificării securității și dezvoltării cooperării în Europa se deschide tocmai cu obligațiile statelor semnatare de a acționa în vederea dezangajării militare și dezarmării pe continent. În acest sens, se vorbește clar despre „eforturile îndreptate spre reducerea confruntării militare și promovarea dezarmării, care sînt menite să completeze destinderea politică în Europa și să întărească securitatea lor“. Se cere adoptarea de „măsuri efective în aceste domenii, care — prin scopul și natura lor — să constituie pași către realizarea, în final, a dezarmării generale și totale sub un control internațional strict și efectiv și care să aibă ca rezultat întărirea păcii și securității în întreaga lume“.

Un imens potențial de distrugere concentrat pe continent

ÎN CEI TREI ANI care au trecut de la semnarea Actului final, însă, departe de a se fi pus stavilă cursei înarmărilor, continentul european, pe care se găsesc concentrate cele mai mari forțe de distrugere din lume și din istorie, a cunoscut o creștere a acestor acumulări. Marile puteri din cele două alianțe dețin 95% din totalul încărcăturilor nucleare existente astăzi în lume. În Europa se află amplasate 11 000 asemenea încărcături, fiecare cu o capacitate medie de distrugere de circa cinci megatone — un total egal cu forța tuturor explozibililor utilizați pe întreaga durată a celui de-al doilea război mondial. Folosirea numai a unei zecimi din totalul armamentului nuclear tactic pe care S.U.A. îl dețin pe continent ar distruge, după cum arată publicația americană „The Defense Monitor“, întreaga zonă unde un asemenea schimb masiv de foc nuclear ar avea loc. De asemenea, pe continent sînt staționate trupe însumînd peste 3 milioane de oameni, peste 45 000 tancuri și peste 15 000 avioane.

Toate acestea au atras după sine sporirea vertiginoasă a cheltuielilor militare. În 1949, țările membre ale N.A.T.O. au cheltuit pentru înarmare 18,4 miliarde dolari; anul acesta se prevăd cheltuieli de aproape 200 miliarde dolari. Rolul preponderent îl au, după cum se cunoaște, Statele Unite. Pentru anul următor (1979), potrivit aprobării Senatului, bugetul militar al S.U.A. va fi de 116,6 miliarde dolari, adică circa o pătrime din cheltuielile lumii pentru înarmare. În același timp, crește continuu partea țărilor europene din N.A.T.O.

Nu numai în perioada 1970—1974, ponderea acestor țări în bugetul Pactului nord-atlantic a crescut de la 23,5 la 30,1% (fără Grecia și Turcia). În ultimii doi ani, 11 țări ale N.A.T.O. din Europa occidentală și-au sporit cheltuielile militare totale, cu cîte 5 miliarde dolari anual.

La risipa de resurse materiale se adaugă cea de resurse umane. Se apreciază că circa jumătate din oamenii de știință din țările europene, S.U.A. și Canada sînt împiedicați să-și aducă contribuția la binele omenirii, trebuind să-și consacre eforturile domeniului militar. De asemenea, 40% din fondurile de cercetare ia calea perfecționării mijloacelor de distrugere.

În același timp, cursa înarmărilor se răsfrînge negativ asupra relațiilor economice dintre statele de pe continent: în calea schimburilor de mărfuri și de realizări tehnico-științifice se pun bariere artificiale, se practică embargoul comercial, se restrînge sfera acțiunilor de cooperare. De asemenea, este afectat efortul necesar pentru sprijinirea dezvoltării țărilor rămase în urmă din lume, pentru reducerea decalajului între țările industrializate și țările în curs de dezvoltare. Sînt agravați factorii de instabilitate și criză din economia capitalistă, care afectează dezvoltarea tuturor țărilor.

Dezangajarea militară: necesitatea negocierilor de fond

CA URMARE, este necesar să se acționeze, pînă nu este prea tîrziu, pentru curmarea acestei situații, pentru încetarea cursei înarmărilor și trecerea la dezarmare, în scopul îndreptării resurselor spre obiectivul firesc al dezvoltării. De o jumătate de deceniu, la Viena se poartă așa-numitele „negocieri pentru reducerea forțelor armate și armamentelor în Europa centrală“. În cadrul lucrărilor, cele patru țări socialiste participante direct la lucrări (U.R.S.S., Cehoslovacia, R.D. Germană, Polonia) au prezentat în noiembrie 1973 un proiect de acord, completat în ianuarie 1976, cu privire la o reducere a forțelor armate, în două etape, cu un procentaj egal.

O schiță similară de „program de acțiune“ au prezentat și țările occidentale, care insistă asupra unor reduceri „asimetrice, adică mai mult din partea țărilor socialiste“.

Propunerile prezentate constituie o bază pentru a se ajunge, într-un timp scurt, la înțelegeri corespunzătoare. Atingerea acestui obiectiv reclamă însă, înainte de toate, voința politică corespunzătoare, îndeosebi a părților chemate să-și asume obligații de reducere a forțelor lor armate, abordarea problematicii tratativelor potrivit esenței lor și nu în funcție de factori exteriori, folosirea unor forme și modalități de lucru democratice și eficiente care să ofere un cîmp larg de manifestare inițiativei fiecărui stat participant, să înlesnească reunirea contribuției tuturor într-un proces autentic și

multilateral de negociere, în care ideile, propunerile și sugestiile fiecăruia să se afle pe picior de egalitate, fiind luate în considerare cu aceeași atenție și receptivitate, în raport cu meritele lor. Apare totodată necesar ca, depășindu-se neîntârziat faza legată de efectuarea schimbului de date despre forțele armate existente în Europa centrală, care domină tratativele de mai multe runde, negocierile să fie concentrate, în mod real, asupra problemelor de fond privind reducerea efectivelor și armamentelor trupelor de uscat și aeriene, inclusiv a potențialului nuclear din zonă, asupra măsurilor adiacente, pentru întărirea încrederii și garantarea fermă a securității țărilor.

În fapt, reducerea armamentelor și trupelor în limitele propuse de țările socialiste și de cele occidentale menționate nu ar afecta practic cu nimic raportul de forțe. „Este evident — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — că 30 000 sau 50 000 de oameni în minus, cum se prevede într-o propunere sau alta, cu armamentul corespunzător, la cifra de un milion de oameni existentă de fiecare parte, deci de două milioane în total, nu va schimba cu nimic raportul de forțe și nu se vor crea pericole nici pentru țările socialiste, nici pentru cele capitaliste“. Trebuie însă arătat că o asemenea reducere simbolică ar avea o importanță politică, demonstrându-se că există posibilitatea de a se ajunge la o înțelegere. În acest fel, s-ar întări încrederea dintre state pe continent și s-ar deschide calea pentru o abordare mai serioasă a dezangajării militare și dezarmării în Europa.

Propuneri românești apte să asigure succesul negocierilor

O ASEMENEA NEGOCIERE — așa cum a argumentat de nenumărate ori țara noastră — este necesar să se poarte pe plan general-european, cu participarea tuturor țărilor prezente la Conferința pentru securitate și cooperare în Europa. Este vorba de convocarea unei reuniuni general-europene, și aceasta s-ar putea realiza la întâlnirea preconizată să aibă loc la Madrid în 1980. În acest cadru ar urma să se negocieze asemenea măsuri cum sint cele propuse în Hotărîrea Comitetului Central al Partidului Comunist Român din luna mai a.c.: asumarea de către toate statele participante la Conferința pentru securitate și cooperare europeană a unor angajamente ferme privind reducerea și încetarea manevrelor militare, a oricăror demonstrații de forță la granițele altor țări; reducerea, pînă în 1985, cu 10—15 la sută, a trupelor și armamentelor străine aflate pe teritoriile altor state europene, concomitent cu reducerea, în aceeași proporție, a trupelor naționale ale tuturor țărilor; trecerea la negocieri pentru desființarea concomitentă a N.A.T.O. și a Tratatului de la Varșovia, în condițiile unor măsuri care să garanteze securitatea și suveranitatea tuturor popoarelor din Europa, să excludă posibilitatea unor atacuri prin surprindere împotriva vreunei țări; încheierea unui pact general-european, la care să ia parte toate statele participante la Conferința pentru securitate și cooperare europeană, conținînd angajamentul de renunțare la folosirea forței și la amenințarea cu forța. Inițial, s-ar putea avea în vedere o serie de măsuri de creștere a încrederii și întărirea securității, cum sint retragerea trupelor de la granițele dintre state, pe o anumită distanță, renunțarea la manevre și demonstrații militare de mare amploare îndeosebi în apropierea granițelor altor țări.

Adoptarea unor măsuri efective în sensul propunerilor prezentate de țara noastră apare cu atît mai ne-

cesară în lumina evoluțiilor din ultimii ani de pe continent, care evidențiază că procesul de destindere se află încă într-o fază incipientă, are un caracter fragil. Aceste evoluții arată că mai există forțe care doresc și încearcă nu numai să frîneze acest proces, ci chiar să împingă situația spre regres, spre încordare. Absența unor acțiuni ferme în direcția dezangajării militare și dezarmării a constituit și constituie, în fapt, principala obstacol în calea destinderii, a înțelegerii și colaborării pe continent.

În vederea asigurării succesului negocierilor de la Madrid trebuie mobilizate toate forțele progresiste de pe continent, toate popoarele, știut fiind că numai prin acțiuni hotărîte din partea maselor largi populare se poate determina o cotitură în negocierile de dezangajare militară și dezarmare în Europa, ca fundament pentru construirea unei securități reale. Ca atare, se impune organizarea unor acțiuni de amploare, încă de pe acum, pe toate planurile, un rol important revenind, mijloacelor de informare în masă, presei, radio-televiziunii, ca și sferei activităților culturale.

În aceeași ordine de idei, partidul și statul nostru consideră că este necesar să se militeze mai activ pentru crearea unei zone de înțelegere și pace în Balcani. Ca urmare a eforturilor depuse de popoarele din această zonă, în Balcani au avut loc o serie de dezvoltări pozitive: s-a realizat reuniunea de la Atena privind cooperarea economică și s-au extins contactele bilaterale, cu deosebire la nivel înalt, între statele respective. Există astfel condiții reale pentru realizarea unui program și mai larg, pentru lărgirea și adîncirea colaborării pe plan balcanic. România are relații bune cu toate aceste țări și acționează ferm pentru dezvoltarea lor în continuare. O asemenea evoluție corespunde pe deplin intereselor acestor state, promovării pe întregul continent a spiritului nou al Conferinței general-europene. Ea prezintă, totodată, o importanță deosebită pentru pacea lumii, dacă avem în vedere așezarea regiunii balcanice, legătura pe care aceasta o face cu zona Mediteranei și situarea sa geografică în apropiere de zona Orientului Mijlociu.

În interesul tuturor popoarelor, al tuturor țărilor din lume

AȘEZAREA PE BAZE SĂNĂTOASE a securității și cooperării în Europa ar fi de natură să permită și un larg circuit al valorilor culturale și ideilor înnoitoare pe continent, spre folosul fiecărui popor și al păcii generale. Încă la semnarea Actului final, la Helsinki, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia necesitatea „să se desfășoare acțiuni de natură să stimuleze schimburi de valori spirituale între națiuni, trecîndu-se în acest scop la organizarea unor manifestări cultural-artistice, cum ar fi festivaluri și concursuri folclorice, de teatru, muzică, film și altele, coloevii și alte reuniuni ale oamenilor de artă și știință, care să ducă la mai buna cunoaștere și prețuire reciprocă între toate popoarele, la intensificarea contactelor dintre cetățenii țărilor europene, la lărgirea accesului locuitorilor continentului la tezaurul civilizației umane“.

O reală contribuție în acest sens a adus-o și o aduce țara noastră. La scurt timp după prima ediție a Festivalului național „Cîntarea României“, la București a avut loc „Festivalul european al prieteniei“ — prestigioasă manifestare culturală cu largi rezonanțe în masele populare iubitoare de pace, de prietenie, de

Romulus NEAGU

(Continuare în pag. 31)

„SOLUȚIILE” UNILATERALE NU ÎNLĂTURĂ DIFICULTĂȚILE

ÎN ACTUALA FAZĂ a crizei sistemului capitalist, în care creșterea economică nu reușește să-și regăsească vechiul dinamism și este amenințată de mari incertitudini, în care capacitățile de producție nu sînt utilizate decît parțial, șomajul de masă persistă, inflația de mari proporții se asociază cu instabilitatea cursurilor valutare și cu dezordinea de pe piețele de schimb, iar raporturile dintre prețurile produselor de bază și cele ale produselor industriale sînt profund inechitabile, în care toate aceste fenomene, inclusiv criza energetică și dezechilibrele financiare, contribuie la ascuțirea contradicțiilor economice, sociale și politice, statele capitaliste și îndeosebi cele industrializate caută soluții pentru ieșirea din criză.

Politice anti-criză — între ineficiență și inovație

INTERESUL cu care sînt urmărite aceste căutări depășește mult granițele statelor respective, avînd în vedere că urmările crizei se întîlnesc în cele mai multe țări, și îndeosebi în țările în curs de dezvoltare; ele afectează ansamblul relațiilor comerciale și de cooperare internațională, intensifică tendințele de reimpărțire a piețelor, a surselor de materii prime, a zonelor de influență și dominație, agravează tensiunile și încordarea internațională. Înlăturarea fenomenelor de criză, de pe urma cărora are de suferit astfel întreaga omenire, presupune existența unei politici anti-criză. Ca și fenomenele de criză, această politică datează de mai mulți ani, tocmai în căutarea de soluții pentru problemele dezvoltării economice.

În această privință trebuie să arătăm că există două aspecte ale politicii anti-criză: cel intern, al măsurilor luate de fiecare stat în parte pentru salvagardarea exclusiv a intereselor proprii, și cel internațional, al măsurilor anti-criză convenite între mai multe state.

Pe plan intern, instrumentele utilizate de statul capitalist pentru combaterea fenomenelor de criză sînt cunoscute de mai multă vreme și se aplică și astăzi fără inovații semnificative. Din arsenalul acestor instrumente fac parte: măsurile administrative de limitare sau, invers, de stimulare a exportului, respectiv a importului (prohibiții, cote, licențe, taxe, subvenții, garanții etc.), măsurile monetare (manevrarea taxei scontului, a dobînzilor, a cursurilor valutare, reformele de revalorizare-devalorizare monetară, inflația-deflația, dumpingul valutar), măsurile bugetare — excedentul sau deficitul bugetar (engl. deficit spending) etc.

Deși foarte diversificate, măsurile individuale anti-criză nu au dat rezultate bune în general și îndeosebi în actuala conjunctură, dovadă persistența îndărătnică a fenomenelor de criză. Mai mult încă: avînd în vedere că aceste măsuri urmăresc promovarea unor interese proprii, statele care le-au luat s-au lovit de contramăsuri din partea altor state lezate în interesele lor. S-a creat în felul acesta o adevărată cursă între state, o supralicitare a măsurilor luate de adversar, cu efecte profund negative pe plan local sau general.

În actualul stadiu al crizei, ceea ce a provocat în primul rînd o îngrijorare profundă în lume a fost escaladarea măsurilor de politică protecționistă. Aceste măsuri au constituit și constituie o sursă permanentă de fricțiuni și neînțelegeri, îndeosebi între țările dezvoltate adepte ale protecționismului, și țările în curs de dezvoltare care suferă primele de pe urma restricțiilor, barierelor și discriminărilor artificiale din comerțul internațional.

O măsură de politică internă foarte agreată în trecut de statele capitaliste pentru ieșirea din criză și care în prezent nu-și mai poate găsi aplicarea este inflația. În trecut, virtuțile inflației ca factor de stimulare a activității economice, de ieșire din marasmul producției și investițiilor erau la mare preț în statele capitaliste. În condițiile actuale, în care inflația coexistă pretutindeni în Occident cu stagnarea economică (de aci introducerea unui nou termen în vocabularul economic al capitalismului contemporan: stagflația), orice „injecție” monetară inflaționistă în organismul slăbit al economiei ar duce la o intensificare a procesului inflației, într-o vreme cînd combaterea inflației constituie obiectivul nr. 1 al țărilor capitaliste dezvoltate.

În fața carențelor politicii anti-criză individuale, a crescut prestigiul cooperării pe acest tărîm, al „strategiei comune” stabilite prin consensul mai multor țări și cuprinzînd un program de măsuri referitoare la combaterea prin forțe unite a cît mai multor aspecte ale crizei.

Dintre numeroasele întîlniri la nivel înalt care au avut loc în Occident în ultima vreme pe această temă, două sînt specifice pentru maniera de abordare a problemelor și pentru soluțiile preconizate: reuniunea Consiliului Pieței comune de la Bremen (6—8 iulie 1978) și reuniunea de la Bonn a conducătorilor de stat sau guvern ai „celor 7” (Canada, Franța, Italia, Japonia, Marea Britanie, R.F.G. și S.U.A.) din 16—17 iulie 1978. În timp ce prima caracterizează încercările de cooperare într-un cadru mai

restrîns, regional, al unor fenomene ale crizei — cadrul Pieței comune —, cea de-a doua caracterizează încercările de rezolvare pe plan general a crizei.

Preferințe pentru calea monetară și ieșirea din criză

„CEI 9” întruniți la Bremen s-au concentrat în primul rînd asupra problemelor cooperării monetare, pornind de la doctrina veche de mai mulți ani a priorității „ordinii monetare” ca generator al „ordinii economice”. Numeroși sînt reprezentanții țărilor din Piața comună care au considerat și consideră că rezolvarea problemelor monetare constituie baza rezolvării celorlalte probleme economice, că stabilitatea monetară odată realizată va ușura mult realizarea stabilității economice.

În consecință, la Bremen a fost pus la punct un proiect de acord, de inspirație franco-germană, cu privire la instaurarea unei „zone de stabilitate monetară relativă în Europa”, prin punerea în aplicare a unui sistem monetar propriu al țărilor din Piața comună. În esență s-a stabilit:

— crearea unei unități monetare de cont vest-europene, a cărei valoare să fie stabilită în funcție de un „coș” de monede ale țărilor vest-europene. Această unitate care se pare că va purta numele unei vechi monede franceze, „écu” (de fapt, inițialele lui „European Currency Unit” — unitatea monetară europeană) ar servi ca etalon monetar în cadrul Pieței comune și ca unitate monetară în tranzacțiile dintre băncile vest-europene;

— crearea unui Fond monetar european care ar urma să înceapă să funcționeze în cursul următorilor doi ani și care va fi dotat cu o parte din actualele rezerve valutare naționale ale țărilor membre ale Pieței comune (circa 15 miliarde dolari, adică 20 % din rezervele valutare ale acestor țări), în scopul sprijinirii stabilității cursurilor valutare;

— menținerea în continuare a mecanismului „șarpelui valutar” vest-european (în prezent, acest mecanism este adoptat de R.F.G., Belgia, Olanda, Luxemburg și Danemarca), în cadrul căruia monedele țărilor respective respectă între ele o variație de curs de maximum 2,25 % și flotează liber față de dolar.

Scopul urmărit prin noul sistem monetar vest-european este acela de restrîngere a limitelor de flotare a cursurilor tuturor monedelor din Piața comună la 2 %, deci o libertate de mișcare și mai îngustă decît în cadrul actualului „șarpe”. Pentru a se ajunge aici, se

prevede o perioadă tranzitorie (a cărei durată nu a fost fixată), în scopul aducerii treptate a monedelor neparticipante la „șarpe” (francul francez, lira sterlină, lira italiană) la stabilitatea relativă prevăzută de sistem.

Principiile de bază ale sistemului convenit la Bremen urmează să fie precizate în amănunt pînă în decembrie a.c. de instanțele tehnice ale Pieței comune (Consiliul miniștrilor de finanțe, Comitetul monetar, Comitetul guvernantilor băncilor centrale), astfel încît în decembrie el să fie supus Consiliului ministerial spre aprobare, iar la începutul anului viitor să intre în vigoare.

Spre un episod virulent al războiului valutare ?

ASUPRA „CĂII MONETARE” de ieșire din criză, abordată de Piața comună, sînt de spus următoarele :

1 Concepția potrivit căreia o reglementare monetară poate constitui un panaceu pentru rezolvarea problemelor social-economice este greșită. O monedă este sănătoasă nu pentru că o lege a decretat-o ca atare sau pentru că a fost instituit un sistem de norme care să-i apere sănătatea, ci pentru că există condiții economice și financiare corespunzătoare. O economie sănătoasă poate face o monedă sănătoasă ; inversul însă nu există.

2 Proiectul prezentat la Bremen emană de la o organizație zonală și urmărește o reglementare în cadrul zonei. Problemele ridicate de criză sînt însă generale.

3 Chiar în cadrul zonei geografice a Pieței comune vest-europene, planul de la Bremen reprezintă o dare înapoi de la ambițiosul proiect mai vechi de creare pînă în 1980 a unei uniuni monetare a Pieței comune. Este evident că „ecu”-ul planului de la Bremen, cu funcții limitate, nu poate fi comparat cu moneda comună care în cadrul Pieței comune urma să circule paralel sau în locul monedelor naționale și care ar fi fost o monedă propriu-zisă.

4 Planul de la Bremen a întîmpinat o serie de nedumeriri și de rezerve atît printre „cei 9” (Anglia, Italia), cît și în afara lor. Îndeosebi S.U.A. s-au simțit vizate de implicațiile viitorului sistem care, după părerea americanilor, depășesc aria geografică vest-europeană. S-a afirmat în acest sens că înființarea în jurul celei mai stabile monede occidentale la ora actuală, marca vest-germană, a unei zone de stabilitate monetară va aduce prejudicii relațiilor dintre țările vest-europene și alte zone ale lumii ; că politica de intervenție

pe piețele valutare a țărilor membre ale noului sistem ar putea fi în dauna stabilității cursului valutar al țărilor din afara sistemului ; că noul sistem ar putea duce la micșorarea rolului Fondului Monetar Internațional ca organ de supraveghere a desfășurării relațiilor monetare internaționale ; că acest sistem ar dauna procesului de stabilire a raporturilor valorice dintre monedele diferitelor țări în funcție de condițiile economice din fiecare țară etc.

Un singur lucru nu a fost spus răspicat și anume tocmai cel care preocupă efectiv Statele Unite. Acestora nu le convine crearea unei zone de stabilitate monetară în Europa occidentală deoarece ea este îndreptată împotriva supremației mondiale a dolarului. La întrunirea de la Bonn, președintele Jimmy Carter a prezentat poziția S.U.A. în termenii următori : dacă se va dovedi că planul Pieței comune afectează relațiile S.U.A. cu alte țări, americanii își vor „redefini poziția”.

După cum se vede, încercarea Pieței comune de a combate criza în propria sa zonă pe calea unei reglementări monetare s-ar putea transforma într-un episod virulent al războiului valutar, generat în Occident de actuala criză.

Alte abordări – aceeași lipsă de rezultate

S-a amintit mai sus că reuniunea „celor 9” de la Bremen a fost urmată de reuniunea „celor 7” de la Bonn. Aceasta diferă din mai multe puncte de vedere de prima, și anume :

1 Reuniunea la nivel înalt a celor 7 mari puteri financiare occidentale a avut în vedere combaterea fenomenelor de criză pe plan general și nu regional.

2 Această reuniune nu a pornit de la un proiect de însănătoșire a monedei pentru a ajunge la însănătoșirea economiei, ci a dat întâietate problemelor creșterii economice, șomajului, inflației, energiei, comerțului, pentru a ajunge în cele din urmă la politica monetară internațională.

3 Reuniunea a adoptat, pentru ieșirea din criză, principiul „locomotivelor” economice*), potrivit căruia țările care se bucură de o situație bună a balanței de plăți și a inflației trebuie să procedeze la o creștere mai rapidă a cererii interne, pentru ca în felul acesta să antreneze și celelalte țări pe linia depășirii crizei. În acest sens, unele țări participante și-au luat angajamente concrete. Majoritatea criticilor care au fost aduse reuniunii s-au în-

dreptat tocmai împotriva speranțelor puse în acest principiu, considerîndu-se că „locomotivile” nu vor reuși niciodată să scoată economia capitalistică din impas.

4 „Cei 7” au recunoscut importanța problemei energiei pentru îmbunătățirea situației economice a țărilor importatoare și au luat o serie de angajamente în sensul reducerii consumului de petrol. Rămîne de văzut dacă ele vor fi respectate. Persistă un anumit scepticism în această privință.

5 Flotarea anarhică a cursurilor valutare a fost considerată ca avînd un efect dăunător asupra încrederii, investițiilor și creșterii în lume și, ca atare, urmează să se realizeze stabilitatea cursurilor „prin atacarea problemelor fundamentale care au contribuit la marile deficite și excedente actuale ale balanțelor de plăți”, precum și printr-o intervenție a autorităților monetare „în măsura necesară pentru combaterea condițiilor dezordonate de pe piețele valutare”.

Evenimentele care au urmat acestei reuniuni, îndeosebi „căderea istorică” a dolarului S.U.A. față de monedele concurente, dovedesc caracterul nerealist al măsurilor pe care „cei 7” le-au considerat că vor contribui la lichidarea unor fenomene ale crizei.

Rezultatele profund nesatisfăcătoare ale politicii anti-criză, atît ale măsurilor interne, cît și ale celor convenite pe plan internațional și examinate mai sus, se datoresc faptului că, indiferent dacă țările capitaliste dezvoltate procedează în mod individual sau în cadrul unor grupări de interese, fiecare din ele acționează în sensul obținerii cît mai multor avantaje pentru sine, al menținerii pozițiilor dominante într-o parte sau alta a lumii.

Deși fenomenele de criză au cauze adînci în structurile economiei capitaliste, ele pot fi atenuate prin reglementări internaționale, însă, așa cum a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu, acestea „trebuie să facă obiectul unor dezbateri și reuniuni cu participarea tuturor statelor, în cadrul organismelor internaționale de specialitate, precum și în cadrul Organizației Națiunilor Unite. Ținînd seama de tot mai puternica interdependență dintre țările lumii, nu mai este posibil ca aceste probleme să fie rezolvate doar de un grup restrîns de țări, ci de către întreaga comunitate a națiunilor lumii”. În acest spirit, România este hotărîtă să contribuie la intensificarea eforturilor statelor de a ajunge la reglementări internaționale echitabile, de a promova măsuri în interesul întăririi stabilității întregii economii mondiale.

dr. Costin KIRIȚESCU

*) Cu privire la acest principiu, vezi amănunte la rubrica „Glosar”.

TENDINȚE — CONJUNCTUR!

Perspectivile deficitului alimentar

DEȘI pe ansamblul țărilor în curs de dezvoltare producția totală de alimente a fost în 1977 cu 2% mai mare decât în 1976, pe locuitor ea a înregistrat o scădere în toate regiunile cu excepția Asiei. O situație deosebit de dificilă se înregistrează în Africa unde, potrivit datelor F.A.O., producția pe locuitor din 1977 se situează sub nivelul celei din 1961—1965. O prognoză din aceeași sursă estimează că deficitul alimentar al țărilor în curs de dezvoltare s-ar putea ridica de la 40 milioane t în 1975 la 120—145 mil. t în 1990. Se apreciază la circa 10% partea din acest deficit care ar putea fi acoperită cu recolta suplimentară obținută pe terenurile beneficiind de asistența unor instituții financiare internaționale. O parte limitată a deficitului ar putea fi acoperită din import, mai ales în cazul unor țări din Orientul Mijlociu și din America Latină. Situația cea mai dificilă va rămâne și în viitor cea a unor țări cu venituri extrem de scăzute din sudul Asiei și Africa, în care trăiește două treimi din populația statelor în curs de dezvoltare: deficitul lor

alimentar ar putea atinge 80 mil. t în 1990, față de 12 mil. t în 1975, făcând și mai imperioasă necesitatea sporirii producțiilor proprii prin modernizarea agriculturii.

R.D.G.: extinderea colaborării economice

COMERȚUL exterior al R.D. Germane a cunoscut anul trecut un ritm de expansiune (+7% față de 1976) superior celui al venitului național (+5,2%). Mai rapid decât media s-au dezvoltat schimburile comerciale cu țările socialiste (a căror pondere în comerțul exterior al R.D.G. era în 1977 de 71%) și cu țările în curs de dezvoltare (o pondere de 4,9%). Un rol important în cadrul largirii schimburilor atît cu țările socialiste cît și cu o serie de țări capitaliste dezvoltate îl joacă acordurile și contractele de specializare și cooperare în producție. Astfel, de pildă, în cursul anului trecut R.D.G. a încheiat acorduri de cooperare pe bază compensatorie cu firme din R.F.G., Japonia, Italia etc., acorduri de colaborare tehnico-stiințifică cu Japonia și Canada ș.a. Se dezvoltă, de asemenea, conlucrarea cu firme din țările capitaliste dezvoltate în edificarea unor obiective economice din terțe țări.

Ipoteze privind producția de petrol

PRODUCȚIA DE PETROL a țărilor în curs de dezvoltare nemembre ale O.P.E.C. ar urma să sporească de la 3,7 milioane de barili pe zi în prezent la cel puțin 8,3 milioane de barili pe zi în 1985, adică la mai mult decât dublu, relevă primul raport al Băncii Mondiale consacrat dezvoltării în lume. Dintre cele aproape 40 de țări în curs de dezvoltare producătoare de petrol, dar nemembre ale O.P.E.C., cele mai mari creșteri ale extracției se așteaptă în Brazilia, Egipt, India și Mexic. Creșteri mai mici, dar totuși importante se așteaptă în Angola, Congo, Malaezia, Pakistan și Zair. Creșterea prețului la petrol a oferit un mare stimulent explorării și valorificării resurselor energetice ale țărilor în curs de dezvoltare, se arată în raport, care relevă în același timp că procesul de industrializare va spori în mod cert consumul intern de energie al țărilor respective.

Potențialul de creștere al extracției de gaze naturale este de asemenea important în numeroase țări în curs de dezvoltare, se arată în raport, care menționează în special Indonezia, Mexicul și o serie de țări din Asia de Sud-Est.

Orientări în dezvoltarea economică

Gabon: intensificarea valorificării bogățiilor subsolului

ÎN ULTIMII DOI ANI, economia gaboneză a înregistrat o creștere medie a produsului intern brut de 7%. Principalul factor de susținere a conjuncturii economice este exportul de țifei. Exploatarea țifeiului, începută acum 10 ani, a devenit elementul cel mai dinamic al economiei, participând cu 50% la formarea P.I.B. și 30% la veniturile realizate din export. Gabonul este al patrulea mare producător de țifei din Africa. Se apreciază că viitorul petrolier al Gabonului dăpune de exploatarea offshore. Principalele societăți care activează în acest domeniu sînt „Elf-Gabon” și „Shell-Gabon”, în care statul deține 25% din capital. Producția de petrol a anului 1977 s-a cifrat la 11 mil. t, din care 8 mil. t pentru export. S-a intensificat de asemenea exploatarea celorlalte bogății ale subsolului, și anume: minereu de mangan (la care Gabonul este al treilea mare producător din Africa, cu 2,4 mil. t în 1977), uraniu (1000 t), gaze naturale (48 mil. m³ în 1977), minereu de fier. Realizarea Transgabonzului, calea ferată ce va traversa întreaga țară pînă la coasta Oceanului Atlantic, va facilita exploatarea mai eficientă a acestor resurse naturale.

În cadrul planului de dezvoltare economică 1976—1990 se acordă o importanță deosebită creșterii producției de energie electrică, în vederea asigurării alimentării întregii țări. Industria prelucrătoare ocupă, în prezent, o pondere redusă în economia gaboneză (4,3% din P.I.B.), două ramuri fiind mai importante: rafinarea petrolului și prelucrarea lemnului.

Odată cu creșterea importanței sectorului petrolier în economie, participarea agriculturii la crearea P.I.B. s-a redus la 2,8%, de la 16% în 1974. Planul menționează acordarea unui rol însemnat dezvoltării agriculturii, urmărind creșterea producției de banane, orez, fructe și legume, plante industriale și culturi pentru export (cacao, cafea, arahide, palmieri, hevea).

Comerțul exterior al Gabonului a avut o evoluție dinamică în ultimii ani, în special datorită creșterii exporturilor de petrol, cacao, produse din lemn, minereu de mangan și uraniu. Soldul balanței comerciale a fost în ultimii ani excedentar (930 mil. dolari în 1977). În același timp, ca urmare a creșterii împrumuturilor bancare gaboneze pe piața eurovalutelor, datoria externă a țării se ridica în anul 1977 la circa 1 mld. dolari.

Relațiile economice ale țării noastre cu Gabonul s-au intensificat în ultimii ani. Anul trecut au avut loc primele livrări românești de autoturisme Dacia 1300 pe piața gaboneză. Acțiunile de cooperare întreprinse în domeniul minier, petrochimic, de prelucrare a lemnului, în agricultură și în domeniul transporturilor (țara noastră participă la lucrările de construire a celui de-al treilea tronson al Transgabonzului) s-au concretizat în noi realizări în cursul acestui an.

L. R.

EVOLUȚII MONETARE

PERIOADA 18—22 IX 1978 a fost caracterizată printr-o nouă scădere aproape generală a cursului dolarului S.U.A. pe piețele valutare. Cu toate că dobizile la depozitele în dolari au înregistrat creșteri la toate perioadele (între altele taxa oficială a scontului a fost mărită de la 7,75% la 8%, iar dobînda preferențială „prime rate” de la 3,25% la 3,50%), evoluția dolarului a fost influențată mai puternic de incertitudinile cu privire la posibilitățile de asigurare a masivului import american de țifei din țările arabe. Observatorii apreciază că atîta timp cît nu se întrevode o reducere a puternicului deficit al balanței de plăți americane, generat în primul rînd de importurile de țifei, dolarul va rămîne vulnerabil atacurilor „à la baisse”.

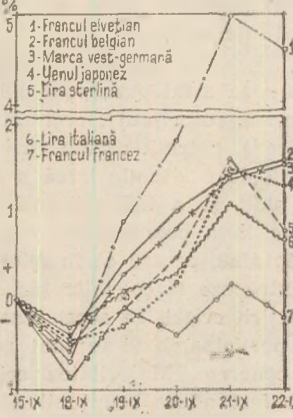
Un record istoric de depreciere față de dolar a înregistrat francul elvețian, care a cotat la un moment dat pe 21 IX 1978 1,51 franci/1 dolar. Cursul în ușor recul de la sfîrșitul perioadei, de 1,5250 franci, este oricum cu 4,8% peste închiderea precedentă. Moneda elvețiană a mai înregistrat și un alt record istoric de depreciere, față de lira sterlină, la 3 franci/1 liră (cu 10 ani în urmă acest raport era de 12 franci/1 liră). Marca vest-germană și francul belgian au evoluat pe o linie ascendentă, terminînd intervalul la 1,9550 mărci și respectiv 30,80 franci/1 dolar. Yenul japonez, sub influența, între altele, a publicării datelor preliminare privind excedentul comercial din acest an, de circa 20 miliarde dolari, a cîștigat 1,3% în relația cu dolarul, fiind cotat pe 22 IX 1978 la 133 yeni/1 dolar. Lira sterlină și lira italiană s-au deprecizat în relația cu dolarul într-o proporție apropiată, lira sterlină cu 0,3% (la

1,9750 dolari/1 liră pe 22 IX 1978), iar lira italiană cu 0,7% (la 826,50 lire/1 dolar). O evoluție inversă a înregistrat francul francez, care sub impactul publicării deficitului balanței comerciale pe luna august a.c. de peste 1 miliard franci (ajustat sezonier), după excedente consecutive timp de șase luni, a pierdut pe ansamblul perioadei analizate 0,2% față de dolar, cotînd pe 22 IX 1978 la circa 4,3750 franci/1 dolar.

Dobizile la depozitele în principalele eurovalute pe termen de 6 luni au avut o evoluție diferită: creștere cu circa 0,1875% la cele în eurodolari (cotație la sfîrșitul perioadei de 9,625%), un nivel constant la cele în euro mărci vest-germane (de circa 3,3125%) și o scădere cu circa 0,1375% la cele în eurofranci elvețieni (cotație la sfîrșitul săptămîinii de 1%).

Prețul aurului la Londra a marcat o creștere ușoară, dar constantă. Al doilea fixing de pe 22 IX 1978 a fost de 211,35 dolari/uncie, față de 212,15 dolari/uncie al doilea fixing de pe 15 IX 1978.

Paul DUMITRĂȘCU
Gheorghe MUNTEAN

Evoluția cursurilor principalelor valute occidentale față de dolarul S.U.A. în perioada 18—22 IX, luîndu-se ca bază cursurile din 15 IX 1978

R. P. Chineză

VALORIFICAREA INTENSĂ A RESURSELOR PROPRII ÎN DEZVOLTAREA ECONOMIEI

CELE APROAPE TREI DECENII care au trecut de la victoria revoluției populare în R.P. Chineză au marcat uriașe transformări cantitative și calitative pe calea construirii societății socialiste. Intreprinderile industriale proprietate de stat sau cooperatiste furnizează în prezent 99,9% din producția industrială globală a țării, fiind capabile să livreze — în cantități crescînde și într-un sortiment tot mai variat — mașini, instalații și alt echipament tehnologic pentru diferitele ramuri ale economiei naționale. În agricultură, organizați în cadrul a peste 50 mii de comune populare, cele câteva sute de milioane de țărani chinezi asigură hrana pentru populația țării, care reprezintă circa o cincime din populația planetei, deși terenurile cultivate reprezintă ceva mai puțin de 7% din suprafața cultivată pe plan mondial. Succese importante a dobîndit știința chineză în numeroase domenii de vîrf ale cercetării sau producției, cum sînt biologia, fizica nucleară, explorarea cosmosului, electronica, seismologia, s.a.

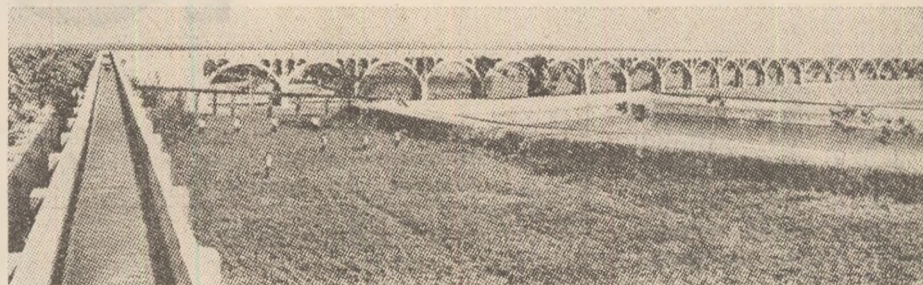
Înfăptuirea prevederilor planului decenal (1976—1985) de dezvoltare a economiei naționale a R.P. Chineze constituie parte integrantă a orientării strategice promovate de Partidul Comunist Chinez, urmărind transformarea Chinei — încă înainte de sfîrșitul acestui secol — într-o țară socialistă puternică, cu agricultură, industrie, știință și tehnică moderne

IN ABORDAREA problemelor dezvoltării economice se pornește de la considerarea raportului existent între industrie și agricultură, între rolul ce revine fiecăreia din aceste două ramuri de bază în cadrul economiei naționale a R.P. Chineze. Agricultură are o importanță primordială în asigurarea hranei pentru cei 900 milioane de locuitori ai țării, constituind de asemenea principala sursă de materii prime pentru industria ușoară; totodată, extinderea permanentă și stabilă a producției agricole asigură creșterea continuă a venitului național.

Efortul uman, tehnic și financiar, deus de poporul chinez pentru dezvoltarea agriculturii în cei 29 ani de putere populară, este impresionant. Pe linia extinderii suprafețelor cultivate au fost valorificate numeroase terenuri, situate în regiuni muntoase sau mlăștinoase și altădată improprie pentru agricultură. În paralel, de-a lungul coastelor mari-

time, sute de mii ha de terenuri au fost indiguite, desecate și desalinizate treptat; pe ogoarele noilor comune populare sau ferme de stat, create pe asemenea terenuri, se întind în prezent lanuri de trestie de zahăr, orez, porumb, grâu, iută și alte plante.

O atenție deosebită a fost acordată extinderii culturilor la principala plantă cerealică — orezul, China fiind una dintre primele țări cultivate de orez din lume (cu peste 4700 de ani în urmă). În perioada 1949—1976, datorită lărgirii sistemelor de irigații, introducerii de soiuri timpurii și rezistente la frig și altor măsuri agrotehnice, suprafața cultivată cu orez a crescut cu 40%, recolta la hectar — de aproape două

Construirea unei stații de pompare în provincia Honan, care va asigura irigarea a aproape 700 ha de culturi agricole

ori, iar producția totală de orez — de circa 2,6 ori, de pe 70% din suprafețele cultivate cu orez obținîndu-se în prezent cite două recolte pe an.

Efortul deus de-a lungul anilor pentru întărirea bazei tehnico-materiale a agriculturii și-a demonstrat cu prisosință utilitatea în anii cu condiții climatice nefavorabile. Aceasta a fost, de pildă, situația în 1977 — anul cu condiții climatice cele mai neprielnice pentru agricultură, de la instaurarea puterii populare încoace. Datorită mobilității unor ample forțe tehnice și umane pentru combaterea urmărilor calamităților naturale, recolta de cereale din 1977 a egalat nivelul înregistrat în anul precedent, iar cea de bumbac, cîneapă, tutun și ceai l-a depășit chiar.

ORIENTAREA dezvoltării economiei naționale a R.P. Chineze se bazează pe principiul independenței și bizuirii pe forțele proprii, ceea ce presupune valorificarea pleneră în primul rînd a resurselor interne, a energiei și creativității propriului său popor.

Totodată, se urmărește însușirea crea-toare a experienței înaintate, existentă în diferite domenii în alte țări. După cum se sublinia nu de mult în presa chineză „bizuindu-ne pe forțele proprii, introducem și unele tehnologii și utilaje moderne necesare țării noastre, pentru a face ca realizările străine să servească China. În acest mod contribuim la accelerarea procesului de creare a propriului drum în domeniul științei și la o mai bună bizuire pe forțele proprii. Aceasta va permite, de asemenea, să cîștigăm timp și viteză pentru a ajunge din urmă și a depăși cele mai înalte performanțe tehnice pe plan mondial“.

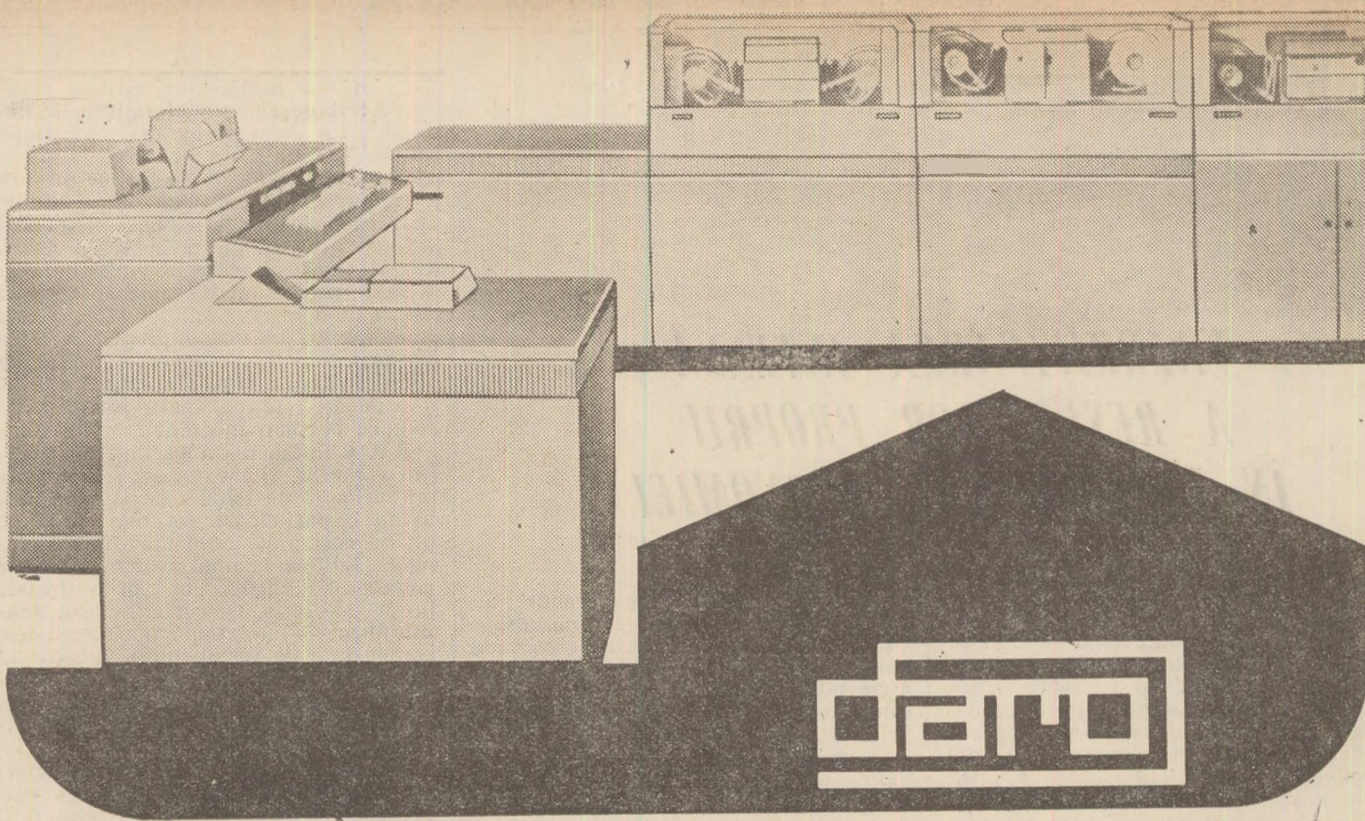
R.P. Chineză dezvoltă în ritm susținut comerțul său exterior, schimburile științifice și de tehnologie cu alte țări, avînd o participare tot mai largă pe planul cooperării economice internaționale. „Edificarea unui sistem economic complet și independent prin forțele proprii — scria, de curînd, ziarul **Jen-minjibao** — nu înseamnă că închidem porțile față de restul lumii. Trebuie să extîndem schimburile noastre economice, tehnice și culturale cu alte țări, pe baza principiilor egalității și avantajului reciproc“.

Așezate pe temelia solidă a principiilor deplinei egalități în drepturi, respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, întrajutorării tovarășești în edificarea noii orînduirii, relațiile dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Chineză au cunoscut o evoluție meru ascendentă, mai ales în ultimii ani. Vizitele reciproce,

întîlnirile care au avut loc în acest an între tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și tovarășul Hua Kuo-fen, președintele Comitetului Central al Partidului Comunist Chinez, premiul Consiliului de Stat al Republicii Populare Chineze, au constituit o contribuție de seamă la extinderea și întărirea conlucrării multilaterale dintre cele două țări și popoare, inclusiv la intensificarea și diversificarea cooperării economice, în producție și pe terțe piețe, a colaborării în ramurile de vîrf ale științei și tehnologiei.

Dezvoltarea multilaterală a relațiilor de prietenie și colaborare româno-chineze se înscrie armonios în politica consecventă a României de dezvoltare a relațiilor de prietenie și colaborare cu toate statele socialiste, politică care servește construcției socialismului, cauzei păcii și progresului în întreaga lume.

Mircea STĂNESCU

1840

Vă rugăm să ne vizitați cu prilejul Tîrgului Internațional București în perioada 5—14 octombrie 1978, în pavilionul T

Robotron Export-Import
Întreprindere de stat de comerț exterior a Republicii Democratice Germane D.D.R. — 108 Berlin Friedrichstrasse 61

robotron

Pentru o participare judicioasă la progresul tehnic la un preț acceptabil : Mașina de contabilizat cu bandă magnetică daro 1840

daro 1840 reprezintă soluția pentru rezolvarea problemelor de raționalizare în domeniile comercial și economic. Deoarece acum mai mult ca oricînd hotărîrile riscante trebuie înlocuite cu o decizie a conducerii bazată pe date certe daro 1840, o instalație a tehnicii de prelucrare a datelor de capacitate medie, închide golul din seria acestor instalații, între tehnica de contabilizat și decontat de tip clasic și prelucrarea electronică a datelor pe scară industrială. Ea asigură o utilizare eficientă în toate ramurile și domeniile economice. Baza pentru aceasta : posibilitățile tehnice și de tehnică aplicativă însoțite de o echipare tehnică multilaterală și de un spectru larg de soluții dinainte pregătite daro 1840 răspunde solicitărilor și este flexibilă în utilizare. În avantajul dv.

daro 1840 face posibilă — pe lângă avantajele amintite — și prelucrarea de date contabile pe bandă magnetică

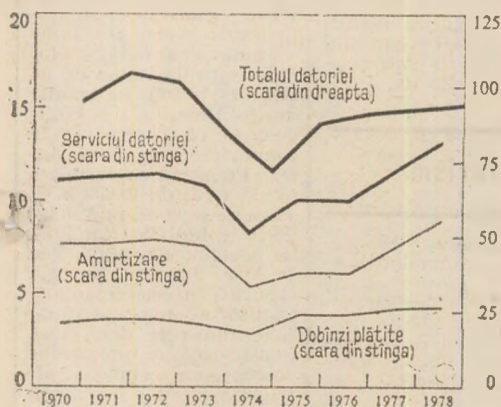
Reprezentanța comercială de pe lângă Ambasada R. D. Germane în R. S. România Secția Mașini de birou/Tehnică de calcul
Calea Dorobanților 14
București

Datorii și exporturi

MĂRIMEA ABSOLUTĂ a datoriei publice externe a țărilor în curs de dezvoltare a depășit, după cum se știe,

ȚĂRI ÎN CURS DE DEZVOLTARE NEPETROLIERE:

Datoria și serviciul datoriei, 1970-1978, ca procent din exportul de bunuri și servicii

cifra de 200 miliarde dolari și continuă să crească rapid. În 1976, de exemplu, sporul pe ansamblul țărilor în curs

U. R. S. S.: ponderea „carbunelui alb“

UNIUNEA SOVIETICĂ, țară care deține 11,1% din resursele economicește utilizabile de hidroenergie pe glob, acordă o atenție susținută valorificării „carbunelui alb“. În perioada 1950-1975 producția de energie electrică a hidrocentralelor a sporit de zece ori, respectiv la 126 mlrd. kWh, U.R.S.S. situându-se, în ceea ce privește nivelul producției, pe locul trei în lume (după S.U.A. și Canada).

După cum se vede din tabelul de mai jos, realizarea prevederilor actualului plan cincinal va permite ridicarea pro-

Anul	Producția de energie electrică în hidrocentrale (mlrd. kWh)	Din care în partea europeană a țării	(în %) în partea asiatică a țării
1940	5.1	94	6
1965	81.4	65	35
1970	124.4	54	46
1975	126.0	48	52
1980	197.0	39	61

Sursa: „Ghidrotehniceskoe stroitelstvo“, nr. 9/1977.

ducției de energie în hidrocentrale până la aproape 200 mlrd. kWh (cu o participare de 14,3% la producția globală

de dezvoltare a fost de 23%, iar estimările existente pe 1977 indică un ritm de creștere asemănător. Diferențele între țări, grupuri de țări, zone geografice etc. sînt considerabile, însă tendința generală este puternic ascendentă. Graficul, redat după raportul Fondului Monetar Internațional pe acest an, ilustrează dimensiunile datoriei externe a țărilor în curs de dezvoltare ne-exportatoare de petrol, și anume mărirea lor în raport cu exportul total (bunuri și servicii) al acestor țări. Sub acest aspect deosebit de semnificativ, și pentru o perioadă destul de lungă — de la începutul deceniului actual — reiese că, fără a putea avea o tendință ascendentă ca aceea a sumei absolute, povara datoriei este în creștere mai ales în forma plăților care reprezintă serviciul ei. Dacă totalul datoriei oscilează în acest deceniu în jurul a 100% din exporturile însumate, plățile anuale în contul ei (rambursări și dobânzi) tind să se apropie de 15%. Obstacolele pe care continuă să le întîmpine exportul țărilor în curs de dezvoltare nepetroliere din partea țărilor dezvoltate nu poate decît să accentueze această evoluție, care se cere activ și energic contracarată.

de energie electrică), în condițiile sporirii în continuare a ponderii regiunilor răsăritene ale Uniunii Sovietice.

Japonia: rolul „cercurilor calității“

PROBLEMA CALITĂȚII PRODUSELOR, a controlului acesteia constituie o preocupare de prim ordin în industria japoneză, de soluționarea sa optima preocupîndu-se în mod direct așanumitele „cercuri ale calității“. Create treptat, începînd din 1963, în majoritatea întreprinderilor industriale, din inițiativa și pe baza propagandei desfășurate de revista de specialitate „FQC“, aceste cercuri grupează lucrători cu funcții diferite, dar care au tangența cu problema calității. Avînd un număr restrîns de membri (de regulă, în jur de zece), „cercurile calității“ se reunesc aproximativ de două ori pe lună, în mod frecvent în afara programului de lucru, și dezbate — alături de problemele calității — și cele legate de costuri, eficiență, ridicarea calificării, securitatea muncii ș.a.

Pe ansamblul economiei japoneze activitatea acestor cercuri este dirijată și orientată de un for conducător, care se ocupă totodată de organizarea unor întîlniri regionale sau pe plan național pentru popularizarea experienței valoroase, precum și de ridicarea calificării membrilor cercurilor, pe bază de stagii la diferite niveluri.

Albania: geologie — prelucrare — export

MULTE din zecile de exploatare miniere existente în prezent în Albania au fost deschise sau extinse în acest deceniu, ca rezultat al unei intense activități de cercetări geologice. În raport cu anul 1960, volumul extracției de nichel este în prezent de două ori mai mare, al celei de crom de peste 3 ori, al celei de cupru de patru ori, al celei de cărbune de 3,5 ori etc. Descoperirea în ultima vreme a unor noi zăcăminte importante de cupru, crom, fero-nichel, silicat de nichel, cărbune, fosforit ș.a., apreciază publicația **Albanian Foreign Trade**, deschide perspective largi dezvoltării industriei extractive și prelucrătoare, de natură să lărgească în continuare disponibilitățile pentru export. Albania este — de altfel — cunoscută pe piața internațională a minereului și a concentratelor de crom, a sirmei și a cablurilor de cupru, a profilelor de oțel, a fontei, a nichelului etc. Zăcămintele de cărbune, pe de altă parte, acoperă în întregime necesarul în creștere al economiei naționale, oferind și ele o serie de disponibilități pentru export.

Ținînd seama de sarcinile mari care stau în fața industriei extractive, cel de al șaselea plan cincinal albanez (1976-1980) prevede o creștere cu 65% a volumului activității de cercetări geologice în raport cu cincinalul anterior, inclusiv prin dezvoltarea bazei materiale a activității de foraj și prospec-tare.

O formula nouă în exportul de uzine

O APARIȚIE de dată destul de recentă pe piața echipamentului industrial — uzina flotantă (montată pe o navă) — a trezit numeroase speranțe, mai ales în cadrul unei industrii profund afectate de criza economică din țările capitaliste cum sînt construcțiile navale. Fiînd considerată ca cea mai avansată formulă de construcție și livrare a unei unități industriale „la cheie“, ea are o gamă largă de aplicații: în industria celulozei și hîrtiei, cea de îngreșăminte chimice, în cazul uzinelor de lichiefiere a gazelor naturale, al centralelor electrice, al uzinelor de desalinizare a apei marine etc. Piața potențială este extrem de largă — toate țările care posedă ieșire la mare sau cel puțin un curs de apă navigabil.

După opinia revistei **Le Nouvel Economiste** care analizează șansele uzinelor flotante în raport cu implantarea de uzine „clasice“, ele sînt numeroase: cost mai redus cu 10-15% și deci posibilități sporite de finanțare a construcției, economisirea lucrărilor de geniu civil, deplasarea mai ușoară la destinație, evitarea trimerii unor echipe de ingineri și montori, scurtarea timpului necesar de la începerea construcției și pînă la punerea în funcțiune, posibilitatea de a regla funcționarea utilajelor și instalațiilor înainte de livrarea uzinei, de a o implanta și în zone aglomerate, cu deficit de terenuri etc.

GLOSAR

Teoria „locomotivei“

PRELUNGIREA cu mult peste așteptări a fenomenelor de criză economică în țările capitaliste dezvoltate, cu efecte negative asupra tuturor celorlalte țări, ineficiența metodelor „clasice“ folosite în capitalism pentru stimularea creșterii economice, au determinat apariția recentă a unor teorii și concepte care propun soluții noi de ieșire din criză. Una din teoriile cultivate cu predilecție în ultima vreme în Occident este aceea denumită plastic „teoria locomotivei“.

Adepii acesteia pornesc de la teoria keynesistă a multiplicatorului, potrivit căreia statul este acela căruia îi revine sarcina de a redresa economia, precum și de la interdependența economică crescândă a țărilor în general și a celor industriale în special. Acești adepi susțin că țările care dispun de un mare potențial economic pot și trebuie să impulsioneze propria lor creștere economică în așa fel, încât să provoace reacții similare în țările legate de primele prin relații economice externe. Transmiterea impulsului s-ar face în sensul că grăbirea creșterii economice în țara care servește ca „locomotivă“ va duce la sporirea importurilor acestei țări, deci a exporturilor efectuate de țările care își plasează mărfurile pe piața „locomotivei“.

În cazul în care există condiții favorabile, aceste exporturi vor genera o creștere economică în țările exportatoare, de cîteva ori mai mare — datorită efectului multiplicatorului — decît creșterea exporturilor. Comerțul exterior constituie deci mijlocul prin care „locomotiva“ transmite impulsul său „vagoanelor“ atașate.

Teoria locomotivei a fost invocată într-o serie de reuniuni la nivel înalt ale țărilor occidentale. Unii participanți au afirmat că în prezent ar exista două state capitaliste dezvoltate care și-ar putea asuma rolul de locomotivă: R.F.G. și Japonia. Principalii susținători ai acestei teorii — S.U.A., Anglia, Franța și Italia — au invitat în consecință pe vest-germani și japonezi să-și sporească substanțial importurile.

Țările vizate au primit cu răceală invitația de a-și asuma rolul de locomotivă, motivînd că statul, de la care se așteaptă impulsul, nu poate contracta noi împrumuturi, datorită publică existență fiind de pe acum foarte mare, că există pericolul stimulării inflației etc.

Teoria locomotivei a fost întîmpinată cu rezerve și în alte cercuri occidentale. După unele calcule făcute de cercetători americani, efectul economic în alte țări al impulsului dat de o „locomotivă“ ar fi minim, infirmînd existența unei acțiuni a multiplicatorului. Astfel, o creștere cu 1% a produsului național din R.F.G. ar avea ca rezultat o creștere de abia de circa 0,07—0,08% în Franța, iar efectul economic difuzat asupra unui număr mai mare de țări ar fi și mai redus.

Teoria locomotivei, împreună cu alte teorii apărute în actuala fază a crizei sistemului capitalist, nu este, după cum se vede, capabilă să rezolve problemele social-economice deosebite de complexe ale acestei faze.

C. K.

Comerț „Sud-Sud“

Gheorghe Pătraș, București — Datele cele mai recente referitoare la problema comerțului între țările în curs de dezvoltare, impropriu denumit și comerț „Sud-Sud“ — le putem găsi în anexele statistice la Raportul anual al Băncii Mondiale pe anul 1978, dat publicității în luna septembrie. Potrivit cifrelor preliminare pe anul 1977, țările în curs de dezvoltare livrează către alte țări în curs de dezvoltare (inclusiv cele membre ale OPEC) 22,2% din totalul

exporturilor lor, față de 71,8% cît furnizează țărilor capitaliste dezvoltate.

Măsura în care țările în curs de dezvoltare își acoperă necesitățile de import din alte țări în curs de dezvoltare cunoaște însă variații însemnate de la o grupă de produse la alta. Astfel, în cazul combustibililor importanți furnizorii sînt tot țări în curs de dezvoltare în proporție de 57%, la produse agricole nealimentare 41%, la produse alimentare 33%, la mineruri și metale 37%, iar a produse industriale finite numai 9%. Această lină urmă grupă de produse a contribuit totuși în măsura cea mai mare (39%) la sporul schimburilor între țările în curs

de dezvoltare în perioada 1960—1975.

Țările respective își acoperă importul de produse industriale finite din alte țări în curs de dezvoltare în proporție de 39% din totalul importurilor respective la confecții, de 28% la textile, dar de numai 6% la mașini și echipament de transport, 7% la fier și oțel și 11% la produse chimice.

Consiliu

Sorin Șerbănescu, București — Dintre cei 20 directori executaivi care formează Consiliul de administrație al Fondului Monetar Internațional, cinci sînt numiți de cele cinci țări membre care au cotele cele mai mari (S.U.A., Anglia, Franța, R.F.G., Japonia), iar restul de 15 sînt aleși de celelalte țări membre, fiecare de cîte un grup de țări (în grupul din care face parte România, de pildă, mai intră Olanda, Iugoslavia, Cipru și Israel).

La începutul lunii august a.e. s-a hotărît ca numărul directorilor executaivi ai F.M.I. să fie majorat de la 20 la 21, locul respectiv revenind Arabiei Saudite, pe baza prevederii F.M.I. potrivit căreia cele mai importante țări creditoare să aibă propriul lor director executiv, chiar dacă nu se numără între cele cinci țări cu cotele cele mai mari, menționate mai sus. În ultimul timp Arabia Saudită a întrecut R.F.G., situîndu-se pe locul al doilea (după S.U.A.) între principalii creditori din cadrul F.M.I.

Crearea celui de-al 21-lea loc este temporară, F.M.I. procedînd la o reierarhizare a principalilor creditori la fiecare doi ani. În ipoteza în care Arabia Saudită își va menține locul al doilea pe care îl ocupă în prezent, ea va dispune în continuare și de locul respectiv în consiliul de administrație.

Bursă de deșeuri

I. Vlad, Tirgoviste. — 1) O instituție de genul celei menționate de dv. funcționează de cîteva luni la Nanterre, în apropierea Parisului, sub denumirea de „Bursă de deșeuri industriale“. Creată de Camera de comerț și industrie din Paris, ea are ca misiune înregistrarea de oferte și cereri de deșeuri provenind din partea întreprinderilor din regiunea pariziană și furnizarea de informații utilizatorilor potențiali asupra modului

de prelucrare și a legislației în vigoare în acest domeniu. Un prim bilanț al activității acestei instituții a permis constatarea că ea a încurajat reciclarea și prelucrarea unor deșeuri care pînă acum se aruncau, conducînd la economii deloc neglijabile de materii prime. În cazul deșeurilor metalice bursa a mijlocit plasarea a 84% din ofertă. Unul din rolurile sale este de a re-grupa ofertele de deșeuri de aceeași natură pentru a putea oferi cantități exploatabile. 2) Am reținut propunerile dv.

Turism

Ion Trivolcea, Plopieni — 1) Pe ansamblul țărilor în curs de dezvoltare, încasările din turism reprezentau în 1975, ultimul an pentru care există date, sub 1% din produsul lor național brut. Este adevărat însă că pentru unele din aceste state încasările din turism internațional constituie o sursă importantă de venituri. Astfel, 16 țări în curs de dezvoltare, printre care Jamaica, Egiptul, Iordania, Kenya, Mexicul, Marocul, Trinidad-Tobago și Tunisia, obțineau din turism peste 3% din P.N.B. În cazul a peste 20 de țări, încasările din turism echivalau în același an cu peste 10% din valoarea exporturilor lor de mărfuri. 2) Anul trecut țara noastră a fost vizitată de 4 milioane de turiști străini, iar anul acesta, numai în primele opt luni, ne-au vizitat țara circa 3 milioane de turiști străini.

Congres

Renato Munteanu, Pitești — La cel de al XX-lea Congres internațional al industriei laptelui, care a avut loc la Paris, au participat 67 de țări ale lumii. Alegerea Parisului ca loc de desfășurare a avut în vedere desigur și faptul că Franța este al treilea mare producător de lapte, al doilea de brînzetură și unt și primul de lapte praf. Cifra de afaceri a industriei franceze de prelucrare a laptelui (42 miliarde franci pe an) este apropiată de cea a industriei siderurgice, iar sub raportul comerțului soldul activ al ramurii a fost anul trecut de 4,7 miliarde franci.

Ca o noutate se relevă atenția deosebită acordată de Congresul de la Paris problemelor economice, alături de cele științifice și tehnice. Astfel, la congres s-au dezbătut aspecte ale prelucrării

laptelui în țările în curs de dezvoltare, cu exemplificări furnizate de India, Algeria și Cuba, probleme ale transformării de tehnologie în acest domeniu, ale asigurării calității produselor, ca și probleme de nutriție.

Hidrocentrală

Ilie Florică, Fieni — Cea mai mare din lume se anunță a fi în viitor hidrocentrala Itaipu de pe fluviul Parana, la granița dintre Brazilia și Paraguay, ce va fi construită în comun din cele două state. Puterea sa instalată totală va fi de 12 600 MW, adică de șase ori mai mare decît a hidrocentralii de la Assuan, de pildă, și ea va furniza energia electrică necesară industrializării unor întinse zone din cele două țări. Construirea ei presupune amenajarea unui lac de acumulare cu o lungime de 200 km pe fluviul Parana, cu un volum de circa 19 miliarde metri cubi de apă. Prima turbină de 700 MW urmează să intre în funcțiune în 1983, iar ultima (cea de-a 18-a) în 1988. Finanțarea proiectului, în valoare de 1,7 miliarde mărci vest-germane, va fi asigurată de un consorțiu european-brazilian, în frunte cu firma Brown-Boveri. Majoritatea instalațiilor urmează să fie furnizate de industria braziliană.

Cooperative

Viorel Sădeanu, București — În lumea capitalistă, una dintre cele mai dezvoltate mișcări cooperatiste există în Suedia, unde cooperativele de consum grupează 50% de totalul familiilor, față de numai 12% în Franța, de pildă. Rețeaua cooperatistă suedeză dispune de 2 300 magazine, cu un personal de 37 000 de persoane, care realizează 18% din totalul vânzărilor de mărfuri către populație. Unele dintre mărfurile desfăcute prin cooperative, ca de pildă cele alimentare, sînt produse de asemenea în cea mai mare parte în cooperative. Astfel, cooperativele suedeze controlează în întregime producția de lapte a țărilor și trei sferturi din cea de carne. Mișcarea cooperatistă dispune și de întreprinderi industriale, cu 28 000 salariați, care produc aparate de uz casnic, hirtie, porțelanuri, mase plastice, produse din piele, becuri, vagoane, diverse mașini etc. Rolul cooperativelor este important și în domeniul serviciilor, asigurărilor etc.

REALIZAREA NOILOR CAPACITĂȚI

(Urmare din pag. 5)

3 Calificarea și policalificarea. Au fost organizate diferite forme de calificare, de ridicare a calificării și de policalificare pe șantiere, în funcție de natura lucrărilor. În acest mod a crescut ponderea muncitorilor calificați cu 5 la sută, iar din activitatea de bază au fost policalificați 130 de muncitori.

In loc de motivări ale nerealizărilor — măsuri concrete de recuperare

LA REALIZĂRILE obținute pe ansamblul trustului contribuția șantierei a fost diferită: două dintre acestea nu și-au realizat nici volumul producției și nici unii indicatori de eficiență (vezi tabelul).

Șantierul din Cluj are de realizat în acest an suprafețe mari de acoperișuri și de închideri de hale industriale concentrate pe 3 platforme importante din județele Gorj, Bistrița-Năsăud și Sălaj. Datorită faptului că atât beneficiarii cât și constructorul (Trustul de construcții industriale, care este antreprenor general), nu au asigurat, la termenele stabilite fronturile de lucru necesare, șantierul nu a putut să-și desfășoare activitatea în bune condițiuni și să realizeze volumul de lucrări stabilit. Este însă tot atât de adevărat că nici conducerea șantierului nu și-a asigurat din timp forța de muncă necesară, ceea ce a făcut ca, în unele perioade, să se resimtă lipsă de muncitori.

În ce privește rămănerile în urmă la șantierul din Timișoara, ele se datoresc aceluiași cauze, respectiv trusturilor de construcții industriale din Timișoara și din Oradea ca antreprenori generali. În plus, datorită întârzierilor survenite în livrarea și montarea unor utilaje tehnologice s-au produs întârzieri în predarea fronturilor de lucru potrivit graficelor și, deci, nu s-au putut executa o parte din izolațiile termice la instalații și

aparate la o serie de obiective între care combinatul petrochimic „Solventul”-Timișoara (antreprenor general Trustul pentru construcții chimice Cluj) și la Fabrica de zahăr Timișoara (antreprenor general Trustul de construcții industriale Timișoara).

Un sprijin sporit din partea antreprenorilor generali și a furnizorilor de materiale

DAR AȘA cum am menționat de la început, lucrând în subantrepriză, șantierele T.I.L.I.B. sînt dependente de constructori, respectiv de antreprenorii generali care trebuie să creeze și să predea — potrivit graficelor încheiate — fronturile de lucru în vederea desfășurării în condițiuni optime a activității lor. Or, unii antreprenori generali nu și-au respectat întocmai obligațiile asumate. Este vorba, deosebi, de trusturile de construcții industriale Timișoara, Iași, Brăila, Craiova și multe altele.

La greutățile create de unii antreprenori generali și de unele deficiențe interne ale propriilor șantiere, trustul a mai întâmpinat dificultăți și din partea diferiților furnizori de materiale. Combinatul petrochimic Borzești de pildă nu a livrat poliestirenul contractat pe semestrul I, rămînînd restant cu 245 tone. Nerecuperînd rămînerea în urmă nici în trimestrul III, un număr mare de lucrări nu au putut fi executate conform graficelor. Restanțele la aceste materiale se înregistrează și la Întreprinderea de tâmplărie mecanică și produse pentru construcții din materiale plastice din Buzău, precum și la Întreprinderea de materiale izolante Vaslui.

Ținînd seama că timpul rămas pînă la sfîrșitul anului este relativ scurt, se impune necesitatea înlăturării grabnice a neajunsurilor semnalate, astfel ca noile obiective planificate să înceapă să producă încă din acest an. Numai printr-o colaborare strînsă între acești factori și prin luarea de măsuri corespunzătoare pe toate șantierele sale, trustul va putea să-și realizeze întocmai planul pe acest an.

INTENSIFICAREA RELAȚIILOR

(Urmare din pag. 23)

frumos. De asemenea, România a adus o contribuție reală la pregătirile ce s-au desfășurat în vara acestui an la Bonn pentru „Forumul științific” prevăzut să aibă loc la Hamburg în 1980, în conformitate cu Actul final de la Helsinki. La acest forum urmează să aibă loc un larg dialog între experți în domenii cum sînt științele exacte și naturale, medicină, științe sociale și umane.

Totodată, țara noastră dezvoltă largi raporturi cultural-științifice cu celelalte țări europene, pe plan bilateral. Avem, practic, cu toate aceste țări, acorduri și programe culturale care prevăd un curs mereu ascendent al acestor raporturi. În dorința de a determina ca întreaga această activitate de relații și schimburi cultural-științifice și artistice să fie ridicată pe o treaptă nouă, calitativ superioară, Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. a adoptat în luna martie a.c. „Hotărîrea cu privire la dezvoltarea legăturilor de prietenie, a colaborării și schimburilor în domeniul culturii, educației, științei și informațiilor” — amplu program de măsuri concrete pentru promovarea schimburilor culturale în toate domeniile.

Edificarea securității și dezvoltarea cooperării se condiționează reciproc: cu cît popoarele europene se vor simți mai mult în siguranță, cu atît vor crește posibilitățile de lărgire a schimburilor economice și tehnico-științifice; de asemenea, adîncirea cooperării pe multiple planuri duce la creșterea încrederii și stabilității,

permițînd noi măsuri îndreptate spre dezangajarea militară și dezarmare, spre întărirea securității în Europa.

Evoluția situației pe continent demonstrează cu puterea evidenței faptul că extinderea fără bariere artificiale a schimburilor economice și cooperării este în interesul tuturor popoarelor europene, al tuturor țărilor din lume. Cu atît mai mult în condițiile actuale, cînd economia țărilor occidentale se găsește într-o criză care afectează profund situația popoarelor respective, precum și întregul sistem al relațiilor economice în Europa și în lume. Redresarea actualei situații din economia mondială reclamă măsuri efective pentru așezarea raporturilor economice pe baza nouă pe care o constituie principiile noii ordini economice internaționale. Este necesară statornicirea unor raporturi echitabile de natură să stimuleze dezvoltarea forțelor de producție în toate țările, cu precădere în țările mai puțin dezvoltate, în contextul progresului general.

În acest spirit, fidelă obligațiilor asumate la Helsinki, România este hotărîtă să contribuie în continuare la procesul dezvoltării cooperării în Europa și instaurării unei noi ordini economice internaționale în lume, care să asigure fiecărui popor dreptul de acces la civilizația modernă, la dezvoltarea liberă și neîngrădită, în afara oricărui pericol de imixtiune în treburile interne și agresiune. Aducînd o contribuție efectivă, nemijlocită, de înaltă valoare la cauza dezvoltării și colaborării europene, respectînd în același timp interesele majore ale tuturor popoarelor lumii, politica internațională a României se bucură pe bună dreptate de o prețuire unanimă pe plan mondial.

Revista ECONOMICA

editată de Consiliul Suprem al Dezvoltării
Economice și Sociale, Institutul Central de
Cercetări Economice

Sumarul nr. 39 din 29 septembrie 1978
ECONOMIE NAȚIONALĂ

- Perfecționarea mecanismului economico-financiar ● Caracterul mobilizator al indicatorului valoarea producției nete. Din experiența primelor două luni de aplicare. (Nicolae Săvoiu)	1
● Pregătirea producției anului viitor. Contractele economice ale anului 1979 (Bogdan Pădure, Alexandru Blaga)	3
- Realizarea la termen a noilor capacități de producție (L. Țintea)	5
- Consumul de resurse energetice și prețurile produselor (Radu Burbea)	6
- Consolidarea și dezvoltarea cooperativelor agricole de producție. Analiza economico-financiară și perfecționarea procesului de constituire și utilizare a fondului de dezvoltare (lector univ. Tatiana Moșteanu)	8
- Cea de-a 5-a ediție a Tîrgului Internațional București sub deviza : comerț, cooperare, dezvoltare (Ioan Georgescu)	10
- Locul și rolul actualizărilor în optimizarea eficienței acțiunilor tehnico-economice (conf. dr. ing. Pavel Buhuş)	12
CONDUCERE ORGANIZARE	
- Metode și tehnici în sprijinul eficienței economice. Optimizarea repartizării resurselor în activitatea de reparații (prof. dr. P. Vagu)	14
TEORII - IDEI	
- Corelația avuției naționale cu produsul social și cu venitul național. (Lucian Turdeanu)	16
- Considerații privind conceptul și conținutul autoconducerii întreprinderii (II) (dr. Ovidiu Nicolescu)	18
- Școli ● curente ● economiști. Unitatea și independența națională, țel dintotdeauna al gândirii muncitorești din România (I) (conf. dr. Dumitru Mureșan)	20
ECONOMIE MONDIALĂ	
- Expunerea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU - idei în acțiune. Intensificarea relațiilor de conlucrare rodnică între țările europene - cale importantă de întărire a păcii și securității pe continent (II) (Romulus Neagu)	22
- Criza economică și monetară din Occident. „Soluțiile” unilaterale nu înlătură dificultățile (dr. Costin Kirișescu)	24
- Tendințe - conjuncturi	26
- R.P. Chineză. Valorificarea intensă a resurselor proprii în dezvoltarea economiei (Mircea Stănescu)	27
- Mondorama	29
- Curier	30

ÎN SUPLIMENTUL ACESTUI NUMĂR :
Generalizarea experienței înaintate în
unitățile economice. Analiza-diagnostic.

IN THIS ISSUE

- The stimulating character of the indicator "the value of net production". From the experience on the first two months of utilization (Nicolae Săvoiu)	1
- The 5th edition of the Bucharest International Fair under the motto : "Trade - cooperation - development" (Ioan Georgescu)	10
- The correlation between national wealth, social product and national income (Lucian Turdeanu)	16
- Considerations concerning the concept and content of enterprise self-management (II) (Dr. Ovidiu Nicolescu)	18

- National unity and independence, a permanent aim of Romanian working class thought (Reader Dr. Dumitru Mureșan)	20
- The intensification of fruitful collaboration relations between the European countries - an important way of strengthening peace and security on the continent (II) (Romulus Neagu)	22
- The economic and monetary crisis in the West. Unilateral „solutions” do not remove the difficulties (Dr. Costin Kirișescu)	24
- The People's Republic of China. Intense turning to account of own resources in the development of the economy (Mircea Stănescu)	27

DANS LE NUMÉRO

- Le caractère stimulant de l'indicateur „la valeur de la production nette” L'expérience des premiers deux mois d'application. (Nicolae Săvoiu)	1
- La cinquième édition de la Foire internationale de Bucarest sous la devise : Commerce - coopération - développement (Ioan Georgescu)	10
- La corrélation entre richesse nationale, produit social et revenu national (Lucian Turdeanu)	16
- Considérations sur le concept et le contenu de l'autogestion de l'entreprise (II) (dr. Ovidiu Nicolescu)	17
- L'unité et l'indépendance na-	

tionales, but permanent de la pensée ouvrière en Roumanie (I) (maitre de conférences dr. Dumitru Mureșan)	20
- Le renforcement des relations de collaboration fructueuse entre les pays européens, voie importante vers l'affermissement de la paix et la sécurité sur la continent (II) (Romulus Neagu)	22
- La crise économique et monétaire en Occident. Les „solutions” unilatérales n'écartent pas les difficultés (dr. Costin Kirișescu)	24
- En République Populaire de Chine : La mise en valeur intense des ressources propres dans le développement de l'économie (Mircea Stănescu)	27

ИЗ СОДЕРЖАНИЯ

- Мобилизующий характер показателя «чистая продукция». Из опыта первых двух месяцев использования (Николае Сăвою)	1
- Пятое издание Бухарестской Международной ярмарки под девизом: Торговля - кооперирование - развитие (Иоан Джорджеску)	10
- Соотношение между национальным богатством, валовым общественным продуктом и национальным доходом (Люциан Турдэну)	16
- Соображения относительно понятия и содержания самоуправления предприятия (II) (др. Овидиу Николеску)	18

- Национальное единство и независимость, постоянная цель рабочей мысли в Румынии (I) (доц. др. Думитру Мурешан) ..	20
- Углубление отношений плодотворного сотрудничества между европейскими странами - важный путь усиления мира и безопасности на континенте (II) (Ромулу Нягу)	22
- Экономический и денежный кризис на Западе. Односторонние «решения» не устраняют трудностей (др. Костин Кирішеску)	24
- К.Н.Р. Исчлпненное использование собственных ресурсов в развитии экономики (Мирча Стăнеску)	27

Redacția și administrația : Calca Dorobanților nr. 11-25, 71131 București, telefon 121369. Cont I.S.I.A.P. nr. 61.51.301.52 B.N.R.S.R. - filiala sect. 1 București. Tiparul Combinatul Poligrafic „Casa Scintelii”.

Abonamentele se încheie la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari de presă din întreprinderi și instituții, Preful unui abonament (inclusiv suplimentul săptămânal) : pentru întreprinderi și instituții - 260 lei anual ; pentru cursanții tuturor formelor de învățămînt politic și profesional, elevi, studenți - 130 lei pe an, 65 lei pe 6 luni, 32,50 lei pe 3 luni. Termen limită de încheiere a abonamentului : 20 ale lunii anterioare perioadei de abonare.

ASIGURAREA COMPLEXĂ A ELEVILOR ȘI STUDENȚILOR

Pentru educarea în spiritul prevederii a noii generații, Administrația Asigurărilor de Stat a introdus o asigurare numai pentru copii și tineretul studios denumită: „asigurarea complexă a elevilor și studenților“.

Această formă de asigurare combinată cuprinde în același contract :

— cazurile de accidente ale elevului sau studentului, pentru sume asigurate de pînă la 18 000 de lei, diferențiate în funcție de urmările accidentelor ;

— cazurile de pagube produse de incendiu, de unele calamități ale naturii ori de furt prin efracție, la bunurile asigurabile (îmbrăcăminte, obiecte de sport și de voiaj etc.) luate de elev sau student oriunde în afara domiciliului, pentru suma asigurată de 2 000 de lei ;

— cazurile de răspundere civilă legală care decurg din deteriorarea sau distrugerea unor bunuri din vina elevului sau studentului, pentru pagube de peste 100 de lei pînă la 2 000 de lei.

Administrația Asigurărilor de Stat plătește despăgubiri și sume asigurate ca urmare a evenimentelor asigurate produse în timpul valabilității contractului de asigurare, în orice loc și cu orice ocazie, inclusiv în timpul vacanțelor.

În cazurile de invaliditate permanentă, parțială se plătește o parte din suma de 12 000 de lei prevăzută pentru cazurile de invaliditate permanentă totală, corespunzătoare gradului de invaliditate stabilit, majorată cu 25⁰/₀.

Durata asigurării este de 6 luni sau de 1 an (la alegere).

Costul asigurării este foarte convenabil : 1 leu pe lună pentru toți elevii și studenții.

Pentru informații suplimentare și pentru contractarea de asigurări, vă recomandăm să vă adresați responsabililor cu asigurările, agenților și inspectorilor de asigurare sau, direct, oricărei unități ADAS.

Condiții optime pentru un somn plăcut și reconfortant se realizează cu :

- garnituri studio pentru 2 persoane : cearceaf de plapumă cu capac sau plic, cearceaf de pat, 2 fețe de pernă mari și două mici
- garnituri de pat (2 persoane) cu aceleași piese componente, dar de dimensiuni corespunzătoare
- garnituri studio pentru o persoană : cearceaf de plapumă cu capac sau plic și pentru pilotă, cearceaf de pat, o pernă mare și una mică

- piese separate : cearceafuri de pat de diferite dimensiuni, fețe de pernă de diferite dimensiuni

Garniturile de lenjerie pentru pat cit și piesele separate sint confecționate din cele mai adecvate țesături : șifon, pinză albită, damast Domino, Zina imprimat.

Cereți garnituri de lenjerie pentru pat la raioanele de țesături din bumbac sau la raioanele de țesături decorative pentru interioare ale tuturor magazinelor de specialitate ale comerțului de stat, din București și din țară.